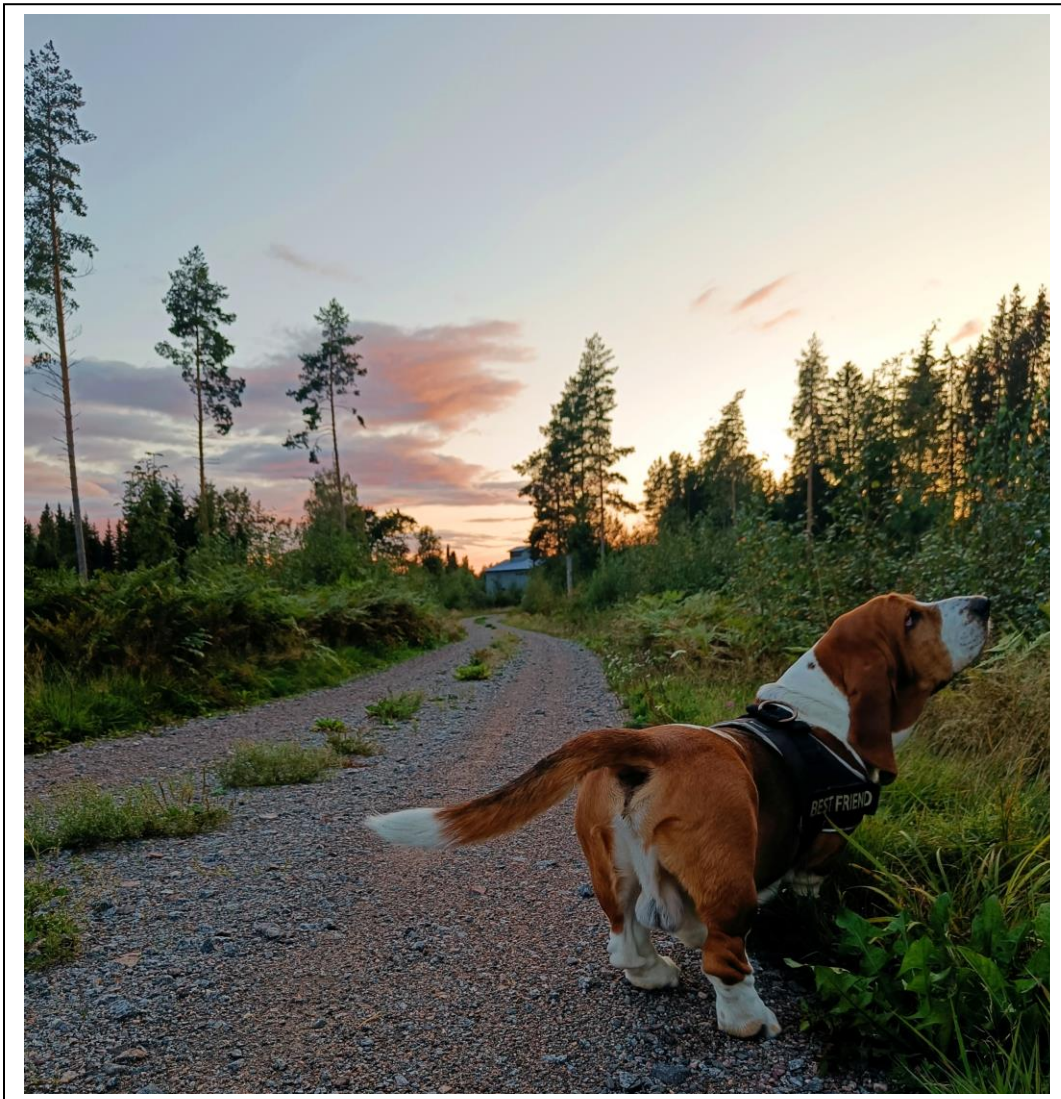

Hyväksytty Suomen Basset Hound ry:n hallituksessa 25.9.2023
Hyväksytty Suomen Basset Hound ry:n vuosikokouksessa 25.9.2023
Hyväksytty Suomen Bassetkerhon ry:n jalostustoimikunnassa 20.10.2023
Hyväksytty Suomen Bassetkerhon ry:n hallituksessa 24.10.2023
Hyväksytty Suomen Bassetkerhon ry:n vuosikokouksessa x.11.2023
Hyväksytty Suomen Kennelliiton jalostustieteellisessä toimikunnassa x.12.2023

BASSET HOUND

JALOSTUKSEN TAVOITEOHJELMA

SISÄLLYSLUETTELO

1. YHTEENVETO	3
2. RODUN TAUSTA.....	5
3. JÄRJESTÖORGANISAATIO JA SEN HISTORIA	14
4. RODUN NYKYTILANNE	16
4.1. Populaation rakenne ja jalostuspohja	16
4.2 Luonne ja käyttäytyminen sekä käyttöominaisuudet.....	25
4.2.1 Rotumääritelmän maininnat luonteesta ja käyttäytymisestä sekä rodun käyttötarkoituksesta.....	26
4.2.2 Luonne ja käyttäytyminen päivittäistilanteissa	26
4.2.3 Käyttö- ja koeominaisuudet	27
4.2.4 Kotikäyttäytyminen ja lisääntyminen.....	30
4.2.5 Yhteenveto rodun käyttäytymisen ja luonteen keskeisimmistä ongelmakohdista sekä niiden korjaamisesta.....	31
4.3. Terveys ja lisääntyminen	36
4.3.1 PEVISA-ohjelmaan sisällytetyt sairaudet	36
4.3.2 Muut rodulla todetut merkittävät sairaudet	36
4.3.3 Yleisimmät kuolinsyyt	36
4.3.4 Lisääntyminen	38
4.3.5 Sairauksille ja lisääntymisongelmille altistavat anatomiset piirteet.....	39
4.3.6 Yhteenveto rodun keskeisimmistä ongelmista terveydessä ja lisääntymisessä	39
4.4. Ulkomuoto	61
4.4.1 Rotumääritelmä	61
5. YHTEENVETO AIEMMAN JALOSTUKSEN TAVOITEOHJELMAN TOTEUTUMISESTA	68
6. JALOSTUKSEN TAVOITTEET JA TOTEUTUS	68
6.1 Jalostuksen tavoitteet.....	68
6.2 Suositukset jalostuskoirille ja yhdistelmille	69
6.3 Rotujärjestön toimenpiteet.....	70
6.4 Uhat ja mahdollisuudet sekä varautuminen ongelmiin.....	72
6.5 Toimintasuunnitelma ja tavoiteohjelman seuranta	72
7. LÄHTEET.....	73
8. LIITTEET	75

1. YHTEENVETO

Basset houndin jalostuksen tavoiteohjelma (JTO) on rotujärjestön säännöllisesti päivittämä ja Kennelliiton hyväksymä rotukohtainen ohjelma rodun tilanteesta. Se sisältää yksityiskohtaista tietoa rodun historiasta, ulkonäöstä, käyttötarkoituksesta, luonne- ja käyttöominaisuuksista sekä rodussa esiintyvistä sairauksista ja niiden vaikutuksista rodun terveystilaan niin Suomessa kuin ulkomailla. Siinä määritellään rodulle yhteiset jalostustavoitteet ja suositukset ottaen huomioon voimassa olevat lait ja määräykset. Sen tarkoitus on pyrkiä lisäämään ymmärrystä rodusta ja rodun tilanteesta, niin nykyisille kuin tuleville kasvattajille ja harrastajille ja muille rodusta tietoa haluaville.

Kuvaus rodusta ja sen käyttötarkoituksesta

Basset Hound on ikivanhaa syntyperää oleva matalaraajainen ajuekoira, joka tunnetaan erityisesti ulkonäöstään, erinomaisesta hajuaististaan ja hyvin itsepäisestä luonteestaan. Meidän tuntemamme basset hound polveutuu ranskalaisista ajavista ja jäljestävistä koirista. Siitä muotoutui Ranskassa ja myöhemmin rodun kotimaassa Englannissa laumana hitaasti nummilla pienriistaa ajava koira. Meidän täytyy pyrkiä säilyttämään basset hound rotumääritelmän mukaisena koirana niin ulkomuotonsa kuin käyttöominaisuuksiensa osalta. Rotu ei saa jakautua erillisiin käyttö- tai metsästys- ja näyttelylinjoihin, vaan tällä vahvarakenteiselle, pitkärunkoiselle, matalalle, vankalle ja kestäväälle koiralle on tilausta yhä pienenevissä maastoissa. Sen rakenteen tulee tukea sen hidasta ja tarkkaa; tyyppillisesti maavainuista ajo- ja jälkistyöskentelyä.

Nykyäänkin basset hound olisi erinomainen apulainen metsästäjälle, mutta 1960-luvun Hollywood julkisuus räjäytti sen suosion ja siksi se mitä suurimmalla todennäköisyydellä muuntui pitkälti seurakoiraksi hauskan ulkonäkönsä johdosta. Sen on todistettu olevan erinomainen perhekoira, mutta se sopii myös monipuoliseen harrastekäyttöön lempeä ja luokse päästävän luonteensa ansiosta, kuten kaverikoira-toimintaan, terapia-koiraksi tai erinomaisen hajuaistin omaavana sekä kestäväenä ja periksiantamattomana koirana erilaisiin hajutyöskentelyä vaativiin tehtäviin, kuten esimerkiksi haavoittuneen eläimen jäljestämiseen, etsijäkoiraksi tai Nose-workiin. Meidän täytyy vaalia näitä ominaisuuksia ja järjestään harrastajille mahdollisuuksia tutustua ja innostua harrastamaan koiransa kanssa, jotta he ymmärtäisivät, että basset hound on kaikkea muuta kuin sohvaperuna.

Populaation rakenne ja jalostuspohja

Populaatio Suomessa on tällä hetkellä arviolta noin 400 basset houndia ja niitä rekisteröidään vuosittain nelisenkymmentä. Rodun rekisteröintimäärät ovat olleet niin meillä kuin maailmanlaajuisesti laskussa. Rodun kotimaassa basset houndeja rekisteröidään vuosittain enää n. 500. Eniten basset houndeja rekisteröidään USA:ssa, jossa rekisteröintimäärät ovat AKC:ssä noin 10 000. Jalostuspohja Suomessa on suppea, mutta maailmalla on vielä käyttämätöntä geenipoolia. Toisaalta Euroopan kannat ovat tavalla tai toisella sukua keskenään ja sosiaalisen median myötä samat Eurooppalaiset geenit ovat levinneet ympäri maailmaa, joten geenipooli on kaventunut entisestään. Koirien jalostuskäytössä tulisikin pyrkiä mahdollisimman laajan jalostusmateriaalin käyttöön. Kasvattajia tulisi rohkaista etsimään mahdollisimman erilinjaisia sukuja. Yksittäisellä koiralla ei saa olla liian paljon jälkeläisiä ja tulee kiinnittää huomiota myös

toisen polven jälkeläismääriin. Kansainvälisen yhteistyö eri maiden kasvattajien ja rotujärjestöjen välillä on välttämätön edellytys.

Luonne ja käyttäytyminen sekä käyttöominaisuudet

Jalostuksessa on kiinnitettävä huomiota basset houndin yhteiskuntakelpoiseen luonteeseen. Sen tulee olla luonteeltaan rauhallinen, ystävällinen ja lempeä. Se on sopeutuva, kärsivällinen, omanarvonsa tunteva ja itsepäinen koira. Laumakoirana sen pitää tulla toimeen toisten koirien kanssa, mutta pystyä työskentelyyn myös yksin. Ajuekoirataustaisena sillä on raportoitu alttiutta häiritsevään eroahdistukseen ja siihen liittyvää sisäsiisteysongelmia. Se myös saattaa näistä syistä vaihtaa kotia. Rodussa esiintyy jonkin verran arkuutta ja epävarmuutta sekä harvinaisimmissa tapauksissa jopa aggressiivisuutta toisia koiria tai ihmistä kohtaan. Näihin ominaisuuksiin tulee kiinnittää jalostuksessa huomiota. Arkaa, pelokasta, aggressiivista, ylivilkasta tai keskittymiskyvyttöntä basset houndia ei tule käyttää jalostukseen.

Terveys ja lisääntyminen

Basset houndin eliniän odote on n. 10-vuotta. Suomessa basset houndit ovat eläneet noin 60%sti yli kymmenen vuotiaiksi aina yli 14-vuotiaaksi asti. Basset houndin todennäköisimmät kuolinsyyt ovat erilaiset syövät, vanhuusiässä lopetus tai vatsalaukun kiertymä. Sairauksista esiin nousevat ihosairaudet, luomien asentovirheet, vatsalaukunkiertymä, syövät sekä tuki- ja liikuntaelinten sairaudet kuin myös kohtutulehdus ja toistuvat virtsatietulehdukset.

Basset houndin lisääntymisestä pienimääräinen kasvattajajoukko on raportoinut astutuksien, tiineysajan, synnytyksien ja pentujen hoidon sujuvan. Keisarinleikkausmääriä tulee pitää silmällä sekä mahdollisia ongelmia tiinehtymisessä, urosten astumisintoa ja sperman laatua.

Mahdollisesti liioiteltuihin piirteisiin liittyviin sairauksiin tulee kiinnittää erityishuomio seuraavan viisivuotiskauden aikana ja sairauksien esiintyvyys tulee kääntää laskuun.

Ulkomuoto

Basset hound on suuri, matala, lyhytraajainen ikivanhaa syntyperää oleva englantilainen ajava ja jäljestävä koira, jolla on pitkä runko ja enemmän luustoa ja massaa kuin millään muulla saman korkuisella koiralla. Sen erityispiirteet tulee säilyttää ilman liioittelua. Rotumääritelmä painottaa, että basset houndin tulee olla voimakas, aktiivinen ja kykenevä erittäin kestäväan työskentelyyn maastossa. Rungon tulee olla pitkä ja matala, raajojen lyhyet ja jykevät, ilmeen lempeä, korvien pitkät, ohuet, kapeat, samettiset ja alas kiinnittyneet, eturaajat lepäävät selvästi esiin työntyvää eturintaa vasten ja kulmaukset ovat voimakkaat (90 astetta) edessä ja takana.

Basset hound on kondrodystrofinen rotu, jonka ulkomuotoa ei tule liioitella. Ihon tulee olla terve, eikä nahan ja ihopoimujen määrä saa olla liioitellun runsas. Koiralla tulee olla riittävä maavara ja eturaajojen riittävän suorat, jotta se on kykenevä kestäväan työskentelyyn. Silmien tulee olla terveet. Korvat eivät saa olla liioitellun pitkät ja raskaat. Erittäin tärkeää on joustava, voimakas, vaivaton liike, joka on yhdensuuntainen edestä ja takaa. Kyseessä on metsästyskoirarotu, jonka on sovelluttava käyttötarkoitukseensa.

Tavoitteista

Rotujärjestön tehtävänä on ohjata basset houndin jalostusta ja edistää rodun harrastamista sekä kouluttaa ja valistaa rodun kasvattajia Suomessa seuraamalla rodun terveystilannetta. Vastuu rodun jalostuksesta on kasvattajilla. Rotujärjestö tulee luoda puitteet avoimelle yhteistyölle kasvattajien kesken. Kasvatustyö lähtee kasvattajien ja urosten omistajien rehellisyydestä ja avoimuus esiintyneistä vioista ja sairauksista.

Yhdistyksen tärkein tavoite on seuraavalle viisivuotiskaudelle yhteistyömahdollisuuksien luominen. Sen tulee keskittyä keräämään ja jakamaan tietoa rodusta ja sen tilanteesta, kannustaa kasvattajia määrätietoisesti parantamaan rodun kliinistä terveyttä ja pitkäikäisyyttä sekä pyrkimykseen geneettisen monimuotoisuuden lisäämiseen. Tasapainoisen hermorakenteen ja käyttöominaisuuksien ylläpitoon tulee panostaa ja pyrkiä kasvattamaan rekisteröintimääriä hallitusti Suomessa.

2. RODUN TAUSTA

Alkuperä ja käyttötarkoitus

Rodun alkuperästä on esitetty monenlaisia teorioita. Joidenkin arvelujen mukaan tämän päivän bassetit polveutuisivat jo 2200-luvulla e.Kr tunnetuista pitkärunkoisista koirista. Toisen teorian mukaan basset on lähtöisin Pyhän Hubertuksen koirista 600-luvun Ranskasta. Kirkkomies St. Hubert oli metsästyksen suojeluspyhimys, joka ryhtyi kehittämään uutta koirakantaa. Rotu näytti hyvin samanlaiselta kuin nykypäivän vihikoira. Tämän uskomuksen mukaan basset hound oli seurausta mutaatiosta St. Hubert -kannassa. (Lähde: BHCA)

Tämä geneettinen poikkeama tuotti lyhytjalkaisen kääpiökoiran, jonka hidas ajotyyli osoittautuivat hyödylliseksi pienriistan metsästyksessä. Pitkät korvat auttoivat keräämään tuoksut maasta ja löysä paksu nahka suojaasi risukkoisessa maastossa. Sapelimainen häntä kannettuna korkealla ja valkoinen hännänpää edesauttoi ajon seuraamista. Tällaisessa tiheässä peitteisessä avoimessa maastossa metsästäjät saattoivat saalistaa keihäillä, verkoilla tai vaikka nuijilla kaneja ja jäniksiä. (Lähde: BHCA)

Suomen Bassetkerhon julkaisussa Basset Bulletin No 6. 1975 kerrotaan rodun historiasta seuraavaa; vuosina 656-727 eläneen Guinnen herttuan poika Hubert kasvatti St.Hubertin luostarissa Arddenneilla myös matalajalkaisia erityisen hyvävainuisia jälkikoiria hirven ja villisian metsästykseseen. Tuon ajan jälkeen näitä St.Hubertin (tai tailleboisen) arvostettuja, vainukykyisiä ja kuuluisuutta saavuttaneita matalia koiria lahjoitettiin kuninkaille ja ylhäisaatelistolle arvolahjoina.

Samaisessa Basset Bulletinissa myös kerrotaan, että tohtori Johanne Caius kirjoitti teoksessaan vuonna 1973 "Of English Basset Dogges" seuraavaa: "Tunneimme nämä koirat niiden pitkistä suurista ja pussimaisista huulista, niiden riippuvista korvista, jotka ulottuvat alas molemmin puolin niiden leukoja; ja ne esiintyvät erilaisina tyyppeinä."

Bassetin rotutyypin tunnettiin jo hyvin 1500-luvun loppuun mennessä ja se inspiroi jopa itseensä Shakespeariä kuvaamaan teoksessa 'Kesäyön uni' rodun erityispiirteitä: (Lähde: AKC & kirja Kesäyön uni)

"Koirani on kasvatettu spartalaisesta,
Niin pyöreäkyllinen, niin jaloksi hiottu,
päähänsä ripustettu korvat,
jotka pyyhkäisevät pois aamukasteen;
Vääntyneet jalat ja kaulanahka kuin Thessalian härällä;
Hidas ajossa, haukku kuin sointuvat kellot,
Soiden täysin sopusoinnussa. Eri sävelillä."

Kuva: Bassettien esi-isiä ketunmetsästyksessä. Teoksessa La Venerie de Jacques De Fouillox vuonna 1585. (Lähde: le basset artésien normand Maurice Leblanc)

KetunVarhaisessa klassisessa teoksessa vuodelta 1585 "La Venerie de Jacques De Fouillox" sanat Basset esiintyi ensimmäisen kerran. Teoksessa mm. kerrottiin kuinka metsästää bassetin kanssa kulloisessakin maastossa. Vuonna 1632 ranskalais-englantilainen sanakirja määrittelee sanan bassetin olevan "terrier tai earthing dog"

Basset esiintyi ensimmäisessä Ranskassa pidetyssä koiranäyttelyssä vuonna 1863, ja siellä monet englantilaiset kävijät näkivät rodun ensimmäistä kertaa. Vuonna 1966 Lordi Galway tuotti Ranskasta basset pariskunnan Basset ja Belle ja samana vuonna myös brittiläiseen kirjallisuuteen ilmestyi nimitys basset hound. Kymmenen vuotta myöhemmin Sir John Everett Millais tuotti Englantiin Model- nimisen basset artendien, joka tuli näyttelemään pääroolia maan basset-kannan syntymisessä. Se oli ensimmäinen virallisessa koiranäyttelyssä esitetty basset hound. Englannin kennelliitto tunnusti rodun vasta vuonna 1880 ja vuonna 1884 Sir John Everett Millais, kreivi Le Couteulx, Craven, Murrihead, Kennedy ja Ramsay perustavat the English Basset Hound Clubin. Pian sen perustamisen jälkeen siihen liittyi myös innokas basset-kasvattaja Englannin tuleva kunigatar Alexandra. (Lähde: Basset Bulletin No. 6 1975)

Heti Amerikan sisällissodan jälkeen George Washington vastaanotti basset-lahjoituksen Ranskasta ystävältään Lafayetteltä. Vuonna 1883 Lordi Aylesford tuotti Teksasin Ranchilleen basset houndeja Englannista kaniinin metsästykseseen. Amerikan Kennel Club rekisteröi kaksi ensimmäistä basset houndia vuonna 1885. Ne hyväksyttiin ns. "vieraana rotuna", joten niillä ei ollut oikeutta osallistua voittajaluokkiin. Vuonna 1928 AKC (American Kennel Club) luokitteli

bassetit uudelleen ja se siirtyi Sporting Dog:n alaisuuteen. Vuonna 1936 The Basset Club of America perustettiin neljäntoista jäsenen toimesta. (Lähde: Basset Bulletin No. 6 1975)

Pohjoismaihin ensimmäinen basset hound narttu Grims Charlotte tuli Ruotsiin kennel Astoriin vuonna 1958 Englannista. Vähän myöhemmin kennelin kasvattajat Ulla ja Erik Pettersson ostivat uroksen Barnspark Rambler. Basset Sällskapet perustettiin Ruotsissa helmikuussa 1971 vaalimaan basset-omistajien intressejä ja edistämään bassetin jalostustyötä. Suomeen ensimmäiset bassetit tulivat 1960-luvun alkupuolella pääasiassa Tanskasta ja Ruotsista näistä englantilaisista linjoista. Alkuaikoina monet kasvattajat toivat koiria etenkin Englannista. (Lähde: Basset Hound Sällskapet)

Sukulaisrodut, joiden kanssa yhteinen kehityshistoria

Kaikkien modernien suoraraajaisien ajokoirien uskotaan polveutuneen St.Hubertin koirista ja useimmilla Ranskalaisilla koiraroduilla oli ns. kääpiöversio rodusta sekä basset-versio lyhyin vääntynein eturaajoin. Huomioitavaa siis on, että kaikkia pieniä, matalaraajaisia koiria kutsutiin siellä bassetiksi, olivat ne sitten metsästyskoiria tai terriereitä. Kaikkien meidän tuntemamme basset hound on siis lähtöisin matalista ranskalaisista ajavista koirista, joiden ruumiinrakennetta ranskankielen sana ”bas” siis kuvaa. (Lähde: The New Basset Hound Margaret S.Walton)

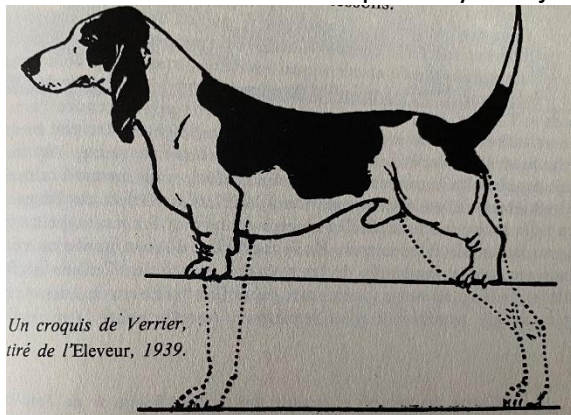
Yleisesti on vallinnut näkemys, että ensimmäinen basset-kokoinen koira syntyi normaalien vanhempien pentueeseen. Näistä koirista on olemassa useita eri versioita kuten sinitäplikäs Gasgone, karkeakarvaiset Vendéen ja Bretagnen griffoni sekä nykyisen bassetin esi-isät Basset d’Artois ja Basset Normand. Nimet roduille ovat tulleet alueiden mukaan joista rotutyypit ovat tulleet. Vain niiden matala raajat ovat erottaneet ne niiden alkuperäisroduista. (Lähde: le basset artésien normand Maurice Leblanc)

Mitään todistettua kehityshistoriaa ei ole jäänyt jälkipolville alkuaajoista, mutta voidaan olettaa, että uteliaisuus johti kasvattajat jalostamaan bassetista bassetin ja luoden koiratyyppin, joka osoittautui arvokkaaksi metsästyskoiraksi hitaan ja sinnikkään ajotapansa ansiosta sointuvine ajohaukkuineen. Basset on siis luonnon sattuman tulosta. Vuosisatojen jalostus ei täysin poistanut normaalikokoisten koirien esiintymistä pentueissa. Viimeinen kirjaus tästä löytyy Iso-Britanniasta 1930-luvun puolivälissä. (Lähde: The Basset Hound Marianne Nixon)

Tuberville kirjoitti kirjassa Art of Venerie(1576), että St.Hubertin koirat ovat ruumiiltaan mahtavia, jalat matalat ja vankat. Koirat eivät ole nopeita, mutta niillä on erittäin hyvä hajuaisti ja niitä on kaikissa väreissä. Ranska-englanti sanakirjasta löytyi määritelmä Chien de St.Hubert:lle vuonna 1632: eräänlainen vahva matalaraajainen koira, joka on ’syväsuinen’. St.Hubertin koirat olivat aikakautenaan erittäin kysytyjä metsästyskoiria. Niitä annettiin ja hankittiin aristokraattien toimesta ympäri Ranskaa. Laajan levinneisyytensä ansiosta St.Hubertin koirilla oli erittäin suuri vaikutus Ranskalaisille basset-roduille. Yhdistämällä St.Hubertit ns. kotoperäisten rotujen kanssa ja valikoimalla ei toivottuja värejä, karvanlaatuja ja tyyppisiä aristokraatit tulivat kehittäneeksi vahvan tyyppisiä ajokoiria. Pentueissa tuli toisinaan

tuli myös näitä matalaraajaisia vankkoja St.Hubertin koiria. Alkuaikoina jokaisesta Ranskalaisesta koirarodusta löytyi eri kokoisia versioita:

- Chiens d'ondre; iso ajava koira, säkä yli 60cm, suuriistan metsästäjä
- Chiens briquets; keskikorkea ajava koira, säkä 38-55cm, pienriistan metsästäjä
- Chiens bassets; matala ajava koira, säkä alle 38cm, metsästää pienriistaa ja käytettiin terrierin tavoin
 - Bassetit jaettiin etujalkojen vinouden perusteella vielä kolmeen kategoriaan:
 - Suoraraajaiset bassetit
 - Käyräraajaiset bassetit
 - Sekä puolikäyräraajaiset bassetit

Suoraraajaisia bassetteja käytettiin pienriista kuten jänisten ja kaniin metsästyksessä, kun taas kahta käyräraajaista tyyppiä käytettiin luolakoirina kuten terrierejä sekä myös tryffeliin etsintään. Kaikkien tämän päivän Ranskalaisten basset-rodut uskotaan olevan peräisin yhteisistä esi-isistä vuosisatoja sitten, missä ne kehittyivät tietyillä alueilla tietyn tyyppisessä maastossa metsästäämään. (Lähde: le basset artésien normand Maurice Leblanc)

Kuva: Verrierin luonnos basset kehityksestä L'Eleveurista 1939. (Lähde: le basset artésien normand. Maurice Leblanc)

Kuva: Edmund Van Der Meulen. Bassets d'Artoisja 1800-luvun lopulla (Lähde: le basset artésien normand. Maurice Leblanc)

Samoihin aikoihin Briteillä oli omat metsätsykoirarotunsa, kuten Talbot houndit ja Turnspitsit, jotka ovat jo rotuna hävinneet, mutta joihin basset hound rodun uskotaan myös perustuneen. Kanaalin ylitys ei jäänyt pelkäksi tavaran vaihdoksi. Koirat taittoivat matkojen myötä kanaalin yli. Artensien- tyyppi on se joka nykyään tunnetaan näistä

parhaiten. Ranskalainen Comte Couteux de Canteleu ei säästellyt kustannuksia hankkiakseen ja säilyttääkseen kolmivärisen lyhytturkkisen Basset d'Artoisin, joka oli vankempi kuin Artensien ja vaikutti vahvasti basset houndin ulkomuotoon ja käyttöominaisuuksiin rodun alkuaikoina. Basset d'Artois yhdistettiin myöhemmin Basset Artensien Normandiin eikä rotua enää ole olemassa. (Lähde: The Basset Hound Marianne Nixon)

Basset tuli tutuksi Briteille viimeistään vuotta 1863 Pariisin koiranäyttelyssä, jolloin Lordi Galway toi kaksi bassetia Ranskasta Englantiin. Ne olivat pitkiä matalia koiria, jotka olivat mäyräkoirien muotoisia ja niillä oli vinot eturaajat, mutta paljon enemmän luustoa ja pidemmät päät kuin beaglellä. Väriykseltään ne olivat kuin englanninkettukoira, mutta niissä oli enemmän valkoista. Nuo Ranskasta tuodut koirat astutettiin keskenään vuonna 1867 ja en saivat viiden pennun pentueen. Lordin Onslow osti tuosta pentueesta useamman pennun ja samoin hän myös osti bassetteja Comte Couteux de Canteleulta Ranskasta. (Lähde: The Basset Hound Marianne Nixon)

1874 Everett Millais osti Model nimisen bassetin Jardin d'Acclimationilta Pariisista. Modelia ja myös toista Ranskasta tuotua urosta Fino de Paris käytettiin jalostukseen ja niiden katsotaan olleen hyvin merkittävässä roolissa rodun kehitykselle. Millain ja Galway käyttivät beaglea basset-urokselleen ja saivat kaksi narttua Dinan ja Flon. Flo oli näistä enemmän beagle ulkomuodoltaan. Dinan ja Modelin pentueesta saatiin enemmän bassetin näköisiä yksilöitä. Esim pentueesta Waddle ja Ravanger olivat olemukseltaan bassetteja ja ne menestyivät hyvin koiranäyttelyissä. (Lähde: le basset artésien normand Maurice Leblanc)

1873-1885 Lordi Onslow tuotti Ranskasta Finon, Nestorin, Finetten sekä myöhemmin Junon. Finette astutettiin Modelilla ja ensimmäinen kaksivärinen basset hound nimeltään Proctor syntyi Englantiin. Samasta pentueesta syntyi kolmivärinen narttu Garenne, joka astutettiin hänen isällään ja josta tuli Isabel, Model II ja Vesta. Isabel astutettiin Onslowin omistamalla Finolla ja sieltä syntyi viisi pentua 1879 Bratias, Ulfius, Kathleen, Niniche sekä Marie. Millain astutti kaksi sisarusta näistä keskenään. Myöhemmin Millain valitettavasti sairastui ja jätti bassetinsa ja lähti Australiaan. Samoihin aikoihin myös Onslow lopetteli basset-laumansa kanssa kasvatustyötä. (Lähde: The Basset Hound Marianne Nixon)

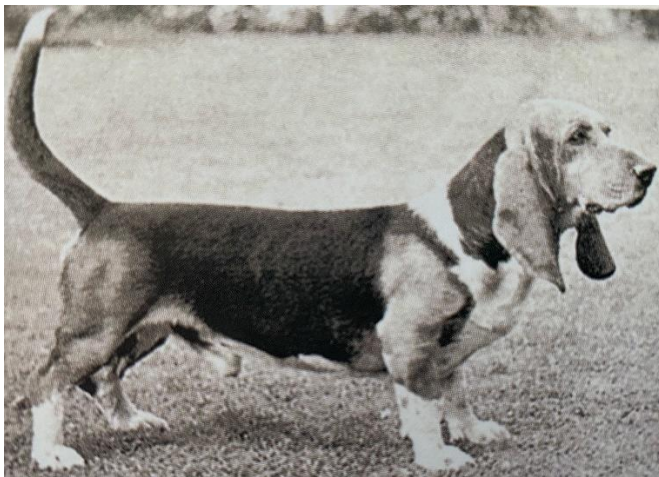
1800-luvun lopussa Herra Lane kasvatti pääasiassa kaksivärisiä vahvoja hyvin suosittuja bassetteja Ranskassa. 1882 Krehl ja Clement toivat näitä 'Lane-tyypin' bassetteja Englantiin. He näyttelytti koiriaan paljon ja basset alkoi saada jalansijaa Englannissa. Fino de Parisia käytettiin paljon, mutta hänen upea ulkomuotonsa ei tuntunut tulevan ulos pennuista. Uskotaan, että Clemente käytti myös jotain Ranskalaista basset-rotua tuodakseen hieman vastapainoa Fino de Parisin runsaalle käytölle ja sen luomalla sisäsiittoisuudelle. Tästä ei ole jäänyt tarkempia tietoja jälkipolville, mitä tai millaisia nämä hänen käyttämänsä bassetit mahdollisesti olivat. (Lähde: The Basset Hound Marianne Nixon)

Monien vuosien hyvin sisäsiittoisen kasvatuksen myötä 'Fino de Paris' tyyppin saavuttamiseksi koirien luonteissa näkyi paljon ongelmia, ne olivat hyvin arkoja ja hermostuneita sekä hedelmättömyyttä esiintyi yleisesti. Millain oli tullut takaisin Austraaliasta ja koska hänellä oli ollut erittäin hyvät kokemukset beagle – basset yhdistelmästä, niin hänellä oli rohkeutta tehdä vihikoira - basset yhdistelmä. Vihikoiranarttu Innoculation (Chorister x Artemis) keinosiemenettiin basset-uroksella Nicholas (joka oli hyvin linjasiitetty Fino de Parisin). Yhdistelmästä saatiin 12 pentua, mutta valitettavasti emä ja viisi pentua menetettiin. Ensimmäisessä sukupolvessa basset - vihi-yhdistelmästä tuli kolmivärisiä, hyvin pitkälle bassetin

oloisia pentuja, mutta ne olivat paljon raskaampia ja kömpelömpiä kuin pennut aikaisemmin. Seuraavassa sukupolvessa ne olivat kolmivärisiä, mutta jo enemmän bassetteja. Millain kertoo, että neljässä sukupolvessa vihikoiramaisuus oli saatu kasvatettua niistä pois. (Lähde: The Basset Hound Marianne Nixon)

1885 tuotiin taas Ranskasta paljon uutta verta ja ne tuottivat basset-vihikoira yhdistelmistä kasvatettujen koirien kanssa valiotason yksilöitä. Englantilaiset kasvattajat suosivat 1900-luvulla tätä 'vihikoira'-tyyppisempää kasvatustyössään; matalampia ja vahvempi luustoisia koiria. Muun muassa Kuningatar Alexandra kasvatti tuolloin basset houndeja, kuin myös Rouva Tottie, joka kasvatti myös myös petitejä, Rouva Walsh, Rouva Lubbock, Rouva Proctor ja Herra Croxton-Smith. Vaikkakin kasvatustyötä tehtiin innolla, niin suuri alkoi käydä selväksi, että kasvatustyön laadussa ja koirien kestävyudessa oli suuria ongelmia. Ensimmäisen maailmansodan myötä myös bassettien kasvatustyö Englannissa tyrehtyi ja ajueet hävisivät. Sodan jälkeen kasvatustyö jatkui taas vähitellen. Herra Heseltine toi kaksi koiraa Herra Mallartilta Ranskasta. Toisen maailmansodan alettua vain kuitenkin muutama basset ajue oli enää olemassa; Scalford Hall-lauma, jonka omisti Colonel Coleman sekä Lt-Col Morrisonin Westerby-lauma. Neiti Keevilin onnistui säilyttää Grims-laumansa sodan aikana. Keevil raportoi, että bassetissa alkoi taas näkyä arkuutta ja hermostuneisuutta mitä suuremmassa määrin, kuin myös pentueissa oli pitkäturkkisia yksilöitä (Ranskalaisten karkeakarvaisten bassettien vaikutusta?) ja tarvittiin uutta verta rotuun. (Lähde: The Basset Hound Marianne Nixon)

George Johnston myös kertoo kirjassaan The Basset Hound, että Sandringhamissa Prinsessa Aleksanda kasvatti basset houndeja ja karkeakarvaisia bassetteja (vendeenejä) ja Prinssi Wales clumberinspaneleita. Samoihin aikoihin basset houndeja alkoi syntyä pitkällä, pehmeällä clumber tyyppisellä karvanlaadulla, ei suinkaan karkeakarvaisena. On siis epäily, että Sandringhamissa basset hound ja clumberinspanieli saivat pentuja, joko tarkoituksella tai vahingossa. Asiaan ei ole koskaan tullut täyttä selvyttä, mutta vielä tänäkin päivänä joissakin linjoissa voi syntyä pitkäkarvainen basset hound.

Kuva: Ranskalainen Basset Artésien Normand Ulema de Barly (Lähde: The Basset Hound Marianne Nixon)

Keevil löysi Ranskasta kaksi basset artésien normandia, joista toinen oli Ulema de Barly (Sans Souci de Bourcevillex x Querelle de Barly) dominatti kolmivärinen uros, jonka oli kasvattanut Herra Mallart sekä nartun Cornemuse de Blendecques (Taiaux x Vistule) jonka kasvattaja oli Herra Leduc. Nämä tuonnit osoittautuivat erittäin onnistuneeksi.

Urosta käytettiin hyvin paljon Englannissa ja tämän päivän basset houndit ovat mitä todennäköisemmin pitkälti lähtöisin tästä yhdestä koirasta. Sen tunnettuja jälkeläisiä ovat

Grims Useful, G.Wideawake G.Willow G.Whirlwind ja G.Westward. Neiti Keevil toi myös vielä myöhemmin uuden basset artesien normandin Ranskasta Aiglon des Mariettes (Tiaut de la Chée x Soupirante de Bourceville), jonka kasvattaja oli Rouva Raulin. (Lähde: The Basset Hound Marianne Nixon)

Myös Amerikkaan vietiin bassetteja Englannista ja ensimmäinen sinne rekisteröitiin vuonna 1884. Mm. Livingstonit tuottivat Englannista Walhampton laumasta useita bassetteja Amerikkaan, sekä ainakin yhden basset d'arthisin Ranskasta. Pariskunnan mukaan Englantilaiset bassetit olivat erinomaista tyyppiä ja hyvin kauniita, mutta Ranskalaiset bassetit olivat todellinen helvetti jäniksille. Sen takia myös Amerikassa alettiin yhdistää Englannista tuotuja koiria Ranskalaisiin saadakseen kunnan ajuekoiria, jotka olivat terveitä ja joilla oli erinomaiset metsästysominaisuudet. (Lähde: The New Basset Hound Margaret S.Walton)

Eli meidän tuntemamme basset hound on risteytys vanhoista St.Hubertin koirasta, Ranskalaisista metsästyskoiraroduista, Englantilaisista metsästyskoiraroduista, basset d'arthisista sekä edelleen tunnettujen rotujen risteytyksistä basset artensien normandin, beaglen ja vihikoiran kanssa sekä mahdollisesti sekoituksena pieni ripaus clumberinspanielia.

Eri linjat

Basset houndilla ei esiinny varsinaisia eri linjoja. Basset hound on edelleen innokas jäljestäjä sekä oikein opettuna hyvä ja sitkeä pienriistaa ajava koira eikä pelkää näyttelylinjaa ole syntynyt, vaikkakin se kaikkein eniten on vain seurakoira.

Ensimmäiset koirat Suomessa, koiramäärän kehitys

Basset Bulletiinissa No.8 1976 jalostustoimikunnan puheenjohtaja Marjatta Erolin kertoo rodun alkuvuosista seuraavaa: "60-luvulla Suomeen oli tuotu koirallinen seurakoira basset houndeja, joille oli yhteistä, että omistajat olivat pitkäaikaisten haaveiden jälkeen tuottaneet Suomeen parhaan (ja kalliin) mahdollisen bassetin, jota mielellään esittelivät koiranäyttelyissä. Rotu siirtyi seurakoiriin, oli vähän rotua tuntevia tuomareita, eikä basset houndilla ollut suuriakaan mahdollisuuksia saada ansaittua huomiota ryhmäkisoissa, eikä mitään mahdollisuutta suorittaa koekilpailuissa hyväksytyä tulosta, kuten FCI vaati kansainvälistä valiota varten.

Erolin kertoo Basset houndin olleet tuolloin outo muukalainen, ei seurakoira eikä käyttökoira, vain epäilyttävän näköinen koira, tosin charmikas erikoisuus. Se tuntui monelle olleen ns. kompromissirotu; suurempi kuin beagle tai dreeveri, joita monet basset-omistajat olivat aikaisemmin harrastaneet, ja pienempi kuin vihikoira, jota monet kuulemma halusivat, mutta joka oli käytännössä ylisuuri, jonka takia vihimielisistä tuli "bassetitejä"

Kuva: Kenties ensimmäinen/ensimmäisiä Suomeen tulleen basset houndin sukutaulu (Lähde: Suomen Bassetkerho)

Race: Basset Hound	Navn: Riasbo Carolus	Merkity: Suomen SKKrek.
St. Nr.: 248809	Ken: Han	Pedt: 27. Juni 1963.
Farve og aftegn: Hvid m. røde.		Inreg. no. 1667/64
Opdrætter: Fru & Frk. Rios, Parndiehnegat 17, Holte.		Finska Hundpölar
Ejer: Opdrætteren.		SUOMEN KENNELLIITTO-FINSKA KENNELKLUBBEN R.Y.
Fader:	Ch. Yee Willie Vinkie KCSB 2000 AP KReg. 10712/61	Ch. Hossingham Badger KCSB 2000 AP Fochno Graceful KReg. 1053/56
Moder:	Bykemoor Countess (21605 Q) KReg. 32467/60	Bykemoor Haroula De L'Osbroe KCSB 180 AH KReg. 7112/59
Bykemoor Ajax (226074)	Bykemoor Jealousy KCSB 180 AH	Bykemoor Garret KCSB 1830 AQ
Bykemoor Countess (21605 Q) KReg. 32467/60	Coronade Christopher KCSB 6662/58	Coronade Orin Glitter
Bykemoor Gravity KCSB 1021 AP KReg. 31912/55	Trumpeter of Reynalton	Ch. Hossingham Amber KCSB 959 AM

København, den 19. juli 1963
D. Borchertsen
Stambogfører for Dansk Kennelklub

Kenties ensimmäinen Suomeen tullut basset hound oli Tanskassa Herra ja Rouva Riesin kasvattama kaksivärinen uros Riesbos Carolus, joka syntyi 27.6.1963, ja jonka Paraisilla asuva syntyperältään Tanskalainen Kaj Mortensen osti 16.11.1963. Koira rekisteröitiin Suomeen vuonna 1964. Koirasta löytyy jopa arkistoista sukutaulu. Muita samaan aikaan tulleita ja täällä käytettyjä koiria tuotiin mm. maineikkaasta Ruotsalaisesta Astors kennelistä, jonka kasvattajia olivat Ulla ja Erik Pettersson. Suomeen syntyi ensimmäinen pentue kennel Triioon Ruotsalaista alkuperää olevalle nartulle Astors Cecilia vuonna 1969.

Marjatta Erolin kertoo Basset Bulletiinissa No.8 1976, että rotuyhdistyksen viitenä ensimmäisenä vuotena 1972-1977 basset-kanta kasvoi tusinasta pitkälti toiselle sadalle. Vuoden 1978-79 julkaisussa Marita Massingberd kertoo, että useita uusia koiria on tuotu Ruotsista ja uusia pentueita syntynyt, joten basset kanta on jo 250 koiraa.

Pitkäaikainen yhdistyksen sihteeri, jalostustoimikunnan puheenjohtaja, rodun kasvattaja Marjatta Erolin kertoo Basset Bulletinissa No.6 1975 rodun jalostuksesta seuraavaa: ”Rodunjaloitusta voidaan harjoittaa vain määrätietoisella ja karsivalla ohjelmalla. Terveellä ja oikeantyyppisellä aineksella, ja jolla tulisi olla koesuorituksia hyvien näyttelytulosten lisäksi. Ammattitaitoisella ja kynologiaan perehtyneitten rotua tuntevalla neuvontaryhmällä, johon kuuluu paitsi kokenut, vastuuntuntoiset standardiin perehtyneet kasvattajat, ulkomuototuomarit ja eläinlääkärit. Toimikunta kerää kaikki tiedot mitä vain voi saada. Kasvattajille lähetetään kyselykaavake, joka palautetaan täytettynä arkistointia ja myöhempää täydentämistä varten. Bassettien terveystilannetta seurataan kasvattajien, omistajien ja eläinlääkäreiltä saatujen tietojen avulla. Bassettien rotukirja pyritään pitämään ajan tasalla ja niin kauan kuin Suomen kanta on pieni, tulee jalostustyötä ohjata rakentavasti. Pyritään järjestämään tuomari- ja eläinlääkärineuvottelutilaisuus”

Rotuyhdistyksen alkuvuosien basset hound arvosteltiin AKC:n rotumääritelmän mukaan, vaikka siinä oli Marjatta Erolinin mukaan muutamia tulkinnallisia eroavaisuuksia englantialiseen verrattuna. Tähän päädyttiin koska FCI ei ollut jakanut Suomeen brittiläistä The Kennel Club Basset Hound Standardia. Erolin kertoo, että suomalaiset bassetit voisivat olla massavampia eli hänen mukaansa paremmin syötettyjä ja niillä voisi olla jalommat päät. Suomalaiset basset houndit eivät kaikki kuuluneet huippuluokkaan, mutta hän pohdiskeli, ettei näyttelyissä kuitenkaan ollut jaettu montaakaan kolmosta tai siitä huonompaa laatuarvostelua.

Basset Bulletiinissa 1981 lehdessä no. 15 kerrottiin basset rotujen rekisteröinneistä vuosina 1976 – 1980 seuraavaa:

Rotu\Vuosi	1976	1977	1978	1979	1980
basset artesian normand					1
basset hound	18	39	37	31	18
basset griffon vendéen		1	2	4	

Rodun alkuvuosina 1960-luvun basset houndeista on vähän tietoa ja jalostustietokannasta Suomeen tulleita koiria ei välttämättä löydy. Myöskin 1970-luvulla ja vielä 1980-luvulla syntyi

pentueita, jotka eivät syntyneet kennelnimen alla, joten niitä ei alla olevasta kasvattajatilastosta löydy.

Kuva: Monen vuoden voitokkain uros 1980-luvulla Daragoj Musta Rudolf (veli D.Melancholymadamille). kasv ja om. Eeva Resko.

Aivan alkuaikojen koiria ei tämän päivän Suomalaista alkuperää olevien koirien sukutauluista enää löydy. Kaukaisin on narttu Daragoj Melancholymadam s. 22.3.1979, joka oli Eeva Reskon kasvattama Norjalaisen uroksen ja Englantilaisen nartun jälkeläinen. Margareta Granqvistin 1980-luvun alun kasvatteja Amerikkalaisista linjoista löytyy joitain kuten: Longbody's Pain-Riche s.11.7.1982 (syntyi ko. kennelin vaikuttaessa Ruotsissa) ja esim. Longbody's Ilkka ja Ilmatar s. 4.6.1985. Näiden koirien takana olleet Amerikan tuonnit Jercat's Boggietax ja Jercat's Promenad Limpa ovat näytelleet merkittävää roolia silloisessa ja nykyisessä basset kannassa, niin pohjoismaissa kuin myös muualla Euroopassa. (Lähde: SKL jalostustietokanta)

Basset houndin rekisteröinnit ovat aina pysyneet hyvin maltillisina Suomessa. Rodun kulta- aikana voidaan varmaankin pitää 1980-luvun loppua ja 1990-lukua ja 2000-luvun alkua.

Kennelliiton jalostustietokantaan merkityt basset hound kasvattajat kautta aikojen vuoteen 2022 (Lähde: SKL jalostustietokanta)

No	Kennel	Pentuetta	Pentua	Pentueita vuosina	
1	TERVAHOVI	41	263	1987	2022
2	PRE D'AMPLEX	23	129	2000	2022
3	LONGBODY'S	21	113	1981	1988
4	HOPELESS	18	99	2001	2021
5	WOODHEAD	19	94	1987	2015
6	ÖHKÖMÖNKIJÄN	18	89	1996	2004
7	FUNBODY'S	14	71	1991	2005
8	BASBUDDY	13	56	2005	2020
9	BASTANTE	9	53	1988	1993
10	PANHEAD	7	52	2006	2013
11	BASSTRICK'S	6	49	2002	2016
12	YOUR HIGHNESS	7	48	2009	2018
13	METRIODIX	11	46	1996	2001
14	SORBAS	7	45	1983	1995
15	HEINÄARON	7	43	1998	2019
16	ADATTIS	7	42	1994	2000
17	ZANELLON	7	40	2011	2021

No	Kennel	Pentuetta	Pentua	Pentueita vuosina	
34	SOMEHOW	2	15	2005	2006
35	BASSMANIAN	2	15	2015	2017
36	BARNHILL'S	3	14	1993	1996
37	GOLDEN AVENUE	2	14	2001	2004
38	TÄHTILOISTON	2	13	2017	2020
39	MAR-VALL	2	11	1998	2003
40	JÄTTIHAUKUN	2	10	1990	1992
41	TUBASSANN'S	1	10	1981	1981
42	KÄPYKALLION	2	9	1977	1979
43	COTTONWOOD	2	9	1988	1990
44	CALYFOOT'S	1	9	1994	1994
45	TORULOPSIS	2	8	1991	1994
46	VUORIKOTKAN	2	8	1998	2008
47	RHAPSODY'S	1	8	1983	1983
48	MAIBAS	1	8	2020	2020
49	MENTHO'S	1	8	2020	2020
50	OF CAIRNGORM	1	7	1975	1975

18	GREAT-BODY'S	6	39	2013	2022
19	NICORET'S	5	36	2004	2009
20	KAIJANLAMMEN	6	32	2012	2022
21	SUVIKASTEEN	4	31	2007	2010
22	GOOD MIND'S	3	30	2008	2020
23	SCENTIB	4	28	1989	1992
24	COASTRIDGE	5	27	2007	2019
25	TERVALINNAN	3	24	1994	1996
26	LONGWEILER	5	23	2004	2010
27	FOGGYBOTTOM	5	21	1971	1982
28	HOT WINGS	4	19	2012	2021
29	BILLHILL	3	18	1982	1989
30	DARAGOJ	4	17	1977	1982
31	OF KÄTHY	3	17	1973	1975
32	PATUKAN	2	17	1989	1991
33	BATTLER	3	15	1985	1990

51	EYESHOT	2	6	1994	1996
52	COLBASLOVER'S	1	6	2008	2008
53	APPLEBAY'S	2	5	1994	2009
54	VAUHTIHAUKUN	2	5	2000	2002
55	BLUEBELL WAY	2	5	2019	2021
56	BASSLETHIC	1	5	2016	2016
57	CIRIKIT	1	5	1995	1995
58	KESÄ KALLIO	1	4	1997	1997
59	PIRTTINEVAN	1	4	2003	2003
60	NALLE KULLAN	1	3	1996	1996
61	TAPIN	1	3	1998	1998
62	BASSBUSTER	1	3	2006	2006
63	SNÖHYDDANS	1	3	1974	1974
64	CREMADELLI	1	3	2018	2018
65	HECUMANIA	1	2	1996	1996
66	EAST DREAM	1	1	1994	1994
67	TRIIO	1	?	1969	1969

3. JÄRJESTÖORGANISAATIO JA SEN HISTORIA

Suomen Bassetkerho – Finlands Bassetklubb r.y. perustettiin 22.1.1972. Perustajajäsenet olivat Marita Massingberd, Anna-Maija Hänninen, Brita Mortensen, Sven-Erik Sjögren, Jaakko Meurman ja Marjatta Erolin. Sen rotujärjestönä toimi Seura- ja kääpiökoirayhdistys r.y. Rodun alkuaikoina rodun harrastajat olivat hyvin innokkaita järjestyksen ja ajotoiminnan harrastajia. Täten Suomen Kennelliitto myönsikin 7.10.1975 basset-rotujen edustajille oikeuden ottaa osaa mäyräkoirien ajokokeisiin ja metsästyskoirien jäljestämiskokeisiin. Samalla SKL tiedusteli Bassetkerhon halukkuutta siirtyä ajokoiriin, mutta yhdistys halusi pysyä seurakoirien alaisuudessa perustellen, että myös muut pohjoismaiset basset-yhdistykset ja rodun kotimaan rotuyhdistys kuului seurakoiriin. (Lähde: Basset Bulletin No.6 1975)

Kuva: Suomen Bassetkerhon kokous 1975 Haaga Lundgårdissa. Marita Massingberdin kuva-arkisto.

Julkaisujen perustella Bassetkerhon toiminta oli alkuaikoina hyvin vilkasta. Julkaisuissa kerrottiin, että yhdistys- ja kenneltoiminta oli yhdisty aktivisteille täysin uutta, mutta kaikki olivat halukkaita oppimaan ja aktiivisia jäseniä oli paljon. Yhdistyksen pitkäaikainen sihteeri Marjatta Erolin kertoo Basset Bulletinissa No.8 1976,

että yhdistyksellä oli noin 200 jäsentä ja saman verran koiria pian muutaman vuoden toiminnan alettua.

Bassettien ensimmäinen virallinen jälkikoe järjestettiin 1976. Samana vuonna ensimmäinen erikoisnäyttely järjestettiin Tammisaassa 25.7.1976. Tuomarina toimi lk mäyräkoirakasvattaja 45-vuoden kenneluran tehnyt Börje Ehnberg. Näyttelyyn oli ilmoitettu huikeat 38 basset houndia. Näyttelyn voitti Englannista tuotu Betty Whiten kasvattama uros SF&S MVA V-75 Rollinhills Splash Down, jonka omisti Eeva Resko. Seuraavana vuonna Tammisaassa basset-tuomarina toimi nuori Hans Lehtinen, josta tuli myöhemmin basset-rotujen pitkäaikainen tuomarikouluttaja aina 2000-luvulle asti.

Rotujärjestön arvon Suomen Bassetkerho sai vuonna 1987 Kirsti Lummelammen ansiokkaan työn tuloksena. Tuolloin yhdistys sai nykyisen nimensä Suomen Bassetkerho ry – Finlands Bassetklubben rf ja siitä tuli bassetrotujen rotujärjestö. Samalla saadakseen rotujärjestön arvon se otti vihi- ja saukkokoirat allensa ja aloitti toiminnan vihikoirien ja saukkokoirien kattojärjestönä. Vuonna 2016 pienet sveitsinajokoirat otettiin rotujärjestön alaisuuteen.

1980 – luvun lopulta alkaen jäseniä rotujärjestössä on ollut n. 300. 2000 – luvulle asti ensimmäisenä vuosikymmenenä Bassetkerhon jäsenmäärä oli noususuuntainen ollen enemmillään yli 600 jäsentä vuonna 2006. 2010 – luvulla jäsenmäärä se on kääntynyt laskusuuntaan, ollen nykyään n. 400 jäsentä.

1990-luvulla yhdistyksen toiminta painottui enemmän näyttelypuolelle. Järjestettiin aktiivisesti näyttelykoulutusta, oli basset-leirejä ja yhteisiä tapaamisia. 2000-luvulla toiminta pyrittiin laajentamaan maan laajuiseksi, perustettiin nettisivut ja yhteiset tapahtumat ja vuosikokoukset järjestettiin eri puolella Suomea. Vuonna 2005 Bassetkerhon alaiset rodut siirtyivät ajamaan dreeverien ajokokeiden säännöin (DRAJ).

Bassetkerhoon liittyi myös 2000-luvun alussa Seppo Erkkylän perustama Käyttöbassetit, joka on myöhemmin lopetettu. Annukka Harvalan perustama Suomen Basset Hound yhdistys liittyi jäseneksi vuonna 2009 ja Riikka Alanteen perustama Käyttöbassetit ry vuonna 2014.

Jalostusorganisaation rakenne ja jalostustoimikunnan tehtävät

Bassetkerhon jalostustoimikunta toimii yhdistyksen hallituksen alaisuudessa.

Jalostustoimikunnassa on 6 jäsentä edustamassa kerhon isoimpia rotuja (basset hound (2), bretagnenbassetti (2), petit basset griffon vendeen (1) ja grand basset griffon vendeen (1)).

Jalostustoimikunnan tehtävät

Suomen Bassetkerhon jalostustoimikunta seuraa kennelliiton jalostusstrategian tavoitteita. Sen tehtävänä on valvoa ja ohjata bassetkerhon alaisten rotujen jalostustyötä Suomessa.

Tavoitteena on terve, yhteiskuntakelpoinen, rodunomaiseen käyttöön soveltuva ja rotumääritelmää vastaavan rakenteen omaava koira. Jalostustoimikunta seuraa rotujen tilannetta Suomen lisäksi maailmalla ja pyrkii tarvittaessa olemaan yhteydessä muiden maiden rotujärjestöihin. Roduista saatujen tietojen, roduissa esiintyvien sairauksien uusien

tutkimustietojen ja muiden vastaavien tietojen pohjalta päivitetään tarpeen mukaan bassetkerhon jalostusohjetta.

Jalostustoimikunta ylläpitää Bassetkerhon www-sivustolla olevaa bassettien terveyspankkia ns. rotujen terveystietoja. Myös pentulistan ylläpito kuuluu jalostustoimikunnalle.

4. RODUN NYKYTILANNE

4.1. Populaation rakenne ja jalostuspohja

MMT Katariina Mäki kertoo SKL:n sivuilla 5.8.2013 tehdyssä kirjoituksessaan rodun monimuotoisuudesta seuraavaa: Mitä monimuotoisempi rotu on, sitä useampia erilaisia versioita sillä on olemassa samasta geenistä. Tämä mahdollistaa rodun yksilöiden geenipareihin heterotsygotiaa, joka antaa niille yleistä elinvoimaa ja suojaa monen perinnöllisen vian ja sairauden puhkeamiselta.

Monimuotoisuus on tärkeää myös immuunijärjestelmässä, jonka geenikirjon kapeneminen voi johtaa esimerkiksi tulehdussairauksiin, autoimmuunitauteihin ja allergioihin. Jalostus ja perinnöllinen edistyminenkin ovat mahdollisia vain, jos koirien välillä on perinnöllistä vaihtelua. Suurilukuisenkin koirarotu on monimuotoisuudeltaan suppea, jos vain pientä osaa rodun koirista ja sukulinjoista on käytetty jalostukseen tai jos rodussa on koiria, joilla on rodun yksilömäärään nähden liian suuret jälkeläismäärät. Tällaiset koirat levittävät haitalliset mutaatioalleelinsa vähitellen koko rotuun, jolloin jostakin yksittäisestä mutaatiosta saattaa syntyä rodulle uusi tyyppivika tai -sairaus. Vähitellen on vaikea löytää jalostukseen koiria, joilla ei tätä mutaatiota ole. Ihannetilanteessa jalostukseen käytetään koiria tasaisesti rodun kaikista sukulinjoista.

Monimuotoisuutta turvaava suositus yksittäisen koiran elinikäiselle jälkeläismäärälle on pienilukuisissa roduissa enintään 5 % ja suurilukuisissa enintään 2-3 % laskettuna rodun neljän vuoden rekisteröintimäärästä. Jos rodussa rekisteröidään neljän vuoden aikana yhteensä 1000 koiraa, ei yksittäinen koira saisi olla vanhempana useammalle kuin 20-50 koiralle. Toisen polven jälkeläisiä koiralla saisi pienilukuisissa roduissa olla korkeintaan 10 % ja suurilukuisissa 4-6 % laskettuna neljän vuoden rekisteröinneistä.

Rekisteröintimäärät Suomessa

Basset hound kannan koko on noin 400 koiraa. Basset hound ei ole koskaan Suomessa ollut suosittu rotu ja viimeisen kymmenen vuoden aikana (2013–2022) ovat rekisteröinnit pysyneet hyvin maltillisina. Pentuja on syntynyt 32–49 kappaletta vuosittain, keskimäärin 40 kpl vuodessa. Kun tuonnit lasketaan mukaan rekisteröintimääriin niin basset houndeja on rekisteröity viimeisen kymmenen vuoden (2013–2022) aikana yhteensä 444 kpl eli keskimäärin 44 kpl vuodessa.

Jakautuminen linjoihin

Merkittäviä jakautumisia eri linjoihin rodussa ei ole. Eikä myöskään ole havaittavissa ”käyttö- tai näyttö” –linjoihin eriytymistä Suomessa tai muualla maailmassa, vaikkakin rodun kotimaasta löytyy tällä hetkellä joitakin käyttölinjaisia ilmeisesti harrierin ja beaglen kanssa risteytettyjä basset-ajueita.

Tuontikoirien vuosittainen lukumäärä

Tuonteja kymmenen viimeisen vuoden (2013–2022) ajanjaksolla on tehty 47kpl. Koiria on viime vuosina tuotu Tsekeistä, Virosta ja Venäjältä, joku Puolasta, Norjasta, Portugalista, Ruotsista, Hollannista, Ukrainasta ja Italiasta. Tunteja ei välttämättä ole käytetty jalostukseen, vaan ne ovat syystä tai toisesta jääneet käyttämättä. Tuonnit saattavat olla sukutaulullisesti kolmannessa ja neljännessä polvessa täysin samojen koirien jälkeläisiä mistä pääasiallisesti nykyinen Suomen basset hound kanta koostuu. Jotkut tuonnit ovat olleet täällä kasvatettujen koirien jälkeläisiä tai hyvin samankaltaisista yhdistelmistä, mistä tänne on jo koiria tuotu. Tuontiurokset nousevat jalostusurostilla korkealle. Toiseksi ja kolmanneksi eniten käytetyt urokset ovat tuonteja joiden toisen polven jälkeläismäärä on suuri. Jalostuksen monimuotoisuuden kannalta katsottuna tuonneissa tulee panostaa monimuotoisuutta ja jatkuvuutta edistäviin tuonteihin.

Rodun jalostusurosten ja -narttujen ikä

Mäen ja Kempen vuonna 2023 tehdyn selvityksen mukaan eläinjalostukseen liittyvän eläinsuojelulainsäädännön toimeenpanon tehostamisessa osassa III ’Koiranjalostuksen ongelmat ja valvontakriteerit’ kerrotaan, että useimmat perinnölliset sairaudet ja ongelmat ilmenevät kolmeen ikävuoteen mennessä. Selvityksen mukaan olisi tärkeää pidättäytyä tätä nuorempien koirien laajamittaisesta jalostuskäytöstä, jotta jalostuskoiran terveydestä ehditään saada näyttöä.

Basset houndeilla viimeisen kymmenen vuoden (2013–2022) aikana on pentueita syntynyt keskimäärin 6,9 kpl vuodessa, pentuekoon ollessa keskimäärin 5,9 pentua. Urosten jalostuskäyttöikä on kymmenen viime vuoden aikana (2013–2022) ollut keskimäärin 3 v 8 kk ja narttujen keskimääräinen käyttöikä on ollut 3 v 7 kk.

Suomen Kennelliiton jalostusstrategian mukaisesti Suomen Bassetkerho suosittelee, että jalostuskoiran käyttöikä on vähintään 24 kk. Basset houndin keskimääräinen jalostuskäyttöikä on selvästi suositusikää korkeampi ollen vajaa neljä vuotta. Tätä voidaan pitää hyvänä ikänä jalostukselle, koska koiralle on jo ehditty tehdä terveystutkimuksia, se on näyttänyt jalostusarvonsa näyttelyiden ja mahdollisten käyttökokeiden kautta sekä ainakin osa mahdollisia perinnöllisiä sairauksista on jo ehtinyt ilmetä tai ainakin mahdollisesti viitteitä sairauksien olemassaolosta on todennäköisesti voinut näkyä.

Jalostusvalinnoissa on hyvä huomioda sekä jalostuskoiran itsensä, että myös sen lähisukulaisten (sisarukset, vanhemmat ja isovanhemmat sekä niiden sisarukset) mahdolliset perinnölliseksi epäillyt sairaudet.

Taulukko 1. Vuositilasto – rekisteröinnit viimeisten 15 vuoden ajalta (Lähde: SKL jalostustietokanta)

Vuositilasto - rekisteröinnit																
	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007
Pennut (kotimaiset)	36	32	47	25	37	49	48	46	34	47	79	56	78	81	38	81
Tuonnit	6	3	2	6	6	7	6	1	3	3	4	4	4	5	5	8
Rekisteröinnit yht.	42	35	49	31	43	56	54	47	37	50	83	60	82	86	43	89
Pentueet	5	7	8	6	6	7	9	8	6	7	12	7	13	15	9	11
Pentuekoko	7,2	4,6	5,9	4,2	6,2	7,0	5,3	5,8	5,7	6,7	6,6	8,0	6,0	5,4	4,2	7,4
Kasvattajat	5	7	8	6	6	7	8	8	5	7	8	6	10	12	6	10
Jalostukseen käytetyt eri urokset																
- kaikki	5	6	7	5	6	4	7	6	6	7	10	6	11	12	8	8
- kotimaiset	4	2	2	2	3	2	4	3	2	3	3	1	6	6	1	6
- tuonnit	1	1	4	1	1	1	1	2	1	5	3	3	4	4	4	2
- ulkomaiset	0	3	1	2	2	1	2	1	3	0	4	2	1	2	3	0
- keskimääräinen jalostuskäytön ikä	3 v 8 kk	4 v 4 kk	3 v 7 kk	4 v 1 kk	5 v 8 kk	3 v 6 kk	3 v 4 kk	2 v 3 kk	4 v 1 kk	3 v 10 kk	5 v	3 v 3 kk	2 v 9 kk	2 v 9 kk	2 v 11 kk	3 v 5 kk
Jalostukseen käytetyt eri nartut																
- kaikki	5	7	8	6	6	7	9	8	6	7	11	7	13	15	8	11
- kotimaiset	4	6	7	6	5	7	7	7	6	5	8	5	11	14	6	8
- tuonnit	1	1	1		1		2	1		2	3	2	2	1	2	3
- keskimääräinen jalostuskäytön ikä	3 v 2 kk	2 v 8 kk	3 v 7 kk	3 v 6 kk	4 v 4 kk	3 v 6 kk	4 v 7 kk	4 v 7 kk	3 v 4 kk	3 v 10 kk	5 v 1 kk	3 v 2 kk	3 v 7 kk	3 v 3 kk	3 v 10 kk	3 v 9 kk
Isolsät	8	11	12	9	10	11	14	12	8	11	15	12	16	20	14	16
Isoäidit	7	11	14	10	11	10	15	13	11	13	17	12	20	24	15	17
Sukusiitosprosentti	3,11%	1,27%	2,16%	2,76%	2,43%	1,01%	4,17%	3,05%	1,72%	1,39%	1,25%	1,45%	2,77%	3,22%	2,58%	1,80%

Rodun sukusiitosasteesta

Eläinten hyvinvointilain luonnoksen mukaan perinnöllisten sairauksien esiintyvyys lisääntyy usein etenkin sisäsiitteisissä eläinkannoissa. Luonnoksessa todetaan: Tärkeää on myös huolehtia eläinkannan riittävästä geneettisestä koosta sairauksien lisääntymisen ja elinvoiman heikkenemisen estämiseksi. Sisäsiitos eli sukusiitos tarkoittaa toisilleen sukua olevien eläinten lisääntymistä keskenään. Yleisenä rajana koirien sukusiitokselle pidetään serkusten tai tätä läheisempien sukulaisten yhdistelmiä. Sukusiitosta mitataan sukusiitosasteen avulla.

Selonteossa Mäen ja Kempin mukaan tulisi sukusiitosaste laskea yksittäisissä pentueissa vähintään viiden polven perusteella. Lähimmissä polvissa esiintyvät yhteiset esivanhemmat aiheuttavat kaikkein haitallisinta, nopeaa sukusiitosta. Kun otetaan huomioon myös rotuihin sukupolvien kuluessa kertynyt hidas sukusiitos, voi todellinen sukusiitosaste silti nousta korkeaksi. Paras nyrkkisääntö onkin pidättäytyä myös serkusyhdistelmistä, joissa nopean sukusiitoksen taso on 6,25 %. Suorien serkusten välinen sukulaisuus näkyy jo kolmen polven sukutaulussa, mutta olisi hyvä, että tuo 6,25 % ei ylittyisi viidenkään polven sukutaulussa.

Bassetkerhon jalostustoimikunnalla ei ole suositusta jalostusyhdistelmien sukusiitosasteesta, joka Kennelliiton jalostusstrategian mukaan ei saisi olla yli 6,25 %, mikä tarkoittaa serkusparitusta. Bassetkerho tosin suositaa jalostusohjessään, että ”Populaation monimuotoisuuden turvaamiseksi yksittäiselle urokselle suositellaan maksimissaan neljä (4) pentuetta, nartulle kolme (3). Saman yhdistelmän uusimista suositellaan vain erittäin painavista jalostuksellista syistä. Nuorelle urokselle ei suositella suurta jälkeläisten määrää lyhyellä aikavälillä. Veteraani-ikäistä, hyvän jälkeläisnäytön omaavaa urosta, voi harkitusti ja perustellusti käyttää suositetun pentuemäärän yli.”

Viimeisen 10 vuoden aikana syntyneiden pentueiden keskimääräinen sukusiitosaste on 2,31 %, mikä on kohtalainen. On otettava huomioon, ettei jalostustietokannan sukusiitosprosentti ole täysin luotettava, koska sukutaulussa olevia ulkomaisia koiria on voitu kirjata hieman eri nimillä ja eri rekisteröintinumeroilla, jos koira on esimerkiksi rekisteröity useisiin eri maihin sekä kirjattu sukutaulu on voitu kirjata kolmen polven mukaan.

Taulukko 2. Vuositalasto - jalostuspohja viimeisten 15 vuoden ajalta (Lähde: SKL jalostustietokanta)

Vuositalasto - jalostuspohja	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007
Per vuosi																
- pentueet	5	7	8	6	6	7	9	8	6	7	12	7	13	15	9	11
- jalostukseen käytetyt eri urokset	5	6	7	5	6	4	7	6	6	7	10	6	11	12	8	8
- jalostukseen käytetyt eri nartut	5	7	8	6	6	7	9	8	6	7	11	7	13	15	8	11
- isät/emät	1,00	0,86	0,88	0,83	1,00	0,57	0,78	0,75	1,00	1,00	0,91	0,86	0,85	0,80	1,00	0,73
- tehollinen populaatio	7 (70%)	9 (64%)	10 (62%)	8 (67%)	8 (67%)	7 (50%)	11 (61%)	10 (62%)	8 (67%)	9 (64%)	14 (58%)	9 (64%)	16 (62%)	18 (60%)	11 (61%)	13 (59%)
- uroksista käytetty jalostukseen	7%	0%	7%	12%	24%	9%	6%	11%	13%	4%	14%	9%	7%	9%	28%	11%
- nartuista käytetty jalostukseen	4%	0%	14%	13%	15%	22%	26%	25%	14%	12%	15%	16%	13%	14%	14%	29%
Per sukupolvi (4 vuotta)																
- pentueet	26	27	27	28	30	30	30	33	32	39	47	44	48	45	43	45
- jalostukseen käytetyt eri urokset	20	23	22	20	18	19	24	25	23	26	30	28	30	27	27	25
- jalostukseen käytetyt eri nartut	22	24	24	23	24	24	25	27	26	28	36	37	41	39	34	34
- isät/emät	0,91	0,96	0,92	0,87	0,75	0,79	0,96	0,93	0,88	0,93	0,83	0,76	0,73	0,69	0,79	0,74
- tehollinen populaatio	28 (54%)	32 (59%)	31 (57%)	29 (52%)	29 (48%)	29 (48%)	33 (55%)	35 (53%)	33 (52%)	36 (46%)	45 (48%)	45 (51%)	49 (51%)	45 (50%)	42 (49%)	40 (44%)
- uroksista käytetty jalostukseen	7%	10%	12%	11%	11%	9%	8%	11%	11%	9%	10%	12%	13%	13%	16%	16%
- nartuista käytetty jalostukseen	7%	11%	16%	20%	22%	23%	19%	16%	14%	14%	14%	15%	18%	20%	21%	25%

Rodun tehollinen populaatiokoko

Luonnonvarakeskuksen selonteossa käydään lävitse mitä nopeammin sukusiitos kertyy, sitä haitallisempaa se on. Sukusiitosnopeutta kuvaa eläinkannan tehollinen koko. Mitä pienempi tämä tehollinen populaatiokoko on, sitä Luonnonvara- ja biotalouden tutkimus 16/2023 13 nopeammin sukusiitosaste kasvaa ja sitä enemmän rotu menettää geneettisestä monimuotoisuudestaan sukupolvien vaihtuessa. Tehollinen populaatiokoko on niiden yksilöiden lukumäärä kannassa, jotka tuottavat jälkeläisiä seuraavan sukupolven aikana. Se on lisääntyvien yksilöiden lukumäärä, joka tarvitaan selittämään tietyn sukupolven monimuotoisuutta. Yksinkertaistettuna voidaan sanoa, että tehollinen koko kertoo, kuinka monen yksilön genomista kannan geenivarasto koostuu.

Jalostustietokannan laskemana tehollisen populaation koko basset hound sukupolvessa on vaihdellut 2013–2022 välisenä aikana välillä 7–11, ollen keskimäärin 9 (8,7). Tässä kohtaa huomionarvoista on, että Koiranetin antamat tehollisen populaation koot ovat rodussamme yliarvioita, koska todellisuudessa useat jalostukseen käytetyt koirat ovat sukua toisilleen (kts. taulukot 1 ja 2).

Taulukosta 2, "Jalostuspohja", ilmenee, että ajanjaksolla 2013–2018 syntyneistä uroksista on käytetty jalostukseen keskimäärin reilu 11% ja nartuista jalostukseen on käytetty samalla

ajanjaksolla keskimäärin 19%. Viimeisen sukupolven (2019–2022) luvut eivät ole laskuissa mukana, koska kyseisen ajanjakson aikana syntyneet koirat ovat olleet vuoden 2022 lopussa vielä rodun keskimääräistä jalostuskäyttöikää nuorempia.

Rodun monimuotoisuuden kannalta on tärkeää, että riittävää määrää koiria käytetään jalostukseen. Kennelliiton Jalostusstrategian ohjeen mukaan rodun ihanteellinen jalostuskäyttöön jäävien koirien määrä saadaan laskettua, kun luku 2 jaetaan rodun keskimääräisellä pentuekoolla. Basset houndin keskimääräinen pentukoko on vajaa 6 kpl (5,9) ja näin ollen olisi ihanne, jos jalostuskäyttöön jäisi vähintään 2/6 (eli 33 %) rodun koirista. Jalostuskoirat tulisi valitaan tärkeimmät ominaisuudet huomioiden mahdollisimman tasaisesti eri pentueista.

Jalostukseen käytettyjen koirien isät/emät -suhde on viimeisen kymmenen vuoden (2013–2022) aikana vaihdellut välillä 0,57–1. Ihannelanteessa suhdeluku on 1. Luku 1 saavutetaan silloin, kun kaikissa syntyneissä pentueissa on käytetty eri isiä ja eri emiä. Luku laskee nopeasti, jos edes muutamalla uroksella on useampia kuin yksi pentue rodussa, jossa vuotuiset pentuemäärät eivät ole kovin suuria.

Taulukko 3. Jalostusurokset 10 vuoden ajalta 2013 – 2022 (Lähde: SKL jalostustietokanta)

Jalostusurokset									
#	Uros	Tilastointiaikana				Toisessa polvessa		Yhteensä	
		Pentueita	Pentuja	%-osuus	kumulat.%	Pentueita	Pentuja	Pentueita	Pentuja
1	GOOD MIND'S MINE MINE	5	31	7,73%	8%	7	42	5	31
2	CURRY VARNALESA	4	27	6,73%	14%	7	46	4	27
3	NEWDOWN BASSETS UNBREAKABLE LOVE	3	27	6,73%	21%	5	36	3	27
4	BASBUDDY HUSH HUGO BOSS	4	18	4,49%	26%	2	8	4	18
5	YOUR HIGHNESS SIRMORTIMER PIAZOLLA	2	17	4,24%	30%	0	0	2	17
6	COLA CAO DRAMIJOS	3	16	3,99%	34%	0	0	3	16
7	KAIJANLAMMEN ELAN	2	15	3,74%	38%	0	0	3	17
8	HOPELESS UH AH WANNA LOVE	2	15	3,74%	41%	3	6	2	15
9	TERVAHOVI JEES-MÄN	2	14	3,49%	45%	0	0	2	14
10	KAIJANLAMMEN BABALA	2	13	3,24%	48%	3	16	2	13
11	BLACK JACK STEMARALI	2	10	2,49%	51%	4	30	3	15
12	COASTRIDGE ERUPTION FROM THE SEVEN HILLS	1	10	2,49%	53%	0	0	1	10
13	NHABIRA HAMPTON	1	10	2,49%	56%	0	0	1	10
14	COASTRIDGE ANACONDA	1	10	2,49%	58%	0	0	1	10
15	BENOIT'S PEDRO AF MARKE MÖLLE	1	9	2,24%	60%	2	14	1	9
16	LONGWEILER DIRTY HARRY	1	9	2,24%	63%	1	4	1	9
17	BUSTASSENS SHAGGY ROGERS	1	9	2,24%	65%	0	0	1	9
18	ELMO WESOLE SMUTASY	1	9	2,24%	67%	0	0	1	9
19	PRE D'AMPLEX POTTER	1	8	2,00%	69%	1	6	2	17
20	MAGDAFORSENS TIGER	1	8	2,00%	71%	0	0	1	8

Tarkasteltaessa jalostusurokset Taulukkoa 3. Jalostusurokset voidaan huomata, että kuinka montaa urosta on käytetty tuottamaan 50 % viimeisen kymmenen vuoden, eli vuosien 2013–2022 pentumäärästä. Yllä olevan taulukon ”kumulatiivinen %” -sarake kertoo, että 50 % viimeisen kymmenen vuoden ajanjakson pennuista on vain vajaan 11 uroksen tuottamia. Tämä

tieto on äärimmäisen huolestuttava. Monimuotoisuuden ylläpitämiseksi tulee kiinnittää jatkossa erityistä huomiota. Jalostukseen tulee käyttää hyvin erisukuisia uroksia, jotka tuovat Suomen basset hound kantaan jotakin täysin uutta, täällä vielä käyttämätöntä jalostuspohjaa.

Taulukko 4. Jalostusnartut 10 vuoden ajalta 2013 – 2022 (Lähde: SKL jalostustietokanta)

Jalostusnartut								
#	Narttu	Tilastointiaikana			Toisessa polvessa		Yhteensä	
		Pentueita	Pentuja	%-osuus	Pentueita	Pentuja	Pentueita	Pentuja
1	TERVAHOVI JUMMI-JAMMI	2	16	3,99%	0	0	2	16
2	KAIJANLAMMEN ABHA	2	15	3,74%	1	7	2	15
3	YOUR HIGHNESS LADY PULINA BANAANI	2	14	3,49%	0	0	2	14
4	GREAT-BODY'S QUESTION WITHOUT ANSWER	2	14	3,49%	0	0	2	14
5	COASTRIDGE DOMINIQUE	2	14	3,49%	4	27	2	14
6	ZANELLON NAGLE MIIA	2	13	3,24%	1	3	2	13
7	KAIJANLAMMEN DESTINATION ANYWHERE	2	13	3,24%	2	9	2	13
8	TERVAHOVI FLA-NELLI	1	12	2,99%	1	12	1	12
9	TERVAHOVI CREME CARAMEL	2	12	2,99%	0	0	2	12
10	TERVAHOVI ICE COFFE	1	12	2,99%	0	0	1	12
11	COASTRIDGE BETTER THAN THE REST	1	11	2,74%	5	33	1	11
12	ZANELLON NANA SNOWBALL	2	11	2,74%	0	0	2	11
13	BOHEMIA PRDLAVKA	1	10	2,49%	0	0	2	16
14	YOUR HIGHNESS LADY LILLAN LOLLAND	1	9	2,24%	2	14	1	9
15	GREAT-BODY'S PERFECTLY IMPERFECT	1	9	2,24%	0	0	1	9
16	TERVAHOVI GIRLY	1	9	2,24%	0	0	1	9
17	COASTRIDGE DRAGON LADY	1	9	2,24%	1	4	1	9
18	PRE D'AMPLEX LEILA	1	8	2,00%	1	6	2	11
19	TERVAHOVI CARA MIA	1	8	2,00%	1	12	1	8
20	HOPELESS NUTS STRIPPER	2	8	2,00%	3	6	2	8

Taulukosta 3. jalostusurokset ja Taulukosta 4. jalostusnartut seuraavat sukulaisuussuhteen tulevat esille:

- Eniten 10-vuoden aikana käytetty uros Good Mind's Mine Mine (31 pentua, 42 toisessa polvessa) esiintyy ainakin viidessä oheisessa sukutauluista mm:
 - Se on isä: Tervahovi Fla-Nelli ja Tervahovi Girly
 - Ja isoisä: Tervahovi Jeese-Män, Tervahovi Jummi-Jammi, Tervahovi Ice Coffe,
 - Sekä uroksen isä on myös Longweiler Dirty Harryn, Zanellon Nagle Miian, Zanellon Nana Snowballin isä
 - Ja uroksen äiti on myös Your Highness Lady Lillan Lollandin äiti.
 - Isän ja/tai äidin puoleinen suku löytyy hyvin pitkälti jollain tavalla monessa Suomessa tänä päivänä kasvatetun basset houndien takaa kuin myös muualla Euroopassa.
- Toiseksi käytetyin uros on tuontiurossa Liettuasta Curry Varnalesa (27 pentua, 46 toisessa polvessa):

- Se on isä Coastridge Dominique, Coastridge Dragon Lady, Kaijanlammen Destination Anywhere
- sekä Coastridge Eruption From the Seven Hills on sen tyttären poika
- ja Great-Body's Perfect Imperfect on sen tyttären tytär
- Kolmanneksi käytetyin uros on myös tuontiurossa Alankomaista Newdown Bassets Unbreakable Love(27 pentua, 36 toisessa polvessa):
 - Se on Tervahovi Ice Coffen ja Kaijanlammen Elanin isä
 - sekä on Great-Body's Question Without Answerin isänisä
- Tuontiurossa Tsekeistä Black Jack Stemarali on listalla 11 käytetyin uros (10 pentua, 30 toisen polven jälkeläistä).
 - Se on isä seuraavilla jalostuslistalla nouseille koirille Tervahovi Jeess-Män ja Tervahovi Jummi-Jammi

Nartuissa nousee toisen polven jälkeläismäärissä jo ylhäällä listalla mainitut

- Coastridge Dominique (14 pentua, 27 toisessa polvessa):
 - sen isä on toiseksi käytetyin uros Curry Varnalesa
 - Ja sen äiti Coastridge Better Than The Rest (11 pentua, 33 toisessa polvessa) nousee toisen polven jälkeläisillä jalostuslistassa.

Jos katsoo tilastoa vielä vähän pidemmälle aina 20-vuoden taakse, alla olevat koirat nousevat toisen polven jälkeläistilastoissa korkealla, myös tämän päivän basset hound kannassa, joissa näiden koirien nykyiset jälkeläiset ovat vielä aktiivisessa jalostuskäytössä:

Jalostusurokset 2003-2022: (Lähde: SKL jalostustietokanta)

#	Uros	Tilastointiaikana				Toisessa polvessa		Yhteensä	
		Pentueita	Pentuja	%-osuus	kumulat.%	Pentueita	Pentuja	Pentueita	Pentuja
1	UNCLE BEN V. HOLLANDHEIM	4	25	2,35%	36%	16	97	5	32
2	BR LAKE PARK JOHN LENNON	6	47	4,42%	10%	17	87	6	47
3	METRIODIX VILI-PEKKA	9	55	5,17%	5%	13	86	9	55
4	FANTADROM BRAD PITT	5	36	3,38%	17%	10	64	5	36
5	SWEDE SUN'S KONRAD	1	9	0,85%	71%	13	59	1	9

Jalostusnartut 2003-2022: (Lähde: SKL jalostustietokanta)

#	Narttu	Tilastointiaikana			Toisessa polvessa		Yhteensä	
		Pentueita	Pentuja	%-osuus	Pentueita	Pentuja	Pentueita	Pentuja
1	SWEDE SUN'S BODIL	2	24	2,26%	14	85	2	24
2	TERVAHOVI TYILI LYYLI	2	5	0,47%	13	74	3	11
3	BASSTRICK'S FASHION GIRL	4	21	1,97%	8	58	4	21
4	USED TO BE IN LOVE V.HOLLANDHEIM	1	9	0,85%	8	50	1	9
5	GEYRON'S CAKE OF BLUEBERRY	2	15	1,41%	6	40	2	15

Jalostusvalinnoissa tulisi suosia koiria, joiden sukutaulussa ei esiinny eniten käytettyjä koiria ja tarkastella myös toisen polven jälkeläismääriä, jotta voitaisiin välttää sukusiitoksesta johtuvia haittoja; sairauksia ja pyrkiä monimuotoisuuteen ja parempaa elinvoimaa.

Jalostuskoirien käyttömäärät

Basset houndeja on käytetty 10 viime vuoden aikana (2013–2022) jalostukseen keskimäärin 4 vuoden iässä. Vuonna 2008 hyväksytyn tavoiteohjelman sekä SKL:n Jalostusstrategian mukaan jalostuskoiralla ei saisi olla pentuja sukupolvessa (4 vuotta) yli 5 %. Suositus koskee koiran elinikäistä jälkeläismäärää, ei sukupolvikohtaista jälkeläismäärää. Jälkeläismääräsuosituksen tarkoituksena on populaation monimuotoisuuden turvaaminen.

Basset houndeja on rekisteröity viimeisen kymmenen vuoden (2013-2022) aikana keskimäärin 44 koiraa. Kun sukupolvi on 4 vuotta, lasketaan jalostuskoiran suositeltava elinikäinen ensimmäisen polven enimmäisjälkeläismäärä seuraavasti: $4 \times 44 \times 5 \% = 8,8$ eli suositeltava ensimmäisen polven jälkeläismäärä olisi siis enintään 9 kpl. Tämä määrä on todella pieni ja meidän tulee todella miettiä millä toimenpiteillä monimuotoisuus saataisiin rodussamme säilytettyä.

Suomen Bassetkerhon jalostusohjesäännön mukaisesti populaation monimuotoisuuden turvaamiseksi yksittäiselle urokselle suositellaan maksimissaan neljä (4) pentuetta, nartulle kolme (3) ja saman yhdistelmän uusimista suositellaan vain erittäin painavista jalostuksellista syistä. Nuorelle urokselle olemassa olevan ohjeen mukaan ei suositella suurta jälkeläisten määrää lyhyellä aikavälillä. Veteraani-ikäistä, hyvän jälkeläisnäytön omaavaa urosta, voi harkitusti ja perustellusti käyttää suositetun pentuemäärän yli.

Jos samaa urosta käytetään lyhyen ajan kuluessa usealle nartulle, leviävät uroksen geenit laajalle ennen kuin uroksen periyttämistä ominaisuuksista saadaan riittävää käsitystä. Mahdollisesti sairastuvat jälkeläiset saattavat sairastua vasta vanhemmalla iällä ja siihen mennessä niiden isää on voitu käyttää jo todella runsaasti jalostukseen.

Suomalaiseen basset hound populaatioon verrattuna täysin erisukuista, jalostuskriteerit täyttävää tuontiurosta voidaan käyttää jalostukseen maltillisesti suositeltua enemmän niin, että uroksen käyttö perustuu sen jälkeläisnäyttöön eli sen jo olemassa olevat jälkeläiset täyttävät suositusten mukaiset kriteerit.

Myös nartut voivat jättää huomattavan panoksen rodun perimään synnyttämällä muutaman ison pentueen tai/ja jos nartun ensimmäisen polven jälkeläisiä käytetään runsaasti jalostukseen, jolloin nartun toisen polven jälkeläismäärästä kasvaa suosituksiin nähden liian suuri. Sekä jalostusnartun että jalostusuroksen omistajan on omalta osaltaan huolehdittava, ettei jälkeläisten määrä ylitä suositeltavaa enimmäismäärää.

Taulukoista 3 ja 4, eli viimeisimmän 10 vuoden aikana käytetyimmät urokset ja nartut ilmenee, että joidenkin ajanjaksolla 2013–2022 käytettyjen jalostuskoirien jälkeläismäärä ylittää suosituksen.

Jalostuskoirien jo olemassa olevaan ensimmäisen ja toisen polven jälkeläismäärään suositellaan kiinnitettävän huomiota jalostusvalintoja tehdessä, jotta kannan monimuotoisuus lisääntyisi. Jalostuskoirien Suomeen rekisteröidyt jälkeläismäärät löytyvät Suomen Kennelliiton

jalostustietojärjestelmästä. Populaation monimuotoisuuden turvaamiseksi tulisi kasvattajien käyttää tasaisesti erisukuisia koiria jalostukseen, eikä mitään tiettyä sukulinjaa tulisi yli käyttää.

Täytyy varmistaa, että tietyn sukulinjan edustavuus ei populaatiossa kasvaisi liian suureksi muihin sukulinjoihin verrattuna. Jonkin sukulinjan ylikäyttö muihin verrattuna aiheuttaa sen, että populaation yksilöt alkavat olla lisääntyvissä määrin sukua toisilleen, joka on jo valitettavasti selkeästi nähtävissä Suomen basset hound kannassa. Mitä enemmän populaation yksilöt ovat sukua toisilleen, sen köyhempi populaatio on geneettisesti – eli geneettisten variaatioiden määrä on suppeampi, kuin jos jalostuksessa olisi käytetty tasaisesti eri sukulinjoja.

Populaation geneettinen köyhtyminen tarkoittaa populaation monimuotoisuuden köyhtymistä. Suomen Kennelliiton Koiranetin Jalostustietojärjestelmästä (jalostus.kennelliitto.fi) löytyy jalostukseen käytettyjen uroksien ja narttujen jälkeläismäärätilastot, josta näkyy koiran niin vuosittaiset jälkeläismäärät, kuin koiran koko jalostuskäyttöajan 1-polven ja 2-polven jälkeläismäärät. Jalostukseen aiotun koiran 2-polven jälkeläismäärästä voi tarkistaa kuinka laajasti kyseisen koiran geenit ovat jo valmiiksi edustettuina kannassa. Jälkeläismäärätilasto päivittyy sitä mukaa kun kyseisen koiran ensimmäisen tai toisen polven jälkeläisiä rekisteröidään Suomen Kennelliittoon. Myös koirien ulkomailla syntyneet Suomeen rekisteröidyt jälkeläiset näkyvät tilastossa. Kannan monimuotoisuuden elvyttämiseksi kasvattajia suositellaan valitsemaan yhdistelmiinsä vanhempia, joiden suvut eivät ole jo valmiiksi yliedustettuina Suomen kannassa. On hyvin tärkeää myös kiinnittää huomiota toisen polven jälkeläismääriin, koska kuten basset houndilla, saattavat ne kohota yllättävän suuriksi pienessä populaatioissa.

Käytetyimpien urosten ja narttujen ohessa tarkastellaan käytetyimpien jalostuskoirien sukulaisuussuhteita, ja yksittäisten jalostusyksilöiden sekä ensimmäisen että toisen polven jälkeläismääriä. Jalostukseen suositellaan käytettäväksi yhdistelmiä, joissa yksittäinen koira ei esiinny ensimmäisen kolmen polven sukutaulussa useammin kuin kerran (sukukatokerroin = 100 % eli 1), ja joissa neljän polven sukukatokerroin on yli 90 % eli yli 0,90.

Rekisteröintiluvut eri maissa 2013-2022, joissa suluissa olevat luvut ovat tuontimäärät:

Määrä/vuodessa	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Ruotsi	75 (10)	80 (8)	132 (9)	79 (5)	97 (6)	67 (7)	76 (12)	64 (11)	107 (11)	76 (12)
Norja	29 (3)	19 (4)	27 (5)	54 (2)	12 (3)	14	9 (3)	41 (2)	31 (1)	26 (3)
UK	721	572	580	539	571	477	540	368	540	
Saksa	130	126	92	134	98	112	131	100	152	85
USA	Arvioitu määrä 10 000									
Australia										

4.2 Luonne ja käyttäytyminen sekä käyttöominaisuudet

Kuva: Basset hound Walhamptonin ajue Englannissa vuonna 1912. (Lähde: The Basset Hound Marianne Nixon)

Ranskalaisten munkkien uskotaan kehittäneen bassetit keskiajalla metsästämään hyvin tiheäkasvuissa maastossa, missä niiden oli tärkeää työskennellä maavainuisesti. Basset hound kykenee ajamaan luonnollista riistaansa, jänistä, sinnikkäästi suhteellisen rauhallisella vauhdilla hyvinkin pitkiä matkoja. Sen tulee olla voimakas, aktiivinen ja kykenevä erittäin kestäväan työskentelyyn maastossa. (Lähde: FCI rotumääritelmä)

Vaikka se tänä päivänä ani harvoin toimii metsästyskäytössä, niin sen käyttöominaisuuksia tulee vaalia ja ylläpitää. Maailma muuttuu, mutta rodun alkuperäisessä tehtävässä vaaditut ominaisuudet ovat pitkälti samoja, joita se voisi hyödyntää tarkkaa hajuaistiaan olevissa tehtävissä. Tai lempeän sosiaalisen luonteensa johdosta kaverikoira-toiminta olisi rodulle mitä ihanteellisinta.

Suomen Bassetkerhon perustaja, pitkäaikainen rotujärjestön puheenjohtaja ja kunniapuheenjohtaja, rodun kasvattaja Marita Massingberd kertoo Basset Bulletinissa No.12 1978 kuvaavasti basset houndin luonteesta ja metsästysvaistoista seuraavaa: ”Kaikki joilla on basset, tietävät, että bassetia pidetään seurakoirana, mitä se myös tällä hetkellä on. Työllä ja taidolla saat sen alkuperäiset metsästysvaistot heräämään, mutta muista, ettei jokainen koira ole syntynyt huippumetsästäjäksi. Jollet ”herätä” näitä ominaisuuksia, on sinulla ihana pehmeäluontoinen perhekoira, joka aina silloin tällöin luonnollisesti karkaa seikkailuihin, mutta suurimman osan elämänsä on kuitenkin kotona ja valloittaa persoonallisuudellaan koko perheen, usein myös vieraat.”

4.2.1 Rotumääritelmän maininnat luonteesta ja käyttäytymisestä sekä rodun käyttötarkoituksesta

Rotumääritelmässä luonteesta, käyttäytymisestä ja käyttötarkoituksesta kerrotaan seuraavaa; Basset hound kuuluu ajavien ja jäljestävien koirien roturyhmään 6 ja on ikivanhaa syntyperää oleva koira, joka metsästää sitkeästi hajujäljen perusteella. Se on ajuekoira, jolla on kumea ja sointuva ääni. Basset houndin tulee olla rauhallinen ja lempeä, ei koskaan arka tai vihainen.

4.2.2 Luonne ja käyttäytyminen päivittäistilanteissa

Vuonna 2022 Suomen Bassetkerhon jalostustoimikunta teki luonnekyselyn, jolla pyrittiin selvittämään rodun luonteeseen liittyviä haasteita ja millaisella tasolla rodun käyttö ja siihen liittyvät ominaisuudet ovat. Se toteutettiin sähköisellä lomakkeella, johon halukkaat saivat vastata niin elävistä kuin jo kuolleista omistamistaan koirista. Kyselyyn saatiin tiedot 270 koirasta, vastauksista vanhimmat olivat 30-vuotta sitten syntyneiden koirien tuloksia ja 65% vastauksista koski 2011 tai sen jälkeen syntyneitä koiria.

Kyselyn perusteella $\frac{3}{4}$ koki ettei koiralla esiinny minkäänlaisia käytösongelmia. Isoimmat esiin tulleet asiat koskivat koiran arkuutta, pelkoa, epävarmuutta, jota raportoitiin 2010 tai aiemmin syntyneissä 8kpl (2u/6n), 2011-2015 15kpl (3u/12n) sekä 2016 jälkeen syntyneissä 7kpl (3u/4n). Seuraavaksi nousivat ongelmat sisäsiisteydessä, josta raportoi 2010 tai aiemmin syntyneissä 6kpl (2u/4n), 2011-2015 13kpl (5u/8n) sekä 2016 jälkeen syntyneissä 3kpl (2u/1n). Myös eroahdistuksesta raportoitiin 2010 tai aiemmin syntyneissä 5kpl (2u/3n), 2011-2015 4kpl (2u/2n) sekä 2016 jälkeen syntyneissä 9kpl (8u/1n). Myös arvaamattomuutta joitain tapauksia nousi ihmistä kohtaan kuin myös toisia koiria kohtaan, samoin kuin kipuaggressiivisuutta ja yliseksuaalisuutta ja olipa joku raportoinut luonneongelmaksi ruokavarkauden.

Kuolin tilastoista käy ilmi, että yksi koira on lopetettu käytösongelmien takia. Tämän nartun on ilmoitettu syntyneen 2010 tai aiemmin. Vihaisen koiran ilmoitus kennelliittoon on myös tehty kahdesta basset houndista sen jälkeen kun ko. ilmoitusmenettely kennelliiton alaisissa tilaisuuksissa on vuonna 2007 otettu käyttöön.

Arkipäivän tilanteissa omistajat kokevat, että basset hound on rotumääritelmän mukainen rauhallinen, ja lempeä, eikä arka tai vihainen. Basset hound on parhaimmillaan lempeä ja seurallinen, poikkeuksellisen huumorintajuinen koira, uskollinen omistajalleen ja perheelle, se rakastaa lapsia ja on hyvin ystävällinen myös muita eläimiä kohtaan. Vanhana ajuekoirana se tulee toimeen toisten koirien kanssa, eikä uroksillakaan ole tyypillisesti ongelmia toisensa kanssa. Työskentelytilanteessa se on hyvin sitkeä ja kestävä ja keskittyy hyvin intensiivisesti työhönsä. Sillä on matala vahtimis- ja suojeluvietti. Se on hermorakenteeltaan vahva ja sen voidaan sanoa olevan sosiaalinen koira olematta kuitenkaan yli-innokas. Hyvin arkoja ja aggressiivisia koiria tulee jalostuksessa välttää.

Luonnekyselyssä tiedusteltiin myös koiran steriloinnista/kastroinnista ja 270 vastaajasta vajaa 60% ilmoitti, että koira oli steriloitu/kastroitu. 7 ilmoitti tehneensä sen kokonaan tai osittain luonteen tai käytöksen vuoksi ja niistä 6 oli uroksia. Suurin osa kertoi, että se oli auttanut ongelmakäyttäytymiseen. Yleensä sterilointi/kastrointi oli kuitenkin tehty ennakoivana toimenpiteenä.

Basset hound on levinnyt ympäri maapalloa. Eikä rodun luonteessa maanosien kesken voida sanoa olevan eroavaisuuksia. Sille ei ole tehty ihannerotuprofiilia. Luonnetesteissä niitä on käynyt vain muutamia, eikä muutamista tuloksista voida tehdä kattavia päätelmiä.

Luonnetesti 2013 – 2022 (Lähde: SKL jalostustietokanta)

	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012
LTE			100% (2 koira)		100% (1 koira)			100% (1 koira)			50% (1 koira)
LTE0											
LTE-											50% (1 koira)
Yhteensä	0 koira	0 koira	2 koira	0 koira	1 koira	0 koira	0 koira	1 koira	0 koira	0 koira	2 koira

4.2.3 Käyttö- ja koeominaisuudet

Basset houndilla on kumea, matala ja kuuluva ajohaukku ja hyvin periksiantamaton ajotyyl. Se on vahvarakenteinen ja pitkärunkoinen, jonka rakenne tukee sen hidasta ja tarkkaa tyyppillisesti maavainuista ajo- ja jäljestystyyliä. Rotu on levinnyt ympäri maailmaa ja tänä päivänäkin basset houndia käytetään vain pienimuotoisesti ajavana ja jäljestävänä koirana. Ranskassa ajotoimintaa harrastetaan edelleen aktiivisesti ja siellä on useampia basset hound ajue, jossa suurilla basset hound laumoilla (jotka saattavat koostua jopa 50 koirasta), ajetaan esimerkiksi villisikaa. USA:ssa basset houndeja ajatetaan pareittain jänistä ja rodulla on siellä vannoutuneet harrastajat. Rodun kotimaassa Englannissa basset houndit toimivat hyvin pienimuotoisesti laumana ajavana koirina. Sieltä löytyy vielä muutamia rekisteröityjä ajueita, mutta niissä olevat koirat ovat monesti basset houndin ja harrierin ja beaglen sekoituksia. Espanjassa on vielä joitakin aktiivisessa ajotyöskentelyssä olevia basset hound laumoja. Ruotsissa ja Norjassa ajo- ja jäljestysharrastajia löytyy useita. Tanskassa jäljestysharrastus on basset houndien piirissä nostanut suosiotaan. Puolassa, Tsekeissä, Slovakissa ja Slovenissa on ollut aina vannoutuneita jäljestyksen harrastajia.

Ranskan Bassetyhdistys kuvaa basset houndin metsästysominaisuuksia hyvin osuvasti seuraavin sanakääntein (Lähde: Club Du Basset Hound)

- Jäljestystä ja laumaansa rakastava koira: Vankka, urheilullinen, voimakas, mukautuva ja ketterä, basset on kestävä työssään; todellinen maratoonari. Toisin kuin monet muut rodut, se tarvitsee ääntään pystyäkseen ilmaisemaan itseään. Se ei ole mikään pensaiden halkoja työskennellessään, muttei epäröi astua pensaikkoon, kun jälki sinne johtaa.
- Ahkera etsijä: Alku on ratkaiseva vaihe bassetille, joka tarvitsee kunnon alun ajolle. Se hakee erittäin periksiantamattomasti ja tarkasti, laumassa, ja tarkkaillen ajueensa jäseniä. Heti kun yksi ajueesta aloittaa kumean haukunnan, yhtyy muu lauma siihen välittömästi.
- Erinomainen haku: Hyödyntää maaston maksimaalisesti, työskentelee todella ahkerasti koskaan hylkäämättä jälkeä, joka tuo sitä lähemmäs riistaa. Hakua leimaa hännän eloiset liikkeit ja on tavallista, että koirat aloittavat kumean haukunnan jo hyvissä ajoin ennen itse ajon alkamista.

- Hieman kylmä lähdössä: Koirien äänien räjähdys (ääni, joka bassetilla on syvä, kumea ja sointuva) ilmoittaa haun alkaneen. Basset on aluksi hieman kylmä ajossa, mutta se lämpenee ajon edetessä.
- Menestyy metsästyksessä: Se on samanlainen ajossa kuin suuret ajuekoirat. Voi ajaa useita tunteja vaihtamatta ajoeläintä periksiantamattomuuden ja erinomaisen kestäväytensä ansiosta.
- Erinomaisella hajuaistillaan ja lyhyillä raajoillaan bassetin ajo on kuin se olisi liimattu jälkeen loputtomana junana. Ajossa sen voidaan sanoa olevan kaikkea muuta kuin hidas.

Basset hound harrastekoirana Suomessa

Käyttöbassettien suunnittelemassa kyselyssä basset houndin omistajille ja kasvattajille vuonna 2022, jossa haluttiin selvittää mitä basset houndin kanssa harrastetaan, kuinka moni harrastaa jäljestystä tai käyttää basset houndia ajavan koirana ja millaiset sen käyttöominaisuudet tänä päivänä ovat. Pakollinen kysymys oli harrastamisesta, johon vastasi 270 vastaajaa. Sen tuloksissa 40% harrastaa näyttelyitä, 22% koira oli vain lemmikki, 14% jäljesti koiran kanssa ja vain metsästystä reilu 3%. Muita harrastuksia oli vajaa 7% harrasti kaverikoirailua, 6% Noseworkiä, reilu 3% Rally Toko/Toko, 2%:lla koira oli lenkkikaveri ja sitten alle prosentin luokkaa vastattiin, että koira oli ludekoira, hypokoira tai se oli toimistokoira. Myös haku, koirajuoksu, koiratanssi, vetohiihto ja vetolajit nousivat esille.

Voidaan siis päätellä, että basset houndista olisi yllättävän moneksi. Ja vaikka rotua ei ole mielletty tottelevaisimmaksi, niin silti uskaliaimmat rodun edustajat ovat myös koestaneet koiria ko. ominaisuutta vaadittavissa lajeissa.

Rallytoko tilasto 2013 – 2022 (Lähde: SKL jalostustietokanta)

	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012
MESHYV											
MESO											
MES-											
VOIHYV	20% (1 koira)	40% (2 koira)	25% (1 koira)								
VOIO	20% (1 koira)	20% (1 koira)									
VOI-											
AVOHYV	20% (1 koira)	20% (1 koira)	25% (1 koira)	40% (2 koira)	100% (1 koira)	100% (1 koira)					
AVOO	20% (1 koira)										
AVO-											
ALOHYV	20% (1 koira)	20% (1 koira)	25% (1 koira)	40% (2 koira)			100% (1 koira)	100% (1 koira)			
ALOO											
ALO-			25% (1 koira)	20% (1 koira)							
Yhteensä	5 koira	5 koira	4 koira	5 koira	1 koira	1 koira	1 koira	1 koira	0 koira	0 koira	0 koira

Basset hound ajavana koirana Suomessa

Käyttöön ja niiden jäljestys- ja ajo-ominaisuuksista kyselyn vastaajat vastasivat seuraavaa: 71% ilmoitti, että koira on kiinnostunut riistan jäljistä ja peräti 84 % basset houndeista liikkuu innostuneesti ja rohkeasti maastossa. 35 % vastanneiden koirista on ajanut riistaa äänen kanssa, yli puolet koirista eli 61% ajaa itsenäisesti yksin, mutta tyyppisesti ajot ovat lyhyitä, alle 15 min, lähes puolella vastanneista 48 %. Mutta vain 10 %:lle vastanneista on ammuttu riistaa. Haku-alueen suuruudeksi 15% arvio alle 100 metriksi ja 8% ilmoittaa sen olevan 400 metriä tai enemmän. Noin puolet koirista (53 %) tulee kutsuttaessa pois ajosta ja 95 % vastanneiden koirista ei reagoi laukauksiin.

Metsästyskäyttöön liittyvissä kysymyksissä on vastattu paljon "En osaa sanoa" tai jätetty kokonaan vastaamatta, vaihdellen 15 %:sta jopa 79 %:iin, koska suurin osa kysymyksistä jätettiin vapaaehtoisiksi.

Basset hound ajoi aikoinaan mäyräkoirien säännöin (MÄAJ) ja siirtyi käyttämään dreevereiden ajosääntöjä (DRAJ) vuonna 2006. Basset houndeilla on niiden alkutaipaleilta MÄAJ-tuloksia, mutta koiranetin tilastohauissa aiemmat MÄAJ-tulokset eivät ole saatavilla millekään Bassetkerhon rodulle tulostilastojen kautta.

Basset hound jäljestävänä koirana Suomessa

Jäljestysharrastuneisuudesta kysyttäessä saatiin 70 vastausta, joista 85% ilmoitti harrastavansa haavoittuneen eläimen jäljestämistä (MEJÄ), 10% harrasti eläimen etsintää (esim. etsi kadonnutta koiraa) ja vajaa 3% kadonnutta ihmistä. Tästä voidaan päätellä, että ihmiset harrastavat basset houndin kanssa, mutta hyvin harvoin he tulevat kokeisiin. MEJÄ harrastus on taas viime vuosina ollut selkeässä nousussa alla olevan koiranetin MEJÄ-koeosallistumistaulukon perusteella, vaikkakin vielä kulta-ajoista 1970 ja 1980-lukujen luvuista ollaan kaukana. Vielä 1980 luvun lopussa koiria kävi kokeissa reilu parikymmentä, 1990-luvulla korkeimmillaan 17 koiraa ja 2000-luvulla saattoi olla vuosia jolloin yhtään basset houndia ei startannut tai vain muutama koira kävi kokeessa, 2009 ansiokkaasti 17 koiraa kävi kokeessa, mutta sen jälkeen luvut alkoivat taas laskea, kunnes ovat taas pikkuhiljaa alkaneet nousta ja 2010-luvun puolivälistä koirat ovat saaneet myös voittajaluokkien tuloksia. Suunta on lupaava.

Metsästyskoirien jäljestämiskoe 2013 – 2022 (Lähde: SKL jalostustietokanta)

VOI											
	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012
VOI1	56% (5 koiraa)	36% (4 koiraa)	43% (3 koiraa)	44% (4 koiraa)	25% (1 koiraa)	25% (2 koiraa)	14% (1 koiraa)	33% (1 koiraa)			
VOI2	22% (2 koiraa)			22% (2 koiraa)	25% (1 koiraa)	12% (1 koiraa)	14% (1 koiraa)				
VOI3		18% (2 koiraa)	29% (2 koiraa)	11% (1 koiraa)	25% (1 koiraa)	25% (2 koiraa)	29% (2 koiraa)				
VOI0	11% (1 koiraa)	18% (2 koiraa)		11% (1 koiraa)		25% (2 koiraa)	14% (1 koiraa)	33% (1 koiraa)			
VOI-	11% (1 koiraa)	27% (3 koiraa)	29% (2 koiraa)	11% (1 koiraa)	25% (1 koiraa)	12% (1 koiraa)	29% (2 koiraa)	33% (1 koiraa)			
Yhteensä	9 koiraa	11 koiraa	7 koiraa	9 koiraa	4 koiraa	8 koiraa	7 koiraa	3 koiraa	0 koiraa	0 koiraa	0 koiraa
AVO											
	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012
AVO1	67% (2 koiraa)	50% (3 koiraa)	60% (3 koiraa)	100% (2 koiraa)	12% (1 koiraa)			100% (1 koiraa)	33% (1 koiraa)	50% (1 koiraa)	
AVO2	33% (1 koiraa)	33% (2 koiraa)	20% (1 koiraa)		38% (3 koiraa)	75% (3 koiraa)			33% (1 koiraa)		
AVO3					25% (2 koiraa)						
AVO0		17% (1 koiraa)	20% (1 koiraa)		25% (2 koiraa)	25% (1 koiraa)	100% (1 koiraa)			50% (1 koiraa)	100% (1 koiraa)
AVO-									33% (1 koiraa)		
Yhteensä	3 koiraa	6 koiraa	5 koiraa	2 koiraa	8 koiraa	4 koiraa	1 koiraa	1 koiraa	3 koiraa	2 koiraa	1 koiraa
Yhteensä	12 koiraa	17 koiraa	12 koiraa	11 koiraa	12 koiraa	12 koiraa	8 koiraa	4 koiraa	3 koiraa	2 koiraa	1 koiraa

4.2.4 Kotikäyttäytyminen ja lisääntyminen

Basset hound rodun kasvattajat 2013 – 2022 (Lähde: SKL jalostustietokanta)

Aikaa viimeisimmästä pentueesta [2 vuotta](#) | [5 vuotta](#) | [10 vuotta](#) | [20 vuotta](#)

Yhteensä 23 kasvattajaa

* Kasvattajasitoutumus on voimassa

Kennel *	Pentueet	Pennut	Ens. pentue	Viim. pentue	Emän keskim. jalostusikä	Pentueita keskim. vuodessa	FI_MVA	FI_KVA	Pentueet muissa roduissa	Yhteensä pentueita
BASBUDDY	13	56	2005	2020	4 v 7 kk	0,8	14			13
BASSLETHIC	1	5	2016	2016	7 v 3 kk	1,0				1
BASSMANIAN*	2	15	2015	2017	4 v 2 kk	0,7	5			2
BASSTRICK'S	6	49	2002	2016	2 v 8 kk	0,4	19		chow chow(8) mopsi(1) shih.tzu(5)	20
BLUEBELL WAY*	2	5	2019	2021	4 v 4 kk	0,7				2
COASTRIDGE*	5	27	2007	2019	4 v 8 kk	0,4	13			5
CREMADELLI*	1	3	2018	2018	4 v 6 kk	1,0				1
GOOD MIND'S*	3	30	2008	2020	3 v 10 kk	0,2	7		bernhardinkoira_pitkakarvainen(1) broholminkoira(26) chow chow(2)	32
GREAT-BODY'S*	6	39	2013	2022	3 v 3 kk	0,6	1		kiinanhariakoira(4) tanskandoggi, keltainen ja tiikerijuovainen(9)	19
HEINÄAARON*	8	48	1998	2023	4 v 6 kk	0,3	8		burgoisnseisoja(1) italianseisoja(38) kaapioinseri(3) lyhvtkarvainen unkarinvizsla(3)	53
HOPELESS*	18	99	2001	2021	5 v 1 kk	0,9	26			18
HOT WINGS*	4	19	2012	2021	4 v	0,4	7			4
KAJANLAMMEN	6	32	2012	2022	2 v 10 kk	0,5	8		suomenajokoira(1)	7
MAIBAS*	2	10	2020	2023	5 v 1 kk	0,5	1			2
MENTHO'S	1	8	2020	2020	2 v 6 kk	1,0	1		bernhardinkoira_pitkakarvainen(2)	3
MINITIMANTIN*	1	10	2023	2023	3 v 3 kk	1,0			chihuahua_lyhvtkarvainen(1) chihuahua_pitkakarvainen(1) maltankoira(1)	4
PANHEAD	7	52	2006	2013	3 v	0,9	2			7
PRE D'AMPLEX*	23	129	2000	2022	3 v 8 kk	1,0	2		mopsi(1) welsh corgi oembroke(2)	26
TERVAHOVI*	41	263	1987	2022	3 v 8 kk	1,1	49		mävräkoira_karkeakarvainen(2) mävräkoira_kääpiömävräkoira_karkeakarvainen(1) tiibetspanieli(5)	50
TÄHTILOISTON*	2	13	2017	2020	2 v 6 kk	0,5	8			2
WOODHEAD	19	94	1987	2015	3 v 5 kk	0,7	20			19
YOUR HIGHNESS	7	48	2009	2018	3 v 11 kk	0,7	3			7
ZANELLON*	7	40	2011	2021	3 v 11 kk	0,6	8		amerikancockerspanieli(1) newfoundlandinkoira(33)	41

* Kasvattajasitoutumus on voimassa

Bassetkerhon jalostustoimikunnan jalostukseen liittyviin kysymyksiin vastasi 97 vastaajaa. 62 vastaajaa kertoo, että koiralla ei ole esiintynyt ongelmia jalostuskäytössä tai lisääntymisessä. Vastauksista koski koiria, jotka ovat syntyneet vuonna 2010 tai aiemmin 26kpl (15n/11u), 2011-2015 21kpl (14n/7u) tai 2016 jälkeen 15kpl (8n/7u)

11kpl nartun on raportoitu tarvinneen keisarileikkauksen, koska synnytys ei ole muuten onnistunut. Vastauksista koski koiria, jotka ovat syntyneet ennen vuonna 2010 tai aiemmin 6kpl, 2011-2015 2kpl tai 2016 jälkeen 3kpl sekä yksi keisarinleikkaus oli tehty varmuuden vuoksi.

6 kpl narttuja ei ole tullut kantavaksi useista eri uroksilla tehdyistä astutuksista huolimatta. Vain kaksi niistä koski 2011 tai jälkeen syntyneitä narttuja. Neljän uroksen on raportoitu olleen haluton astumaan, vaikka astutusta on yritetty eri nartuilla, eri ajankohtina ja erilaisissa tilanteissa. Kolme niistä on koskenut 2011 tai jälkeen olevia uroksia. Kahdessa tapauksessa 2011 jälkeen on jouduttu turvautumaan keinosiemennykseen, koska luonnollinen astutus ei ole onnistunut.

Löytyy myös 2010 tai ennen raportoituja yksittäisiä tapauksia joissa nartun hoivavietti on ollut huono, uros steriili tai uroksen käyttö ei vain tuota tulosta. Joku narttu on myös ollut 2011-2015 joka on luonut pentunsa ja 2016 tai jälkeen muutama narttu ei ole antanut uroksen astua ollenkaan.

Yleensä ottaen kasvattajat kertovat, että astutus sujuu yleensä hyvin, nartut synnyttävät ongelmitta ja hoitavat sekä imettävät pentuja hyvin. Keskimääräinen pentuekoko on noin 6kpl.

Eläinlääkäreiden mukaan myös basset houndin sperman laatu on viime vuosina selvästi heikentynyt. Syytä rotukoirien sperman laadun heikentymiseen ei täysin tunneta.

Bassetkerhon jalostustoimikunnan terveystarkastuksessa sukuelin- tai virtsatie sairauksia ilmoitti 14 % vastanneista ja näistä 8 % oli uroksilla (eturauhasen laajentumaa tai tulehdusta). Nartuilla 3 % vastanneista on havaittu voimakkaita valeraskausoireita. Neljäsosa kyselyyn vastanneista ilmoittaa koiransa käytöstä tai yrityksestä käyttää jalostukseen. 77 % koirista ei ole havaittu ongelmia. Neljänneksellä vastanneista esiintyy sterilointeja tai kastroatioita terveydellisistä syistä tai niitä ennaltaehkäisevänä operaationa.

4.2.5 Yhteenveto rodun käyttäytymisen ja luonteen keskeisimmistä ongelmakohdista sekä niiden korjaamisesta

Basset houndien omistajat vastasivat 270 koiran osalta luonnekyselyyn vuonna 2022 alla olevan taulukon mukaisesti. Vajaa 67% koki, että koiralla ei esiinny käytösongelmia. Suurimmaksi ongelmaksi koettiin arkuus, sisäsiisteyden puute ja eroahdistus. Vihaisuutta toisia koiria kohtaan on myös joillain uroksilla ja nartuilla ja samoin muutamia arvaamattomia koiria raportointiin tavatun. Muutama koira pelkää erityisesti vieraita ihmisiä ja joillain on ollut myös vihaisuutta ihmisiä kohtaan. Joitain yliseksuaalisia uroksia löytyy ja joku raportoi kipuaggressiivisesta koirasta samoin kuin myös häiritsevistä ruokavarkaasta. Ihmisten epäytyväisyys koiraan vastanneista vaikuttaa suurelta. Kysymysasettelu tulee tarkistaa, jotta voidaan tehdä kattavia päätelmiä. Jalostuksessa tulee ottaa vastaajien raportoidut ongelmat huomioon.

Arkuus/pelko

Eläinlääkäri Nina Menna kertoo SKL:n hankikoira.fi osiossa koiran arkuudesta ja pelosta. Koiralle on eläinlajina tyypillistä uusiin ennestään tuntemattomiin asioihin suuntautuva pelko. Luonnonoloissa pelko suojaa koiraa, sillä koira ei hankkiudu sille vaarallisiin tilanteisiin. Ihminen on jalostuksella vaikuttanut koiriin suosimalla pentumaisia ominaisuuksia, jotka tekevät koirasta helpommin hallittavan ja koulutettavan. Samalla koirista on pyritty tekemään viljejä esi-isiään rohkeampia, jotta niiden käyttäminen ihmiselle soveltuviin käyttötarkoituksiin, kuten metsästykseseen ja asuinalueen suojelemiseen, olisi helpompaa. Jalostustyö on tältä osin onnistunut vain osittain. Edelleen syntyy pentuja, jotka ovat arkoja ja pelokkaita. Koiran liiallinen pelokkuus vaikeuttaa ihmisen ja koiran välistä yhteistyötä ja elämää.

Arkuus, kuten taipumusta pelokkaaseen käyttäytymiseen usein kutsutaan, on periytyvä ominaisuus. Koiran käyttäytymisestä keskimäärin 20–30 prosenttia on perittyä ja kaikki muu on opittua. Pennut matkivat emän käyttäytymistä, joten pelokas emä tartuttaa käyttäytymisensä myös pentuihin. Pentujen pitäisi saada monipuolisia ja positiivisia kokemuksia kaikista sellaisista asioista, joiden kanssa ne joutuvat aikuisena elämään.

Kun koira kohtaa pelottavan kohteen, koiralla on neljä vaihtoehtoa. Koira voi paeta, jos sillä on siihen mahdollisuus. Koira voi myös hyökätä tai se voi jähmettyä kauhistuneena paikalleen odottamaan, että se voisi tehdä jotain omalta kannaltaan hyödyllisempää. Koira voi myös esittää olevansa täysin välinpitämätön koko asiaa kohtaan. Näillä käyttäytymisvasteilla koira pyrkii vähentämään omaa pelontunnettaan. Se, minkä tavan koira kulloinkin valitsee, riippuu senhetkisestä tilanteesta, koiran aikaisemmista kokemuksista ja perimästä.

Koiraa pelottaviin asioihin siedätettäessä on osattava lukea koiran antamista merkeistä se raja, jota kyseisellä harjoituskerralla ei tule ylittää. Koira ei saa näyttää ahdistuneelta tai pelokkaalta. Koira ei opi, jos se pelkää. Tämä sääntö pätee riippumatta siitä, mitä harjoitellaan. Pahin virhe on liiallinen hosuminen. Pelottaviin asioihin tottuminen kestää viikoista kuukausiin ja vaatii pitkäjänteistä päivittäistä harjoittelua.

Ääniä pelkäävä koira siedätetään pelkäämäänsä ääneen. Tämä tapahtuu poisherkeistämisen ja vastaehdollistamisen avulla. Terapian onnistumiselle on eduksi, jos koira on jo ennen tätä vaihetta opetettu käyttäytymään rennosti rentoutumisharjoitusten avulla.

Basset houndin arkuus ja pelko Suomessa

Luonnekyselyssä basset houndeilla arkuus, pelko, epävarmuus uusia tilanteita esim. uusia ihmisiä kohtaan tai pelkoa koviille äänille nousee suurimmaksi luonnetta haittaavaksi ominaisuudeksi. Reilu 10% (22n/8u) vastaajista kertoo koiran kärsineen jonkinasteisesta pelosta. Vastauksissa 2010 tai aiemmin syntyneitä on 8kpl (6n/2u), 2011-2015 15kpl(12n/3u) ja 2016 jälkeen syntyneitä 7kpl.

Basset houndeilla pelko monesti lamauttaa ja se jähmettyy paikalleen tai esittää välinpitämätöntä tai pakenee. Vain marginaalitapauksissa basset hound hyökkää. Jotkut ovat ääniherkkiä, mutta monesti basset houndin pelko liittyy uusiin tilanteisiin ja ihmisiin. Rodun alkuajoista asti on sisäsiittoisuuden raportoitu tuoneen arkuutta rotuun. Kasvattajien tulee kiinnittää koiran terveeseen hermorakenteeseen huomiota.

Sisäsiisteyden puute

Eläinlääkäri Nina Menna kertoo SKL:n hankikoira.fi osiossa koiran sisäsiisteydestä seuraavaa. Koiranpentu voi virtsata hereillä olleessaan kerran tunnissa ja ulostaa 4 kertaa päivässä, myös yöllä 1–2 kertaa. Puolivuotiastas koira virtsaa 3–4 kertaa päivässä ja ulostaa 1–2 kertaa, joten koiralle tulee tarjota mahdollisuus ulkoiluun vähintään 3–4 kertaa päivässä.

Täydellistä rakon toiminnan hallintaa voidaan edellyttää narttupennuilta vasta ensimmäisen tai toisen kiiman jälkeen, sillä kiiman aikaiset hormonaaliset muutokset vaikuttavat virtsaputken

sulkijalihaksen toimintaan ja saattavat sen aikuisen koiran tasolle. Molemmille sukupuolille virtsamerkkien jättäminen on normaalia lajinomaista toimintaa. Urokset oppivat nostamaan koipea yleensä vasta sukukypsyyden kynnyksellä eli 6 kk iästä eteenpäin.

Koiran hyvinvoinnin kannalta kolme ulkoilutuskertaa päivässä on ehdoton minimi. Uroksen on pystyttävä nostamaan koipeaan kunkin ulkoilutuskerran aikana vähintään 10 kertaa, jotta sen virtsarakko tyhjenee kunnolla. Ulostaminen ja virtsaaminen ja toisten jättämien merkkien tutkiminen ovat osa koiran lajinomaista sosiaalista kommunikaatiota, jota sen on pystyttävä harjoittamaan voidakseen hyvin. Sekä virtsa että uloste sisältävät hajuaineita, jotka kertovat muille koirille muun muassa nartun kiimakierron vaiheista ja toimivat reviirimerkkeinä. Kastration on todettu jossain määrin vähentävän virtsalla merkkaamista, mutta tässäkin oppimisella on suuri merkitys. Jotkut urokset merkitsevät myös sisätiloissa pöydänjaljoja ja seinien kulmia virtsamerkeilläään. Jos koira on vierailulla paikassa, missä on ennestään koirien hajumerkkejä, käytös saattaa vielä olla normaalin rajoissa. Mutta jos tapaa esiintyy myös kotiloissa, tilanne on ihmisten kannalta usein lähes sietämätön. Käytökseen voi olla monia syitä terveydentilasta alkaen, mutta koska joissain roduissa tapaa esiintyy paljon, voidaan olettaa että taustalta löytyvät näissä tapauksissa myös perinnölliset syyt.

Joissain koirasuvuissa myös nartuilla on sisäsiisteysongelmia tavallista enemmän. Kun valitset pentua, muista siksi varmistaa, että koirasi vanhemmat ovat varmasti sisäsiistejä.

Koiran tulisi olla satunnaisia vahinkoja lukuun ottamatta sisäsiisti keskimäärin 6 kk ikään mennessä. Koira ei ole sisäsiisti, jos se pääsee riittävän usein ulos, mutta ei siitä huolimatta ole ollut puoli vuotta täytettyään koskaan vähintään kuukauden pituista jaksoa tekemättä tarpeitaan sisälle.

Jos koira ei opi sisäsiistiksi, eikä kyse ole terveydellisestä syystä (esim. virtsatietulehdus), on sisäsiisteys opettaminen epäonnistunut. Koira saattaa tällöin suosia ulkona tekemisen sijaan pentuna omaksumaansa alustaa, on se sitten jokin tietty matto, sanomalehtipaperi tai vaikka kaakelilattia. Jos virtsaaminen tai ulostaminen tapahtuu vain omistajan ollessa poissa, on mahdollista, että taustalla on eroahdistus.

Basset houndin sisäsiisteys Suomessa

Luonnekyselyssä basset houndeilla sisäsiisteysongelmista raportoi 7,5% (13n/9u) vastaajista. Vastauksissa 2010 tai aiemmin syntyneitä on 6kpl (4n/2u), 2011-2015 13kpl(8n/5u) ja 2016 jälkeen syntyneitä 7kpl(1n/2u).

Kasvattajat ovat kautta aikoja kertoneet basset houndin hitaasta sisäsiisteysoppimisesta. Voidaan varmasti ajatella, että kyseessä on jonkinasteinen perinnöllinen ominaisuus ja asiaa tulisi tarkastella lähemmin ja kasvattajien kiinnittää tähän ei toivottuun ominaisuuteen huomiota jalostusvalinnoissaan.

Kyselyssä valitettavasti ei kysytty missä iässä rodussa sisäsiisteys tyyppillisesti opitaan, jos opitaan, mutta kasvattajilta saadun palautteen mukaan, basset hound oppii sisäsiistiksi

määrätietoisella opettamisella. Urokset ovat sisäsiistejä n. 7-8 kuukauden isässä, samoin nartut, mutta narttujen ensimmäiset juoksut sekoittavat sisäsiisteysopit, joten narttu on sisäsiisti vatsa vuoden iässä.

Isossa laumassa myös sisäsiisteysongelmat saattavat korostua; iso koiralauma tai sekalauma (samassa perheessä uroksia sekä narttuja) voivat madaltaa merkkailun kynnystä. Sisäsiisteysongelmat rodussa myös liitetään eroahdistukseen. Vanhana ajuekoirana basset houndin eroahdistus oireilee omistajan poistuttua paikalta merkkailuna. Samoin rodun mukavuuden halu voi johtaa ikäviin sisäsiisteysttä vaikeuttaviin ongelmiin esimerkiksi kylmän sään aikana.

Eroahdistus

Eläinlääkäri Nina Menna kertoo SKL:n hankikoira.fi osiossa eroahdistuksesta. Eroahdistuksella tarkoitetaan koiran ja omistajan välille kehittyneitä voimakasta riippuvuussuhdetta. Koira ei ole koskaan oppinut tulemaan toimeen ilman omistajan tukea. Eroahdistus suuntautuu yleensä vain yhteen perheenjäseneseen, jonka poissa ollessa koira oireilee, vaikka koko muu perhe olisi paikalla.

Eroahdistusdiagnoosin teko vaatii pitkälle menevää koiran käyttäytymisen ja siihen vaikuttaneiden tekijöiden luotaamista. Joskus joudutaan videoimaan koiran käyttäytymistä kotona, kun omistaja on poissa, ennen kuin koiran ongelmien todellinen syy selviää. Koiran terveydentila on myös aina selvitettävä ennen kuin diagnoosi minkään käytöshäiriön suhteen voidaan lopullisesti asettaa.

Koira voi yksin ollessaan pelästyä esim. jotakin kovaa, äkillistä ääntä (kuten ukkonen, pamahdukset), mikä saattaa laukaista paniikinomaisen pelkoreaktion. Tällaisen säikähdyksen jäljet muistuttavat eroahdistuskoiran tekemiä tuhoja, kun koira peloissaan pyrkii ulos asunnosta hinnalla millä hyvänsä.

Haukkuminen ja ulvominen ovat koiran normaaliin sanavarastoon kuuluvaa ääntelyä, joita se voi harjoittaa kutsuakseen kadonnutta laumaa luokseen tai varoittaakseen laumaansa. Tyypillinen eroahdistuja ulvoo ja haukahtelee viimeistään puolen tunnin kuluessa omistajan poistumisesta, ei vasta useita tunteja omistajan lähdön jälkeen.

Eroahdistus on toiseksi yleisin käyttäytymiseen liittyvä syy tarpeiden sisälle tekemiseen. Tarpeiden tekeminen sisätiloihin tapahtuu eroahdistuksesta kärsivällä koiralla säännönmukaisesti, kun sen kiintymyksen kohde on poissa. Perheen muiden jäsenten läsnäolo ei tällöin riitä koiralle. Tarpeiden tekeminen sisälle koiran ollessa yksin tai kiintymyksen kohteen poissa ollessa, voi olla ainoa eroahdistuksen oire.

Eroahdistuksen hoito perustuu koiralle ja omistajalle annettavaan käytösneuvontaan, jossa heille suunnitellaan harjoitusohjelma. Tarvittaessa käytetään myös lääkitystä.

Basset houndin eroahdistus Suomessa

Basset hound on jalostettu laumana ajavaksi koiraksi, joten historiallisesta perimästä se tuntuu olevan erityisen altis eroahdistukselle ja vaatii määrätietoista opastusta ja ohjausta omistajalta pystyäkseen jäämään yksin kotiin.

Luonnekyselyssä basset houndeilla eroahdistuksesta raportoi reilu 6% (5n/13u) vastaajista. Vastauksissa 2010 tai aiemmin syntyneitä on 5kpl (2n/3u), 2011-2015 4kpl(2n/2u) ja 2016 jälkeen syntyneitä 9kpl(1n/8u). Vastauksien perusteella eroahdistus on selkeästi yleisempää uroksilla.

Tyypillinen eroahdistunut basset hound aloittaa ulvonnan ja hermostuneen ravaamisen hyvin pian omistajan poistumisen jälkeen ja siihen liittyy useasti myös tarpeiden sisälle tekeminen. Kodin rajaus, koirakaveri voi auttaa eroahdistuksessa. Paras vaihtoehto on heti pennusta aloittaa yksin jäämisen opetus. Eroahdistusta ja sen syitä tulee tarkastella laajemmin.

Aggressiivisuus

Eläintenkouluttaja Tuire Kaimio kertoo SKL:n hankikoira.fi osiossa koiran aggressiivisesta käytöksestä perhettä kohtaan. Tutkimusten mukaan ehdottomasti suurin osa omaan perheeseen suuntautuvasta vakavasta aggressiivisuudesta ja purematapauksista liittyy siihen, että koira pelkää tai on hyvin epävarma, samoin vähäisemmissä uhkauksissa (murina, puru-uhkaus). Aiemmin ”dominanssiaggressiivisuudeksi” lasketusta käytöksestäkin suurimman osan tiedetään nykyisin saavan alkunsa pelosta.

Kivun tuottaminen tai koiran säilyttely voimistavat pelkoa. Jos koiraa on rankaistu tällä tavoin aiemmin, se on samalla oppinut, millaiset ihmisten eleet ja äänenpainot edeltävät rankaisua. Silloin koira voi hyökätä ilman ennakkovaroitusta jo havaitessaan kiukkuisen asennon tai äänensävyn, tai huomattaessaan joutuneensa uudestaan tilanteeseen, joka aikaisemmin johti pelkoon tai kipuun. Lopulta saatetaan olla tilanteessa, jossa koira puolustautuu varmuuden vuoksi aina, jos se ei ymmärrä ihmisten käyttäytymistä tai jos siltä vaaditaan asioita, joita sille ei ole opetettu.

On yleistä, että sohvalta poistumista vastustavat juuri ne koirat, joille ei ole koskaan rauhassa opetettu ”alas”-sanana merkitystä. Tavallista on myös, että sellainen koira kieltäytyy avaamasta hampaitaan löytämänsä ruokapalan ympäriltä, jolle ei ole erikseen ystävällisesti opetettu ”irti”-sanana merkitystä (oikeasta käytöksestä palkiten). Koiralle huutaminen tai sen leukojen väentäminen auki voi saada koiran tuntemaan olonsa niin uhatuksi, että se voi jopa purra.

Tutkimusten valossa on selvää, että kouluttamattomuus tai hemmottelu eivät sinällään aiheuta voimakasta aggressiivista käyttäytymistä. Mutta ristiriitatilanteet ja ymmärrysongelmat voivat aiheuttaa. Tärkein apuväline aggressiivisuuden vähentämiseen ja ennaltaehkäisyyn onkin muutamien yhteiselämää helpottavien tehtävien opettaminen jo ennen kuin koiralta pyydetään mitään. Opettaminen tehdään kaikessa rauhassa (välttämättä aloittamasta hankalimmista tilanteista). Tehtävää vaikeutetaan vähitellen ja koiraa palkitaan aina sen onnistuessa.

Ei ole ollenkaan harvinaista, että uppiniskaisuus paljastuukin ymmärtämättömyydeksi: voimakkaasti sohvalta poistumista vastustellut koira siirtyykin kauniisti syrjään sitten, kun sille on toisessa yhteydessä opetettu, mitä sen yksiselitteisen sanan kuullessaan pitäisi tehdä. Ilman useita kymmeniä toistoja ja oikeasta käytöksestä palkitsemista koira ei voi tietää, mitä tehdä. Se ei synnyntäisesti ymmärrä sanojen merkitystä.

Basset houndin aggressiivisuus Suomessa

Luonnekyselyssä basset houndeilla arvaamattomasta käytöksestä raportoi vajaa 4% (3n/8u) vastaajista. Vastauksissa 2010 tai aiemmin syntyneitä on 6kpl (6u), 2011-2015 1kpl(1n) ja 2016 jälkeen syntyneitä 4kpl(2n/2u). Toisia koiria kohtaan raportoi saman moinen määrä 4% (4n/7u); vastauksissa 2010 tai aiemmin syntyneitä on 6kpl (2n/4n), 2011-2015 3kpl(1n/2u) ja 2016 jälkeen syntyneitä 2kpl(1n/1u) sekä kipuaggressiivisuudesta 2016 tai jälkeen syntynyt narttu.

Aggressiivisuus on yleisempää basset houndeilla uroksilla ja se voidaan liittää yllä mainittuun uppiniskaisuuteen, joka onkin ymmärtämättömyyttä. Basset houndiakin tarvitsee opettaa, jotta se ymmärtää mitä siltä odotetaan. Täytyy myös pohtia liittyykö osa myös kipuun. Sen osuutta tulee selvittää.

Urosten aggressiivisen käyttäytymisen lisääntymistä toisia koiria kohtaan tulee tarkkailla. Sen ei saisi nousta, koska kyseessä on laumakoira.

4.3. Terveys ja lisääntyminen

4.3.1 PEVISA-ohjelmaan sisällytetyt sairaudet

Basset houndeilla ei ole voimassaolevaa PEVISA-ohjelmaa.

4.3.2 Muut rodulla todetut merkittävät sairaudet

Rodun kotimaa UK:n basset houndien terveysryhmä ilmoittaa seuraavista basset houndeilla esiintyvistä sairauksista: panosteettis, PCAG, vatsalaukunkiertymä, malassezia-dermatiitti, kyynärnivelenkasvuhäiriö, selkänikamien välilevyjen rappeutuminen ja välilevykalkkeutummat, persistentti Müllerian kanavaoireyhtymä (PMDS) uroksen kaksineuvoisuus ja Laforan tauti (Lähde:

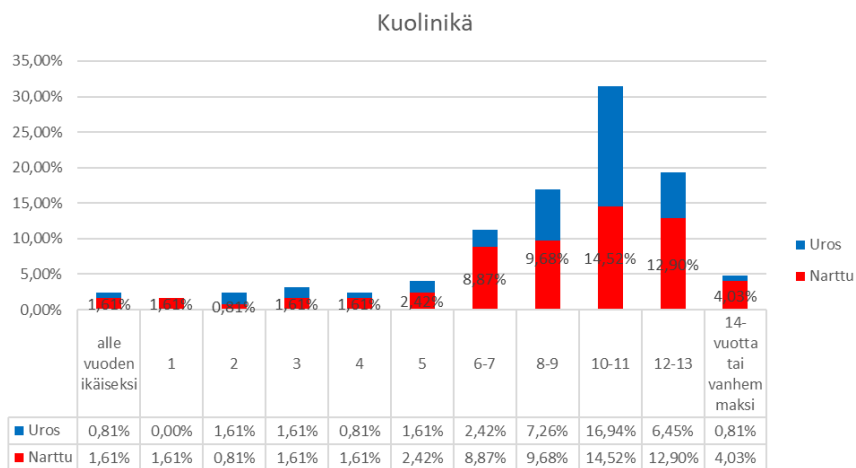
Amerikan basset hound yhdistys, maa jossa rotua rekisteröidään eniten maailmassa, ilmoittaa myös lisäksi seuraavista rodussa esiintyvistä sairauksista: Trombopatia ja Mukopolysakkaridoosi tyyppi I (MPS1) (Lähde: BHCA)

Näistä ja muista rodulla esiintyneistä sairauksista tarkemmin alla.

4.3.3 Yleisimmät kuolinsyyt

Basset houndien terveystarkastukseen saatiin vastauksia 270 eri koiralta. Koirat ovat joko syntyneet aiemmin kuin 2010 tai sen jälkeen. 270 koirasta 119 vastasi koiransa olleen jo kuollut ja kertoi sen kuolin iän sekä syyn. Oheisissa taulukoissa kuolin ikä ja syyt eroteltuina.

Basset houndin kuolin ikä (Lähde: Basset houndien terveystutkimus 2022)

Basset houndin kuolinsyyt (Lähde: Basset houndien terveystutkimus 2022)

6. Koiran ikä koira on jo kuollut

Count of No Row Labels	Column Labels		Grand Total
	Narttu	Uros	
Kasvainsairaudet, syöpä		18 13	31
Vanhuus, luonnollinen tai lopetus		12 10	22
Selkäsairaus		5 7	12
Vatsalaukun kiertymä		8 4	12
Lopetus ilman sairauden diagnosointia		6 2	8
Sydänsairaus		4 3	7
Luusto- ja nivelsairaus		3 1	4
Tapaturma tai liikennevahinko		2 1	3
Puutiaisten levittämä sairaus, lopetus		1 2	3
Sisäeritysrauhasten sairaus		1 2	3
Virtsatie- ja lisääntymiselinten sairaus		2	2
Maksa ja ruoansulatuskanavan sairaus, muu		2	2
Kuollut ilman sairauden diagnosointia		1 1	2
Epilepsia		1 1	2
Lopetus käytös- tai käyttäytymishäiriöiden vuoksi		1	1
Munuaisten vajaatoiminta		1	1
Myrkytys		1	1
Vierasesine komplikaatiot		1	1
Leikkauskomplikaatiot		1	1
Iho- ja korvasairaudet		1	1
Grand Total		71 48	119

Basset houndin kuolinsyyt (Lähde: SKL jalostustietokanta)

Kuolinsyy	Keskim. elinikä	Yhteensä
Hengitystiesairaus	9 vuotta 2 kuukautta	2
Hermostollinen sairaus	7 vuotta 6 kuukautta	3
Iho- ja korvasairaudet	8 vuotta 3 kuukautta	3
Kadonnut	5 vuotta 3 kuukautta	1
Kasvainsairaudet, syöpä	8 vuotta 9 kuukautta	40
Kuollut ilman sairauden diagnosointia	9 vuotta 4 kuukautta	7
Lopetus ilman sairauden diagnosointia	10 vuotta 0 kuukautta	6
Lopetus käytös- tai käyttäytymishäiriöiden vuoksi	6 vuotta 7 kuukautta	2
Luusto- ja nivelsairaus	6 vuotta 3 kuukautta	6
Maksan ja ruoansulatuskanavan sairaus	7 vuotta 8 kuukautta	23
Muu sairaus, jota ei ole listalla	8 vuotta 2 kuukautta	22
Selkäsairaus	8 vuotta 5 kuukautta	19
Silmäsairaus	5 vuotta 6 kuukautta	2
Sisäeritysrauhasten sairaus	8 vuotta 7 kuukautta	2
Sydänsairaus	10 vuotta 3 kuukautta	11
Tapaturma tai liikennevahinko	3 vuotta 4 kuukautta	13
Vanhuus (luonnollinen tai lopetus)	12 vuotta 2 kuukautta	44
Virtsatie- ja lisääntymiselinten sairaus	8 vuotta 9 kuukautta	7
Kuolinsyytä ei ole ilmoitettu	9 vuotta 7 kuukautta	56
Kaikki yhteensä	9 vuotta 1 kuukautta	269

4.3.4 Lisääntyminen

Terveyskyselyssä kysyttiin vastaajilta onko koira yritetty käyttää jalostukseen. Jopa 100 vastaajaa kertoi, että koira on yritetty käyttää jalostukseen. Näistä 65 kpl oli narttuja ja loput uroksia. 57kpl oli syntynyt vuoden 2010 jälkeen ja 26 kpl raportoi jalostuskäyttöyrityksistä vuoden 2016 tai sen jälkeen.

Jalostuskäyttö (Lähde: Basset hound terveyskysely 2022)

Count of No	Column Labels			
Row Labels	Narttu	Uros	Grand Total	
Ei	28 %	30 %	58 %	
Kyllä	27 %	15 %	41 %	
En osaa sanoa	0 %	0 %	0 %	
Grand Total	55 %	45 %	100 %	

Yllä basset houndien terveyskyselyn vastanneiden jalostuskäytön ongelmista. Kysymykseen vastauksia kertyi 97 kpl:lta, joista vastauksista narttuja koski 68% ja loput olivat uroksia. Vastanneista 44 koski vuonna 2010 tai aiemmin syntyneitä koiria ja reilu 27% vuoden 2011 ja reilu 27% vuoden 2016 tai jälkeen syntyneitä koira. Noin 60% vastausten mukaan jalostuskoiran lisääntymisessä ei ole todettu ongelmia. Keisarinleikkaukseen on jouduttu pienen pentuekoon tai yllättävien ongelmien ilmetessä synnytyksessä n. 11%:ssa, mutta määrällisesti tämä koskee vuoden 2016 sekä joitain ennalta suunniteltuja keisarinleikkauksia yksittäisen pennun ollessa kyseessä on ilmoitettu. 6% vastaajista ilmoittaa, että narttu ei ole tullut kantavaksi useista yrityksistä huolimatta. Joitain haluttomia uroksia on raportoitu tai että narttu ei ole antanut yhdenkään uroksen astua tai tullut vasta useiden yritysten jälkeen kantavaksi. On myös ilmoitettu yksi täysin steriili uros sekä ettei uroksen käyttö ole vain tuottanut tulosta.

Lisääntymisongelmat (Lähde: Basset hound terveyskysely 2022)

Count of No	Column Labels		
Row Labels	Narttu	Uros	Grand Total
Koiran jalostuskäytössä tai lisääntymisessä ei ole havaittu ongelmia	38 %	26 %	64 %
Narttu on tarvinnut keisarileikkauksen, koska synnytys ei ole muuten onnistunut	11 %	0 %	11 %
Narttu ei ole tullut kantavaksi useista eri uroksilla tehdyistä astutuksista huolimatta	6 %	0 %	6 %
En osaa sanoa	3 %	1 %	4 %
Uros ei ole halunnut astua, vaikka astutusta on yritetty eri nartuilla, eri ajankohtina ja erilaisissa tilanteissa	2 %	2 %	4 %
Jouduttu turvautumaan keinosiemennykseen, koska luonnollinen astutus ei onnistunut	1 %	1 %	2 %
Narttu ei ole antanut yhdenkään uroksen astua	2 %	0 %	2 %
Keisarileikkaus on tehty varmuuden vuoksi, koiran jalostuskäytössä tai lisääntymisessä ei ole havaittu ongelmia	1 %	0 %	1 %
Narttu oli kantavana, mutta loi pennut	1 %	0 %	1 %
Narttu on tarvinnut keisarileikkauksen, koska synnytys ei ole muuten onnistunut, Nartun hoivavietetissä esiintyi puutteita	1 %	0 %	1 %
Narttu tuli kantavaksi vasta usean yrityksen jälkeen (eri juukuista)	1 %	0 %	1 %
Sterii uros	0 %	1 %	1 %
Uroksen käyttö ei tuota tulosta	0 %	1 %	1 %
Grand Total	68 %	32 %	100 %

Pentukuolleisuutteen saatiin 40 kpl vastauksia. Yli 50% kasvattajat ilmoittivat, ettei kuolleita pentuja syntynyt ja jos oli, niin yli 30% tapauksissa vain yksi, 2,5% muutama ja kolme tai enemmän kuoli 12,5% tapauksia. Syyt pentukuolemille löytyvät alla olevasta taulukosta ja yli 55% kyseessä oli kuolleena syntyneet pennut, vajaa 17% tapauksissa kyse oli lopetus synnynnäisen vian takia ja 11% joko tapaturman tai jonkinlaisen tulehduksen takia. Reilu 5% oli kyse kuihtuvasta pennusta, eikä syytä kuolemalle löytynyt.

Pentukuolleisuus (Lähde: Basset hound terveystarkastus 2022)

Row Labels	Count of No
Ei kuolleita pentuja	53 %
Yksi	33 %
3 tai enemmän	13 %
Muutamia	3 %
Grand Total	100 %

Pentukuolemien syyt. (Lähde: Basset hound terveystarkastus 2022)

Row Labels	Count of No
Kuolleena syntyneet pennut	56 %
Lopetus jonkin synnynnäisen vian takia	17 %
Tapaturma (esim. emä maannut pennun alle)	11 %
Tulehdus (esim. navassa, hengitysteissä tai suolistossa)	11 %
Kuihtuva pentu "fading puppy syndrome"	6 %
Grand Total	100 %

4.3.5 Sairauksille ja lisääntymisongelmille altistavat anatomiset piirteet

Basset houndin liioitelluista piirteistä tarkemmin kohdassa 4.4. Ulkomuoto. Basset hound on matalaraajainen suuri koira, jolla voi olla liikaa löysää nahkaa. Se saattaa lisätä avonaisten silmäluomien ongelmaa. Rodulla esiintyy liian suurta luomirakoa sekä luomen ulos- ja sisäänpäin kiertymää, joista tarkemmin alla olevassa silmänsairaudet kohdassa. Basset houndin iholla on luontaisesti suurempi hiivan määrä ja tämä saattaa altistaa sen myös bakteeritulehduksille tai hiivan liikakasvulle, joista myös tarkemmin ihosairauksissa. Se on matala pitkä koira ja kondystroofisena rotuna sen selän ja etuosan terveeseen rakenteeseen tulee kiinnittää huomiota. Näistä myös alla luustosairauksien kohdalla. Pienet pentuekoot yleensä voivat johtaa polttoheikkouteen ja ylisuuriin pentukokoihin, jolloin synnytys ei suju normaalisti.

4.3.6 Yhteenveto rodun keskeisimmistä ongelmista terveydessä ja lisääntymisessä

Vuonna 2022 Suomen Bassetkerhon jalostustoimikunta teki terveystarkastuksen, jolla pyrittiin selvittämään rodun terveyteen liittyviä haasteita. Se toteutettiin sähköisellä lomakkeella, johon halukkaat saivat vastata niin elävistä kuin jo kuolleista omistamistaan koirista. Kyselyyn saatiin tiedot 270 koirasta, vastauksista vanhimmat olivat 30-vuotta sitten syntyneiden koirien tuloksia ja 65% vastauksista koski 2011 tai sen jälkeen syntyneitä koiria. Sairauksien alla kerrotaan kyselyssä esiin tulleista asioista

Vastaajista yli 85% on ollut sitä mieltä, että koira on aina ollut terve ja hyvinvoiva tai että sillä ei ole ollut merkittäviä sairauksia. Reilun 5% mielestä koira on sairastanut sen elinaikanaan paljon ja sillä on ollut vaikutusta sen elämänlaatuun.

BASSET HOUNDIN SAIRAUKSISTA

LUUSTOSAIRAUDET

Panosteitti

Panosteitti on kivulias luun ytimen tulehdus, jota esiintyy nuorilla, nopeasti kasvavilla suurirotoisilla pennuilla. Sitä kutsutaan myös kasvukivuksi. Sairastuneilla pennuilla voi esiintyä tuki- ja liikuntaelimistön kipuja, samantyyppisiä kuin ihmisten kasvukivut. Panosteitin tarkkaa syytä ei tunneta, mutta tutkijoiden teorian mukaan liiallinen proteiinin saanti ruokavaliosta voi olla osittain syyllinen. Sairaudella on todennäköisesti myös perinnöllinen osa, koska jotkut rodut sairastuvat paljon yleisemmin kuin toiset. Basset hound esimerkiksi sairastuu todennäköisemmin, kuin moni muu rotu. Panosteittia esiintyy yleisemmin uroksilla kuin nartuilla. Yleinen sairastumisikä on 5–18 kuukautta, mutta joitain tapauksia on raportoitu myös keski-ikäisillä koirilla. Kun koiralle kehittyy panosteitti, kipu- ja ontuminen voivat jatkua ajoittain, kunnes koira on 1–2-vuotias.

(Lähde: AKC)

Terveystarkastuksessa yksikään vastaaja ei ilmoittanut koiralla olleen panosteittia, mutta 39(18n/21u) vastaaja kertoi ohimenevistä kasvuiän ontumisista. Suoraan ei kysymysasettelusta voi päätellä, että kyseessä olisi ollut vain panosteittia.

Kyynärnivelenkasvuhäiriö

Kyynärnivelen kasvuhäiriö (engl. elbow dysplasia, ED) on yleisin isojen ja jättikokoisten koirien etujalan nivelkivun ja ontumisen aiheuttaja. Kyynärnivelen kasvuhäiriön eri muotoja ovat varisliäkkeen (processus coronoideus) sisemmän osan sairaus, olkaluun nivelnastan (condylus humeralis) sisemmän osan osteokondroosi ja kiinnittymätön kyynärpään uloke (processus anconaeus). Kyynärnivelen inkongruenssia (nivelpintojen epäyhdenmukaisuutta) pidetään tärkeänä syynä kaikkiin edellä mainittuihin kasvuhäiriöihin ja myös se lasketaan kyynärnivelen kasvuhäiriöksi. (Lähde: SKL)

Kyynärniveltilasto lausuntovuosittain (2013-2022): (Lähde: SKL jalostustietokanta)

Vuosi	0	1	2	3	Yhteensä	Vuosi	0	1	2	3
2013	0	1	0	0	1	2013	0%	100%	0%	0%
2014	0	0	0	0	0	2014				
2015	0	0	0	0	0	2015				
2016	0	1	0	0	1	2016	0%	100%	0%	0%
2017	0	1	0	0	1	2017	0%	100%	0%	0%
2018	2	0	0	0	2	2018	100%	0%	0%	0%
2019	5	1	0	0	6	2019	83%	17%	0%	0%
2020	3	0	0	0	3	2020	100%	0%	0%	0%
2021	4	1	1	0	6	2021	67%	17%	17%	0%
2022	6	2	0	0	8	2022	75%	25%	0%	0%
Yhteensä	20	7	1	0	28	Yhteensä	71%	25%	4%	0%

Suomessa basset houndien kyynärpäitä ei ole vuosittain moniakaan lausuttu. Rotujärjestö sekä Basset hound yhdistys on lähtenyt aktiivisesti tukemaan kuvauksia ja viime vuosina kuvausmäärät ovat alkaneet kasvaa. 71% on lausuttu 0:ksi, 25% 1 sekä 4% 2. Jotkut myös lähettävät kuvat lausuttavaksi erilliselle INC (kyynärnivelen inkongruenssilausunnolle)

Suomessa arvostelussa käytetään IEWG:n (International Elbow Working Group) esittämää kansainvälistä kyynärniveldysplasian arvosteluasteikkoa:

0	Ei muutoksia.	Normaali kyynärniveli.
1	Lievät muutokset.	Lievät nivelrikkomuutokset (artroosi) yleensä ensiksi kyynärpään ulokkeen (processus anconaeus) yläpinnassa (2 mm vahvuuteen saakka) ja/tai lievästi lisääntyntä luun tiiviyttä varislisäkkeen (processus coroneidu) kantaosassa.
2	Kohtalaiset muutokset.	Edellä mainittuja muutoksia 5 mm saakka ja/tai selkeästi lisääntyntä luun tiiviyttä varislisäkkeen kantaosassa ja/tai muita kyynärniveldysplasiaan (kiinnittymätön kyynärpään uloke, sisemmän varislisäkkeen sairaus, osteokondroosi) viittaavia muutoksia ja/tai lievää nivelen epämuotoisuutta.
3	Voimakkaat muutokset.	Edellisen ylittävät nivelrikkomuutokset/voimakas nivelen epämuotoisuus. Todettavissa oleva kyynärniveldysplasia (kiinnittymätön kyynärpään uloke, isemmän varislisäkkeen sairaus, osteokondroosi).

Kyynärnivelen inkongruenssi

Koiran kyynärvarsi koostuu kyynär- ja varttinäluusta, jotka yhdessä olkaluun kanssa muodostavat kyynärnivelen. Varttinä- ja kyynärluu nivELYTÄVÄT ranteen pikkuluiden kanssa.

Kondrodystrofiisilla koiraroduilla on perinnöllinen luiden kasvuhäiriö, joka aiheuttaa jalkojen luiden pituuskasvun häiriintymisen jo sikiöaikana, ja näillä roduilla on tyypillisesti lyhyet raajat ja pitkäkö matala runko. Tyyppirotu on mäyräkoira, ja muita tähän ryhmään kuuluvia rotuja ovat mm. kiinanpalatsikoira, corgit, länsigöötanmaan pystykorva, skyenterrieri ja havannankoira. Varsin erilaisia rotuja, mutta kaikkia yhdistää sama lyhytjalkaisuuden aiheuttava mutaatio.

Luiden pituuskasvu tapahtuu rustoisten kasvulevyjen kohdalla. Pituuskasvu loppuu, kun kasvulevyt ovat luutuneet kiinni. Kaikilla kondrodystrofisten rotujen koirilla raajojen luut ovat lyhyemmät ja paksummat ja myös normaalia käyremmät, mutta toisinaan kyynärluun kasvulinja sulkeutuu liian aikaisin ja varttinäluun jatkaessa kasvuaan luiden mittasuhteet muuttuvat epänormaaleiksi. Seurauksena voi olla kyynärluun epäyhdenmukaisuus (inkongruenssi), kun ”liian pitkä” varttinäluu muodostaa portaan nivelpintaan tai varttinäluusta tulee liioitellun käyrä. Joskus varttinäluun yläpää menee osittain sijoiltaan. Joillain koirilla häiriö näkyy tassujen kiertymisenä ulospäin ja ranteiden taipumisena sisäänpäin. Kondrodystrofisilla roduilla taipumus kasvulinjan liian aikaiseen sulkeutumiseen on perinnöllinen ja siksi sitä voidaan vastustaa jalostusvalinnoilla.

Skyenterrieri-rodussa tehdyssä tutkimuksessa (Lappalainen ym. 2016) osoitettiin, että kyynärnivelen epäyhdenmukaisuus on yhteydessä ns. pentuontumiseen, joka on rodulla hyvin yleistä; noin kolmasosa pennuista ontuu kasvun aikana ja osa ontuu myös aikuisena. Koirat, joilla havaittiin röntgenkuvissa kohtalainen tai voimakas kyynärnivelen epäyhdenmukaisuus olivat niitä, jotka ontuivat pentuina tai aikuisina. Tutkimuksessa oli mukana 50 koiraa, joista kaikki aikuisina ontuneet olivat ontuneet myös kasvuiässä. Tutkimuksen yhtenä tarkoituksena oli kehittää matalaraajaisille koirille oma kyynärnivelen röntgenseulontaohjelma. Kennelliiton nykyisin käytössä oleva kyynärnivelen kuvausmenetelmä ja nivelen arviointi ei sellaisenaan sovellu matalaraajaisille koirille, koska siinä ei arvioida kyynärnivelen epäyhdenmukaisuutta.

Kyynärnivelen epäyhdenmukaisuus näkyy parhaiten röntgenkuvassa, jossa niveltä ei ole taivutettu (avautumiskulma 90 astetta tai enemmän). Röntgenkuvassa täytyy näkyä kyynärnivelen lisäksi koko kyynärvarsi. Epäyhdenmukaisuus (inkongruenssi) arvioidaan asteikolla INC0 – INC3, jossa INC 0 on yhdenmukainen ja INC3 on voimakkaasti epäyhdenmukainen nivel. Kondrodystrofisilla roduilla INC1 on vielä ”normaali”, mutta INC2- ja INC3-kyynärnivelet ovat selvästi epänormaaleja. Jalostuskoirien valinnassa olisi hyvä suosia INC0- ja INC1-nivelisiä koiria. INC2- tai INC3-nivelisiä koiria käytettäessä ne pitäisi yhdistää INC0:n kanssa (tai INC1:n, jos rodussa ei ole riittävästi INC0-nivelisiä koiria). Eri rotujen tilanne saadaan selville ainoastaan kuvaamalla riittävä määrä koiria, minkä jälkeen voidaan tehdä tarkempia rotukohtaisia jalostussuosituksia.

(Lähde: SKL)

Lonkkanivelen kasvuhäiriö

Lonkkanivelen kasvuhäiriö eli ”lonkkavika”, (engl. hip dysplasia, HD) on koirien yleisin luuston ja nivelen kasvuhäiriö. Se voidaan määritellä perinnölliseksi lonkkanivelen löysyydeksi. Lonkat ovat syntymähetkellä silmämääräisesti normaalit, mutta muutokset alkavat jo pennun ensimmäisten elinviikkojen aikana.

Löysyys johtaa reisiluun pään ja lonkkamaljan riittämättömään kontaktiin. Alueelle kohdistuu epänormaalin suuri paine, joka on sitä suurempi mitä pienempi kontaktialue on. Tämä voi johtaa mikromurtumiin ja lonkkamaljan mataloitumiseen. Noin vuoden iässä lantion luutumisen on täydellistä ja yleensä kipukin helpottaa tässä iässä.

Lonkkanivelen kasvuhäiriö johtaa usein nivelrikkoon. Nivelrikon kehittymisen aikatauluun ja tyyppiin vaikuttavat rotukohtaiset ja yksilölliset erot. Lonkkanivelen kasvuhäiriön perimmäistä syytä ei tiedetä, mutta se periytyy kvantitatiivisesti eli siihen vaikuttaa useita eri geenejä. Myös ympäristöllä on vaikutusta lonkkavian ilmenemiseen ja vaikeusasteeseen.

Lonkkavian vastustamisohjelma perustuu lonkkien röntgenkuvaukseen. Lonkkanivelen kasvuhäiriön periytyvyys on kohtuullinen. Ilmiasuunkin perustuva jalostusvalinta johtaa tuloksiin, jos valinta on systemaattista eikä lonkkavikaisia koiria käytetä. Jalostusarvoindeksien (BLUP-indeksit) avulla valinta on tehokkaampaa. Indeksissä otetaan huomioon koiran kaikkien tutkittujen sukulaisten taso ja poistetaan röntgentuloksiin vaikuttavien ympäristötekijöiden vaikutusta. Jalostusindeksejä lasketaan jo useille roduille sekä lonkka- että kyynärnivelistä. Indeksien laskemisen edellytyksenä on riittävä määrä kuvattuja koiria. (Lähde: Kennelliitto)

Lonkkaniveltilasto lausuntovuosittain (2013-2022): (Lähde: SKL jalostustietokanta)

Vuosi	A	B	C	D	E	Yhteensä	Vuosi	A	B	C	D	E
2013	0	0	1	0	0	1	2013	0%	0%	100%	0%	0%
2014	0	0	0	0	0	0	2014					
2015	0	0	0	0	0	0	2015					
2016	0	0	0	0	1	1	2016	0%	0%	0%	0%	100%
2017	0	1	1	0	0	2	2017	0%	50%	50%	0%	0%
2018	0	0	2	0	0	2	2018	0%	0%	100%	0%	0%
2019	0	2	1	4	0	7	2019	0%	29%	14%	57%	0%
2020	0	1	3	2	0	6	2020	0%	17%	50%	33%	0%
2021	0	2	4	1	0	7	2021	0%	29%	57%	14%	0%
2022	0	1	6	2	0	9	2022	0%	11%	67%	22%	0%
Yhteensä	0	7	18	9	1	35	Yhteensä	0%	20%	51%	26%	3%

Suomessa basset houndien lonkkia ei ole vuosittain moniakaan lausuttu. Rotujärjestö sekä Basset hound yhdistys on lähtenyt aktiivisesti tukemaan kuvauksia ja viime vuosina kuvausmäärät ovat alkaneet kasvaa. Yksikään ei ole saanut A:ta, 20% on lausuttu B:ksi, 51% C:ksi sekä 10% D:ksi ja 3% E:ksi. Alla arvosteluasteikko.

FCI:n vahvistamaa kansainvälistä lonkkaniveldysplasian arvosteluasteikkoa:

A	Ei muutoksia
B	Lähes normaali / rajatapaus
C	Lievä dysplasia
D	Kohtalainen (keskivaikea) dysplasia
E	Vaikea dysplasia

Selkänikamien välilevyjen rappeutuminen ja välilevykalkkeutumet

Koirilla tunnetaan kaksi FGF4-retrogeeniä, jotka vaikuttavat lyhentävästi jalkojen pituuteen. Tämä mutaatio on todennäköisesti hyvin yleinen useimmilla mäyräkoiratyyppin koirilla, kuten basset houndilla. Rappeutuneet välilevyt ovat alttiita vaurioille ja seurauksena on mäyräkoirahalvauksena tunnettu välilevytyrä. Sen oireet voivat vaihdella muutaman päivän kestävästä selkävaikeudesta täydelliseen takajalkojen halvaantumiseen. Jos välilevytyrä on kaularangan alueella, oireina ovat voimakas kaulan alueen kipu ja joskus etu- ja takajalkojen halvausoireet. Tyyppillisin sairastumisikä on 4–5 vuotta. (Lähde: kennelliitto)

Basset houndeilla tehdyn terveystarkastuksessa 14 koiraa ilmoittaa välilevytyrästä tai oireista. Niistä 10 vastausta koskee vuonna 2011-2015 syntyneitä koiria ja yksikään ei ole vuoden 2016 jälkeen syntynyt.

Kondrodystrofiassa roduilla pitkälle rappeutuneet välilevyt voivat kalkkeutua. Kalkkeutumistaipumuksella on perinnöllinen tausta ja kalkkeutuneiden välilevyjen määrällä on yhteys sairastumisriskiin. Koirista, joilla ei ole yhtään kalkkeutunutta välilevyä, vain harvat sairastuvat. Kalkkeutuneet välilevyt näkyvät röntgenkuvissa, mikä mahdollistaa sairauden vastustamisen röntgenkuvaavien avulla. Tutkimuksissa on todettu, että välilevyt kalkkeutuvat kahteen ikävuoteen mennessä. Osa kalkkeutumista voi myöhemmin kadota ja siksi röntgenkuvaavien suositeltu ikä on 24–42 kuukautta. Sairauden vähentämiseksi tulisi jalostuksessa suosia koiria, joilla on mahdollisimman vähän kalkkeutuneita välilevyjä. (Lähde: kennelliitto)

Vuoden 2022 terveystarkastuksessa 5% (7n/7u) raportoi selän välilevytyrästä, ”mäyräkoirahalvauksesta”. 4kpl (1n/3u) on 2010 tai jälkeen syntyneissä ja 10kpl (6n/4u) 2011-2015 syntyneitä.

Spondyloosi

Spondylosis deformans eli spondyloosi on selkärangan rappeumasairaus, jossa selkänikamien rajoille muodostuu luupiikkejä ja/tai -silloja. Spondyloosia kehittyy usein normaalistikin ikääntymisen myötä, mutta bokkereilla rappeumaa todetaan jo nuorilla koirilla. Spondyloosi on todettu perinnölliseksi sairaudeksi bokkereilla (perinnöllisyys 0,42–0,62), joten sitä voidaan vastustaa jalostusvalinnoilla.

Silloittumat ovat yleisimpiä rintarangan loppuosassa ja lannerangan sekä ristiselän alueella, joten rinta- ja lannerangasta otetut sivukuvat ovat riittäviä kartoituskuvaamisessa. Spondyloosin suositeltava kuvausikä bokkereilla on 2 vuotta, jolloin ikääntymismuutoksia ei vielä ole, mutta perinnölliset muutokset ovat ehtineet muodostua. Vanhalle koiralle sallitaan hieman enemmän muutoksia kuin saman lausunnon saavalle nuorelle koiralle, mutta eri-ikäisten koirien lausuntoja on vaikea verrata suoraan, koska ikääntymismuutosten osuutta on hankalaa arvioida. Kuitenkin kannattaa muistaa, että spondyloosi on etenevä sairaus, joten puhdas selkä tai vain lievät muutokset vanhemmalla koiralla on jalostuksellisesti erittäin merkittävä löydös.

Spondyloosia pidettiin pitkään koiralle merkityksettömänä oireettomana ikääntymismuutoksena. On kuitenkin havaittu, että selkärangan muodostuneet luupiikit ja

silloittumat voivat aiheuttaa koiralle vaihtelevan asteisia oireita kuten jäykkyyttä, ontumista, epämääräisiä selkäkipuja ja hyppäämishaluttomuutta. Kehitymässä olevat luupiikit voivat murtua tai hangata toisiaan aiheuttaen tulehduskipua alueella – toisinaan paikalliset oireet helpottavat kun luutumisen etenee täydeksi sillaksi. Ventraalinen eli nikamien alapuolelle muodostuva siltamuodostus jäykistää selkää rasittaen viereisiä nikamavälejä. Harvinaisempi lateraalinen eli nikamien sivuille muodostuva spondyloosi voi painaa hermojuuria ja aiheuttaa koiralle rajujakin oireita, kuten virtsan ja ulosteen pidätyskyvyttömyyttä tai halvausoireita. Tällaisen tilanteen diagnosointi vaatii useimmiten röntgenkuvauksen lisäksi tietokonetomografia (CT) tai magneetti (MRI) tutkimuksen. Spondyloosia sairastavien koirien oireilu vaihtelee voimakkaasti yksilöittäin ja jopa vaikeaa spondyloosia sairastava bokseri voi olla täysin oireeton, joten kartoituskuvaaminen on jalostuksellisesti tärkeää.

Spondyloosin periytymismekanismia ei tarkkaan tiedetä, joten voidaan noudattaa yleistä vastaavanlaisten sairauksien jalostuksesta annettua suositusta: käytettäessä spondyloosia sairastavaa koiraa pyritään etsimään sille partneri, joka on spondyloosivapaa (SP0) tai jolla on vain lieviä muutoksia. Nuoren, keskivaikeaa (SP3) spondyloosia sairastavan koiran jalostuskäyttöä tulee harkita tarkkaan ja vaikeaa (SP4) spondyloosia sairastavat yksilöt tulisi sulkea pois jalostuksesta. Sukua tulee katsoa laajemminkin eli myös vanhempien ja pentuesisarusten lausunnot kannattaa huomioida koiran perimän ja ilmiäisun vaikutuksen arvioimiseksi.

On tärkeää muistaa, että selkänikamissa voi olla paljon muitakin sairauksia kuin spondyloosi, joten spondyloosipuhdas (SP0) selkä ei aina ole sama kuin terve selkä. Välimuotoiset nikamat erityisesti lannerangan lopun ja ristiselän välissä (L7–S) ovat melko yleisiä ja altistavat ristiselän kivuille tai toimintahäiriöille usein jopa enemmän kuin spondyloosi.

(Lähde: SKL)

Virallisissa selkälausuntoja ei ole basset houndeille tehty paljon, mutta 25 tutkitusta tapauksesta 10 vuoden sisällä on todettu kaksi lievää tapausta.

Eli todettu < 3 mm piikkejä korkeintaan 4 nikamavälissä tai > 3 mm piikkejä korkeintaan 3 nikamavälissä tai saareke korkeintaan 2 nikamavälissä.

Terveystutkimuksessa Spondyloosi, selkänikamien luusilloittuma (oireileva) tuli 5 vastausta ja vastaukset jakautuvat kaikille aikajaksoille. Myös yksi Spondyloosi, selkänikamien luusilloittuma (ei oireileva) ilmoitettiin.

Spondyloositilasto lausuntovuosittain (2013-2022) (Lähde: SKL jalostustietokanta)

Vuosi	0	1	2	3	4	Yhteensä	Vuosi	0	1	2	3	4
2013	0	1	0	0	0	1	2013	0%	100%	0%	0%	0%
2014	0	0	0	0	0	0	2014					
2015	0	0	0	0	0	0	2015					
2016	1	0	0	0	0	1	2016	100%	0%	0%	0%	0%
2017	0	0	0	0	0	0	2017					
2018	1	0	0	0	0	1	2018	100%	0%	0%	0%	0%
2019	5	0	0	0	0	5	2019	100%	0%	0%	0%	0%
2020	4	1	0	0	0	5	2020	80%	20%	0%	0%	0%
2021	6	0	0	0	0	6	2021	100%	0%	0%	0%	0%
2022	6	0	0	0	0	6	2022	100%	0%	0%	0%	0%
Yhteensä	23	2	0	0	0	25	Yhteensä	92%	8%	0%	0%	0%

Arvostelussa käytettävä asteikko (1.6.2013 alkaen):

SP0, puhdas	Ei muutoksia
SP1, lievä	Todetaan < 3 mm piikkejä korkeintaan 4 nikamavälissä tai > 3 mm piikkejä korkeintaan 3 nikamavälissä tai saareke korkeintaan 2 nikamavälissä.
SP2, selkeä	Todetaan silloittuma (täysi tai vajaa) korkeintaan 2 nikamavälissä ja/tai suuria saarekkeita korkeintaan 2 nikamavälissä.
SP3, keskivaikea	Todetaan silloittumia (täysiä tai vajaita) ja/tai suuria saarekkeita 3–7 nikamavälissä.
SP4, vaikea	Edellisiä vakavammat muutokset

Välimuotoiset selkänikamat

Välimuotoinen lanne-ristinikama (lumbosacral transitional vertebra, LTV) on yleinen synnynnäinen ja perinnöllinen nikamaepämuodostuma, jonka periytymismekanismia ei tunneta. LTV:llä tarkoitetaan nikamaa, jossa on sekä lanne- että ristinikaman piirteitä. Välimuotoinen nikama voi olla viimeinen lannenikama (L7), jolloin puhutaan sakralisaatiosta tai ensimmäinen ristiluun nikama (S1), jolloin puhutaan lumbalisaatiosta. Muutos voi olla symmetrinen eli samanlainen oikealla ja vasemmalla puolella tai epäsymmetrinen, jolloin selällään otetussa röntgenkuvassa nähdään puoliero. Diagnoosi tehdään usein lonkkakuvasta, josta voidaan nähdä koiran ristiluun ja lanne-ristiluuliitos yhdestä suunnasta ("ylhäältäpäin"). Joillain koirilla lannenikamien lukumäärä on poikkeava, normaalin 7 nikaman sijaan näillä koirilla on 8 (L8) tai 6 (L6) lannenikamaa. L8 eli lumbarisaatio tarkoittaa että ristiluun 1. nikama on muodoltaan lannenikama ja L6 (sakralisaatio) tarkoittaa, että 7. lannenikama on muodoltaan ristinikama. Tämä on yksi LTV:n muoto ja se toteamiseen tarvitaan sekä rinta- ja lannerangan sivusuunnassa otetut röntgenkuvat. Lannerankakuvassa tulee näkyä koko ristiluun alue.

LTV:tä esiintyy useilla koiraroduilla, ja ainakin saksanpaimenkoirilla sen yhteydestä selkävaivoihin on tutkimustietoa. LTV altistaa lanne-ristiluuliitosalueen varhaiselle rappeutumiselle, minkä seurauksia voivat olla takaselän kivut ja pahimmassa tapauksessa takajalkojen halvausoireet. Hoitona käytetään lepoa ja kipulääkkeitä ja vakavimmissa tapauksissa leikkaushoitoa. Kotikoirina sairastuneet koirat pärjäävät usein melko hyvin, mutta ennuste paluusta harrastus- tai työkoiraksi on epävarma.

Virallisissa selkälausuntoja ei ole basset houndeille tehty paljon, mutta ne joilla LTV on lausuttu, on suurin osa saanut lausunnon ei muutoksia Joitain LTV1 muutoksia on löytynyt ja yksi LTV4.

LTV:stä voi saada lausunnon 12 kuukautta täyttänyt koira. Arvostelun perusteet ja kuvaesimerkit eri asteista löydät tästä. Arvostelussa käytetty asteikko:

LTV0	Ei muutoksia
LTV1	Jakautunut ristiluun keskiharjanne (S1–S2)
LTV2	Symmetrinen välimuotoinen lanne-ristinikama
LTV3	Epäsymmetrinen lanne-ristinikama
LTV4	6 tai 8 lannenikamaa

Patellaluksaatio

Patellaluksaatiota esiintyy suhteellisen runsaasti kääpiöroduilla ja sellaisilla suuremmilla roduilla, joilla on suora takajalka. Vika on periytyvä. Polvilumpion rakennetta säätelevät useat eri geenit, joiden esilletulua myös ympäristö muokkaa. Patellaluksaatio on synnynnäinen ja jaetaan vian vakavuuden perusteella neljään eri asteeseen. Eläinlääkäri tutkii polvet tunnustelemalla. I - asteen luksaatiot ovat tavallisesti oireettomia eivätkä kaipaa hoitoa. II- ja III - asteen luksaatioissa koiralla havaitaan selviä liikkumisvaikeuksia. Ravatessaan koira koukistaa hetkittäin raajaansa sen sijaan että tukeutuisi sillä maahan (polvilumpio on luiskahtanut pois paikoiltaan), ja jatkaa sitten normaalia ravia (polvilumpio on palautunut paikoilleen). IV - asteen luksaatioissa polvilumpio on pysyvästi pois paikoiltaan. Usein oireet huomataan tapaturman jälkeen, vaikka kyseessä on synnynnäinen vika. Patellaluksaatio voi myös pahentua eikä nuorena saatu tulos välttämättä ole lopullinen. Huomioitavaa, että patellaluksaatiotutkimus ei kerro koiran riskistä sairastua risticideongelmaan.

Lievien patellaluksaation muotojen hoidoksi riittää yleensä lepo ja kipulääkitys. Jos tämä ei auta, patellaluksaatiota voidaan hoitaa kirurgisesti. Leikkausmenetelmiä on useita. Vaikeimman asteen luksaatioissa hoito voi vaatia useita leikkauksia ja ennuste voi olla huono.

(Lähde: SKL)

Virallisissa patellalausuntoja ei ole basset houndeille tehty paljon, mutta 29 tutkitusta tapauksesta 10 vuoden sisällä on todettu kahdeksan lievää tapausta asteella 1.

Arvostelussa käytetään Putnamin asteikkoa. Luksaatio voi olla mediaalinen tai lateraalinen (tai molempia):

0	Polvilumpio ei luksoi.
---	------------------------

Aste 1	Polvinivel on lähes normaali. Polvilumpiota voidaan liikutella helpommin kuin normaalisti ja patella saadaan luksoitumaan mikäli polvea samalla ojennetaan. Patella saattaa luksoitua ajoittain, mutta se palautuu itsestään paikoilleen. Polvilumpion suoran siteen kiinnityskohta saattaa olla lievästi kiertynyt.
Aste 2	Polvilumpio on tavallisesti paikoillaan raajan ollessa ojennettuna. Lumpio luksoituu polvea koukistettaessa tai rotatoitaessa (kierrettäessä) ja pysyy poissa telaurasta kunnes se asetetaan takaisin paikoilleen. Sääriluun (tibia) yläosa on kiertynyt jopa 30 astetta sisäänpäin (pienet koirat).
Aste 3	Polvilumpio on yleensä luksoituneena. Lumpio saadaan asetettua tilapäisesti paikoilleen. Sääriluun yläosa on kiertynyt jopa 30–60 astetta.
Aste 4	Polvilumpio on pysyvästi sijoiltaan, eikä se pysy telaurassa ilman leikkausta. Sääriluun yläosa kiertynyt jopa 90 astetta.

Patellaluksaatiotilasto lausuntovuosittain (2013-2022): (Lähde: SKL jalostustietokanta)

Vuosi	0	1	2	3	4	operoitu	Yhteensä	Vuosi	0	1	2	3	4	operoitu
2013	3	2	0	0	0	0	5	2013	60%	40%	0%	0%	0%	0%
2014	1	1	0	0	0	0	2	2014	50%	50%	0%	0%	0%	0%
2015	0	0	0	0	0	0	0	2015	0%	0%	0%	0%	0%	0%
2016	1	0	0	0	0	0	1	2016	100%	0%	0%	0%	0%	0%
2017	0	1	0	0	0	0	1	2017	0%	100%	0%	0%	0%	0%
2018	2	1	0	0	0	0	3	2018	67%	33%	0%	0%	0%	0%
2019	3	2	0	0	0	0	5	2019	60%	40%	0%	0%	0%	0%
2020	3	1	0	0	0	0	4	2020	75%	25%	0%	0%	0%	0%
2021	4	0	0	0	0	0	4	2021	100%	0%	0%	0%	0%	0%
2022	4	0	0	0	0	0	4	2022	100%	0%	0%	0%	0%	0%
Yhteensä	21	8	0	0	0	0	29	Yhteensä	72%	28%	0%	0%	0%	0%

Häntämutka

Häntämutkia on pidetty degeneraationa. Ilmiö liittyy luun muodostumisen häiriöihin. Pennun syntyessä häntä on rakentunut nikamarungoista, jotka näkyvät peräkkäisinä, tasakulmaisina suunnikkaina. Aivan kuten raajojenkin putkiluihin, alkaa kasvun aikana nikamarustojen päihin kehittyä luutumispisteitä. Ne kasvavat hiljalleen, kunnes nikaman pää luutuu kokonaan.

Nikaman pääterusto vastaa putkiluiden kasvurustoa myös siinä, että sen avulla häntänikamat kasvavat pituutta. Leveä ja tasainen nikamapää vastaa seuraavaan bamburungon lailla, jolloin häntä pysyy suorana. Jos päätelevy ei kehity, seuraava normaalirunkoinen nikama liittyy vialliseen kulmautuneena, jolloin syntyy mutka. Jos monta kehittymätöntä nikamaa seuraa toisiaan, häntä lyhenee. Nikamapäiden luutuminen alkaa koirilla vasta noin neljän kuukauden iässä, ja varmuudella asia voidaan todeta röntgenkuvauksella vasta kasvukauden päätyttyä, noin 8-12 kuukauden iässä. (Lähde: Koiramme.fi)

Basset houndeilla on raportoitu terveystutkimuksessa reilu 5%:lla havaitun häntämutkia. 270 vastanneesta 14 (7u/7n) raportoi hännän nikamaviasta; 9(6u/3n) näistä on syntynyt 2010 tai ennen ja 2u 2011-2015 ja 3kpl (1n/2n) 2016 tai sen jälkeen.

Purentaviat ja ylimääräiset hampaat

Basset houndilla on raportoitu terveystutkimuksessa 2,5%:lla ylimääräisiä hampaita ja saman verran purentavirheitä. 270 vastanneesta ylimääräisiä hampaita on ollut 8kpl (6n/2u); näistä 3kpl (2n/1u) on syntynyt 2010 tai ennen, 2kpl(1n/1u) 2011-2015 ja 3kpl (3n) 2016 tai sen jälkeen.

Virheellisestä purennasta on raportoinut 7kpl (3n/4n); näistä 5kpl (2n/3u) on syntynyt 2010 tai ennen, 1kpl(1n) 2011-2015 ja 1kpl(1u) 2016 tai sen jälkeen.

IHOSAIRAUDET

Ruoka-aineallergiat ja atopia

Atopia on elinikäinen vaiva, joka on kontrolloitavissa, muttei parannettavissa. Ruoka-aineallergia on koiralla atopiaa huomattavasti harvinaisempaa. Vain 10 % iho-oireisista koirista kärsii ruoka-aineallergiasta, jolloin koiralla on yleensä myös ruuansulatuskanavan oireita (ilmavaivat, ripuli. Atopia on tyypillisesti nuoren aikuisen koiran sairaus ja oireet alkavat suurimmalla osalla atoopikoista 6 kk – 3 vuoden iässä. Atopiaan liittyvien toistuvien ihon bakteeri- ja hiivatulehdusten esiintymisestä on päätelty, että atoopikkokoirilla olisi puutteellisesti toimiva soluvälitteinen immuunivaste. Atopialle tyypillistä on, että oireet helpottuvat ja pahenevat kausittaisesti ainakin sairauden alkuvaiheessa. Jos oireet ovat heti alkuun jatkuvia, voidaan hyvällä syyllä epäillä ruoka-aineallergiaa aiheuttajaksi.

Atooppinen iho kutisee, minkä seurauksena koira raapii ihonsa rikki. Turkki on hilseilevä ja huonokuntoinen sekä ohut tai jopa paikoin kalju. Niiltä alueilta, joissa kutina on voimakkainta, iho paksunee jatkuvan raapimisen ja kalvamisen seurauksena sekä tummuu. Muutokset paikallistuvat naamaan (huulet ja silmien ympäryks), korviin, tassuihin, jalkoihin, leukaan ja vatsan alle (kainalot ja nivuset). Joillakin koirilla jatkuva kutina aiheuttaa myös käyttäytymisen muutoksia, esim. ärtyisyyttä. Toistuvat korvatulehdukset ovat eräs tavallisimmista atoopikon iho-oireista.

(Lähde: SKL)

Erilaiset allergiasairaudet ovat yleistymässä kaikilla koiraroduilla ja myös basset houndeilla. Terveyskyselyssä muista iho-ongelmien tai -sairauksien ilmoittaa jatkuvasta kutinasta vajaa 4,5% (6n/6n) tai muista iho-oireista. Iho-oireet rinnastuvat useasti allergiaan ja atopiaan. Kyselyn koirilla oireet ilmenivät neljään ikävuoteen mennessä, mutta alkavat nousta rajusti 1-2 vuotiaana. Iho-oireet rinnastuvat kyselyn perusteella yleensä tietynlaiseen ruokavalioon ja täten myös suurinta osaa iho-oireita saaneista koirista on hoidettu erityisruokavaliolla.

Allergia-alttiuden monitekijäisestä periytyvyysmallista johtuen sen poistaminen jalostuskannasta voi olla vaikeaa. Allergia- ja atopiataipumus on voimakkaasti periytyvää, joten oireilevaa koira ei saa käyttää jalostukseen.

Malassezia

Malassezia-dermatiitti on tulehduksellinen tila, joka liittyy lisääntyneeseen hiivan määrään iholla, mikä johtaa ihotulehdukseen ja kutinaan. Malassezian leviämistä ja patogeenisyyttä altistavia tekijöitä ovat lisääntynyt ympäristön kosteus ja lämpötila, ihovauriot, talin määrä ja laatu, immuunijärjestelmän toimintahäiriöt ja geneettiset taipumukset. Koirilla Malassezia dermatitis liittyy usein allergiseen ihottumaan (esim. ympäristöallergia, haitallinen ruokareaktio, yliherkkyys kirpuille); endokrinopatiat, erityisesti kilpirauhasen vajaatoiminta; ja muut seborrooiset tilat. (Lähde: Illinois, US Eläinlääketieteellinen yliopisto)

Tutkimusten mukaan myös terveihoisella basset houndilla hiivan määrä on lisääntynyt iholla ja limakalvoilla verrattuna muihin koirarotuihin. Sama taipumus on tunnistettu esim. mäyräkoirilla. Löydös ja sen syy-yhteys eivät ole täysin selvinneet tutkijoille, vaikkakin löydös osoittaa rodun selkeän taipumuksen hiivatulehdukselle. (Lähde: Lähde: Illinois, US Eläinlääketieteellinen yliopisto)

Basset houndeilla tehdyn terveystarkastuksessa 9% (18n/6u) koiraa ilmoittaa sairastavansa malassezia-dermatiitista. Kyselyn mukaan sairaus on huomattavasti yleisempää nartuilla kuin uroksilla. koiria Sairastuneista 10kpl (7n/3u) on syntynyt 2010 tai aiemmin, 2011-2015 10kpl (7n/3u) ja vuoden 2016 jälkeen syntynyt 4kpl (4n).

SILMÄSAIRAUDET

Koirien perinnölliset silmäsairaudet ja niiden tutkiminen

Osan koirien silmäsairauksista tiedetään olevan perinnöllisiä. Tämä tieto on saatu joko pitkäaikaisten silmätarkastusten ja sukutauluanalyyysien tai geenitutkimuksen ja DNA-testien avulla. Silmäsairauden oletetaan olevan perinnöllinen myös jos sitä rodun kansallisissa tai kansainvälisissä tietokannoissa esiintyy paljon (>1 % tutkituista tai vähintään 5 yksilöä 5 vuodessa tai yli 50 sairasta yksilöä ylipäätään), jos sitä esiintyy rodussa enemmän kuin muissa roduissa, esiintyvyys rodun sisällä kaiken kaikkiaan lisääntyy tai on suurempaa sukulaiskoiraissa, muutosten ilmenemistä ja eteneminen on samanlaista kaikilla sairastuneilla ja/tai on samankaltaista kuin samassa sairaudessa jossain toisessa rodussa.

ECVO:n antamat jalostussuositukset liittyvät silmän terveyteen. Jalostusvalintoja tehtäessä on etenkin lievempien silmäsairauksien kohdalla otettava huomioon myös rodussa esiintyvät muut sairaudet. Jotta tietoa perinnöllisten silmäsairauksien esiintymisestä ja mahdollisesti periytymismallista saataisiin, suositetaan ECVO silmätarkastusten tekemistä seuraavasti:

- jalostukseen käytettävät eläimet: vuosittain
- muut: 3-4 kertaa elämässä, esim. 1, 3, 6 ja 9 -vuotiaana.

Vuosituhanen vaihteeseen saakka painopiste tutkimuksessa ja löydösten kirjaamisessa oli vakavilla, sokeuttavilla sairauksilla kuten etenevä verkkokalvon rappeuma (PRA) ja perinnöllinen harmaakaihi. Tämän vuosituhanen alussa alettiin kiinnittää huomiota ja kirjata ylös muutoksia myös silmää ympäröivissä rakenteissa ja silmän muissa osissa kuin linssissä ja verkkokalvolla. Silmäsairauksien kuvaus ja sairauksien merkitys jalostuksessa Jalostussuositukset mukailevat ECVO:n Hereditary Eye Disease Committee'n suosituksia (ECVO Manual).

(Lähde: SKL)

Basset houndin silmätutkimustilasto lausuntovuosittain 1992-2022 ja diagnoosit (Lähde: SKL jalostustietokanta)

Vuosi	Tutkittu	Terveitä	Diagnoosi	Esiintymä	Koiria
1992	12	11	Distichiasis_todettu	18	17
1993	11	11	Ei_todettu_perinnöllisiä_silmäsairauksia	245	192
1994	14	13	Glaukooma_ epäilyttyä	1	1
1995	15	11	Glaukooma_kohonnut_silmänpaine	2	2
1996	15	13	Gonioskopia_ epävirall_tulos_fibrae_latae_todettu	1	1
1997	14	12	Gonioskopia_ epävirall_tulos_occlusio	1	1
1998	16	16	Gonioskopia_ epävirall_tulos_terve	4	4
1999	4	4	ICAA_Kammiokulman_poikkeavuus_ei_todettu	29	29
2000	14	14	ICAA_Kammiokulman_poikkeavuus_kohtalainen	8	7
2001	11	10	ICAA_Kammiokulman_poikkeavuus_lievä	5	5
2002	6	5	ICAA_Kammiokulman_poikkeavuus_vakava	1	1
2003	5	4	Kaihin_lajitus_laaja	1	1
2004	9	8	Kaihin_lajitus_lievä	2	1
2005	16	13	Katarakta_jonka_sijaintia_ei_ole_määritelty_ epäilyttyä	4	4
2006	14	10	Kortikaalinen_katarakta_ epäilyttyä	1	1
2007	15	7	Kortikaalinen_katarakta_todettu	6	6
2008	11	6	Lasialisen_rappeuma_todettu	1	1
2009	19	8	Makroblepharon/silmäluomen_uloospäin_kiertyminen_ epäilyttyä	2	1
2010	26	4	Makroblepharon/silmäluomen_uloospäin_kiertyminen_todettu	175	141
2011	13	5	Muu_iris_sairaus_todettu	1	1
2012	4	0	Muu_vähämerkityksellinen_kaihi_todettu	3	3
2013	32	14	Määriteltävissä_vilkkäsielä_riisiä/karvoja_todettu	5	5
2014	23	9	PHTVL/PHPV_diagnosi_avoin	3	3
2015	9	3	PHTVL/PHPV_sairauden_aste_1	3	2
2016	16	10	PHTVL/PHPV_sairauden_aste_2-6	3	2
2017	18	8	Posterior_polaarinen_katarakta_todettu	6	5
2018	16	2	PPM_diagnosi_avoin	1	1
2019	18	4	PPM_iris-iris_todettu	2	2
2020	18	3	PPM_iris-linssi_todettu	2	2
2021	11	0	PRA_todettu	1	1
2022	13	0	Punktaatti_katarakta_todettu	1	1
			RD_multifokaali_todettu	9	9
			Silmäluomen_sisäänpäin_kiertyminen_todettu	9	9
			Silmämuutosten_vakavuus_kohtalainen	22	19
			Silmämuutosten_vakavuus_lievä	37	33
			Silmämuutosten_vakavuus_vakava	5	5
			Silmätarkastus_ ja_gonioskopia_tutkimus_diagnosi_avoin	5	5
			Silmätarkastus_ ja_gonioskopia_tutkimus_fibrae_latae_todettu	5	5
			Silmätarkastus_ ja_gonioskopia_tutkimus_laminae_todettu	9	5
			Silmätarkastus_ ja_gonioskopia_tutkimus_occlusio_todettu	13	6
			Silmätarkastus_ ja_gonioskopia_tutkimus_terve	32	32
			Trichiasis_todettu	2	2
			Vilkkuluomen_ rauhasen_esiinluiskahdus_todettu	2	2
			Vilkkuluomen_ruston_kiertymä_todettu	1	1

Vuonna 2022 Bassetkerhon jalostustoimikunnan terveystarkastuksessa 270 vastaajasta 66% (100n/86u) kertoi, ettei ongelmia silmien tai silmäluomien kanssa ole. Raportoiduissa määrissä ei ollut eroja 2010 tai aiemmin 2016 raportoituun nähden. Suurimmaksi ongelmaksi vastauksissa nousi luomien asentovirhe, entropium, ektropium, ylisuuri luomirako(makroblepharon) 18%:lla vastaajista. Vastauksien perusteella ongelma näyttää kasvaneen ja ongelma vaatii erityishuomion.

Silmäsairaudet basset houndeilla

Primaari glaukooma

Glaukooma on sairaus, joka johtaa näköhermon ja verkkokalvon gangliosolujen progressiiviseen rappeutumiseen. Glaukooma johtuu nesteen vähentyneestä poistumisesta, mikä johtaa silmänsisäisen paineen nousuun, mikä puolestaan johtaa kipuun ja sokeuteen. Glaukoomaan liittyy usein erittäin korkea silmänpaine. Basset houndeilla tunnetaan perinnöllisenä sekä primaaria avokulmaglaukoomaa (POAG), että primaaria ahdaskulmaglaukoomaa (PACG). (Lähde: BHCA)

POAG on autosomaalinen resessiivinen perinnöllinen etenevä silmänsairaus, joka vaurioittaa näköhermoa, mikä aiheuttaa näönmenetyksen näkökentässä. Monissa tapauksissa se lisää silmänpainetta, mutta ei kuitenkaan aina. Johtuu ADAMTS17:n mutaatiosta (geenitunnus 170691, OMIM 607511). Sama mutaation on löydetty myös bretagnen bassetilla. (Lähde: Canine Genetics Research Group, Kennel Club Genetics Centre, UK)

Äkillinen avokulmaglaukoomasta (POAG) on olemassa geenitesti. Kesäkuussa 2022 Amerikassa testattiin POAG:n varalta 514 koiraa, joista yksikään ei ollut kantaja tai sairas. (Lähde: BHCA)

Paremmiin basset houndeilla on tunnettu ahdaskulma glaukoomaan (PACG) johon ei ole olemassa geenitestiä, mutta vaarassa olevat yksilöt voidaan tunnistaa gonioskopia tutkimuksella. (Lähde: BHCA)

UK:ssa ja Suomessa muutamia POAG kantajia on löydetty ja kasvattajia kehoitetaan käyttämään olemassa oleva geenitesti hyödyksi sairauden rajaamiseksi pois rodusta.

Suomessa basset houndien gonioskopia-tutkimukset aloitettiin 2000 luvulla ja tähän mennessä PACG ei jalostustietokannasta löydy, mutta joitain yksilöitä on raportoitu myös Suomessa. Terveitä on kirjattu 65kpl ja lieviä kammiokulman muutoksia 11kpl, kohtalaisia muutoksia 12kpl ja vakavia 8kpl.

Ylimääräiset ripset:

Ylimääräisten ripsien (distichiasis ja ektooppinen cilia) karvatuppi sijaitsee luomirauhasessa tai sen vieressä. Distichiasiksessa, joka on näistä lievempi, karva kasvaa ulos luomen vapaasta reunasta. Oireet riippuvat karvan paksuudesta ja kasvusuunnasta. Ohuet, ulospäin suuntautuvat karvat aiheuttavat tuskin lainkaan oireita, paksummat ja silmän pintaan osuvat karvat sitä vastoin voivat aiheuttaa eriasteisia ärsytysoireita: lievää vuotamista ja räpyttelyä tai voimakkaampia kipuoireita ja jopa sarveiskalvovaurioita. Ripsiä voi irrota ja kasvaa takaisin karvan vaihtumisen yhteydessä. Ektooppinen cilia kasvaa luomen sisäpinnan sidekalvon läpi ja aiheuttaa lähes aina voimakkaat kipuoireet (siristys, hankaaminen ja vetistys) ja sarveiskalvovaurioita. Ylimääräisten ripsien merkitys koiralle on usein melko vähäinen, jolloin koiria voi perustellusta syystä käyttää jalostukseen, mutta mieluiten terveen kumppanin kanssa. Vakavia tapauksia (ektooppinen cilia ja selkeitä oireita aiheuttavat distichiat) ei kuitenkaan pidä käyttää jalostukseen. (Lähde: SKL)

Suomessa basset houndien silmätutkimuksissa ylimääräisiä ripsiä on tullut esille 17kpl.

Luomien virheasennot

Luomien virheasennot ovat melko tavallisia tietyillä koiraroduilla. Luomien sisään- ja uloskiertymät, liian suuret luomiraot sekä naaman ja luomien karvojen osuminen silmiin johtuu yleensä pään rakenteiden muodoista. Lyhyt kuono, matala silmäkuoppa, pitkä kapea kuono, syvä silmäkuoppa suhteessa liian suureen tai liian pieneen silmämunaan sekä naaman alueen ihon liian runsas karvoitus tai poimuisuus altistavat silmän eriasteisille vaurioille. Seuraavassa esitellään tavallisimmat luomen virheasennot. (Lähde: SKL)

Entropion eli luomen sisäänkiertymä

Entropion on tavallisimmin alaluomessa esiintyvä virheasento, jolloin luomi kiertyy sisäänpäin aiheuttaen silmän pinnan ärtymistä luomen karvojen / ihon osuessa silmän pintaan. Tyypillinen oire on silmän kynelehtiminen roskan tunteen takia. Isommilla koiraroduilla entropion voi liittyä liian suureen luomirakoon (makroblepharon), jolloin alaluomi rullaa sisäänpäin tyypillisesti korvanpuoleisesta osasta. Lisäksi pään ihon runsas poimuisuus aiheuttaa luomien sisäänkiertymää.

Pahimmillaan kiertymä aiheuttaa silmän sarveiskalvon haavautumista ja siten voimakasta kipua. Oireina ovat tällöin kynelehtimisen lisäksi silmän punoitus ja siristely. Lievimmillään entropion ei aiheuta näkyviä oireita. (Lähde: SKL)

Suomessa basset houndien silmätutkimuksissa on todettu 9kpl.

Trichiasis eli luomen / naaman karvojen osuminen silmään

Karvat aiheuttavat samanlaisia oireita kuin entropion. Mikäli karvat osuvat sarveiskalvoon, ne aiheuttavat usein vakavampia oireita kuin osuessaan vain sidekalvoon. Karvan laatu vaikuttaa oireiden vakavuuteen. Paksut jäykät lyhyet karvat aiheuttavat enemmän vahinkoja kuin hennot ja ohuet karvat.

Entropion ja trichiasis todetaan hyvin usein yhtä aikaa. Ongelman vakavuutta kuvannee parhaiten oireiden vakavuus. Mikäli kiertymä on lievä / karvoitus vähäistä, se toki todetaan, mutta hoitotoimenpiteitä ei välttämättä tarvitse tehdä. Vakavat tapaukset tulee aina hoitaa kirurgisesti, sillä niiden aiheuttamat vahingot ovat kivuliaita ja pahimmillaan näkökykyä uhkaavia (sarveiskalvon haavaumat, pigmentoituminen). Virallisessa silmätarkastuskaavakkeessa tutkija toteaa vaivan, aiheutti se oireita tai ei, ja parhaansa mukaan pyrkii luokittelemaan vaivan vakavuuden.

Lieviä tapauksia voi käyttää jalostukseen, mutta parituskumppaniksi valittakoon vaivan suhteen mahdollisimman terve yksilö. Vakavia tapauksia (kirurgista hoitoa vaativat tai näkökyvyltään heikentyneet) ei pidä käyttää jalostukseen lainkaan. (Lähde: SKL)

Suomessa basset houndien silmätutkimuksissa on todettu 2kpl.

Ektropion / makroblepharon

Luomen uloskiertymä (ektropion) ja liian suuri luomirako (makroblepharon) ovat melko tavallisia löydöksiä erityisesti suurilla koiraroduilla. Pahimmillaan luomiraot ovat niin suuret, että ala- ja yläluomi ovat keskeltä uloskiertyvät ja reunoilta sisäänkiertyvät. Tällöin luomien rakenne muistuttaa timanttia ja siitä käytetäänkin diamond eye -nimitystä. Pään suuri koko, ”numeroa liian suuri iho”, isohko silmäkuoppa ja siihen suhteessa liian pieni silmämuna aiheuttavat epäsuhdan, jolloin silmäluomen reunat eivät enää asetu sievästi silmää vasten, eivätkä siten toimi normaalisti. Nenänpuoleinen kulma voi olla poikkeuksellisen avoin pitkäkuonoisilla koiraroduilla, jolloin siihen kertyy runsaasti eritteitä. Esiin pilkottavien luomien

sisäpintojen ja silmämunan sidekalvot ovat alttiita vedolle, pölylle ja UV säteilylle ja toistuvat sidekalvon tulehdukset ovat tyypillisiä. Kyynelen levittyminen voi olla puutteellista ja siten sarveiskalvojen pinnat voivat ahavoitua ja tulehtua. Vanhemmiten ihon elastisuuden muuttuessa luomet alkavat roikkua usein entistä pahemmin. Tavallisimmin alaluomi on osin irti silmän pinnasta ja uloskiertävä (ektropion), mutta myös yläluomi voi alkaa roikkua silmän päällä, aiheuttaen ongelmia näkökyvylle.

Samoin kuin entropion / trichiasis -koiria, lieviä ektropion / makroblepharon -diagnoosin saaneita koiria voi käyttää jalostukseen, mutta parituskumppaniksi on valittava em. vaivan suhteen terve yksilö. Vakavia tapauksia ei pidä käyttää jalostukseen lainkaan. (Lähde: SKL).

Suomessa basset houndien silmätutkimuksissa on todettu 141kpl. Lausuntotavan muutoksen myötä järjestään jokainen silmätarkastettu Eurooppalaistaustainen basset hound saa ko. todettu-lausunnon. Valitettavasti jalostustietokannasta ei kaikkien (viimeaikaistenkaan) tutkimusten kohdalla näe vakavuusasetta.

Vilkkuluomen ruston kiertymä

Vilkkuluomen ruston kiertymää tavataan jättitrotuisilla koirilla. Ruston virheellisen kasvun ja taittumisen myötä koko vilkkuluomi taittuu pois päin silmästä (vilkkuluomen eversio). Tästä seuraa yleensä krooninen sidekalvontulehdus (punoitus, rähmiminen ja kutina). Hoitona on yleensä taittuneen rustonosan kirurginen poisto.

Koska rustokiertymän aiheuttama haitta on koiralle melko vähäinen, voidaan diagnoosin saaneita koiria perustellusta syystä käyttää jalostukseen terveen parituskumppanin kanssa. (Lähde: SKL)

Suomessa basset houndien silmätutkimuksissa on todettu 1kpl. Tämä on hyvin paljon harvinaisempi ongelma suomalaisilla basset houndeilla kuin kirsikkasilmä.

Cherry eye eli kirsikkasilmä

Kolmannen silmäluomen eli vilkkuluomen tyvessä sijaitsevan kyynelrauhanen ”esiin pullahdus” on usein nuorilla koirilla (3 kk-1v) esiintyvä perinnölliseksi oletettu silmänsairaus. Rauhasen tyven sidekudoksen heikkous mahdollistaa rauhasen esiintulon. Esille tultuaan rauhanen usein ärtyy ja muuttuu entistä turpeammaksi ja punaisemmaksi, muistuttaen tällöin kirsikkaa. Hoitona on esiin pullahtaneen rauhasen mikrokirurginen ”paikalleen taskutus”. Tällöin sen toiminta (kyynelen erityys) jatkuu normaalisti. ”Pullahtanutta” rauhasta ei tule poistaa, sillä se altistaa potilaan myöhemmin kuivasilmäisyydelle. Cherry eye -diagnoosin saanutta koiraa voi perustellusta syystä käyttää jalostukseen terveen parituskumppanin kanssa. (Lähde: SKL)

Suomessa basset houndien silmätutkimuksissa on todettu 1kpl. Terveystutkimuksessa 9(7n/2u) vastaajaa kertoi sairastumisesta, joista peräti 6 (4n/2u) vuonna 2016 tai jälkeen syntyneillä. Kirsikkasilmän yleisyys basset houndeilla on otettava erityistarkkailuun.

Harmaakaihi eli katarakta

Perinnöllinen harmaakaihi (ent. hereditaarinen katarakta, HC) samentaa silmän linssin osittain tai kokonaan. Useimpien muotojen periytymismallia ei vielä tiedetä. Sairauden alkamisikä vaihtelee suuresti. Perinnöllinen kaihi on yleensä molemminpuolinen ja johtaa sokeuteen, jos linssien samentuminen on täydellinen. Jos kaihisamentuma jää hyvin pieneksi, sillä ei ole vaikutusta koiran näkökykyyn. Edennyt kaihi aiheuttaa silmän sisäistä suonikalvontulehdusta ja siten voi aiheuttaa kipua.

Katarakta eli kaihi voi olla perinnöllinen tai ei-perinnöllinen, synnynnäinen tai hankittu. Syntymän ja 8 viikon iän välillä todetut kataraktat ovat synnynnäisiä. Esimerkkinä hankitusta kataraktasta on sokeritautiin liittyvä, usein hyvin nopeasti täydelliseksi kaihiksi kehittyvä diabeettinen katarakta. Muita esimerkkejä hankitusta kaihista ovat esimerkiksi vanhuuden kaihi ja PRA:han liittyvä toissijainen kaihi. Ns. nukleaariskleroosi (ei luokitella kaihiksi) on normaaliin ikääntymiseen liittyvä muutos, jossa linssin ydin tiivistyessään muuttuu 'opaalinharmaaksi'. Muutoksella ei ole merkittävää vaikutusta näkökykyyn. Kaihi voidaan poistaa leikkauksella fakoemulsifikaatiomentelmällä.

Perinnöllinen kaihi -diagnoosin saanutta koiraa ei saa käyttää jalostukseen. Poikkeuksena ovat perinnölliseksi todetut ja oletetut muut vähämerkitykselliset linssin kaihimuutokset, joita saa käyttää jalostukseen terveen kumppanin kanssa.

(Lähde: SKL)

Suomessa basset houndien silmätutkimuksissa on todettu 12kpl.

Etenevä verkkokalvon surkastuma (PRA)

PRA (progressiivinen retina atrofia) eli etenevä verkkokalvon surkastuma tuhoaa silmän valoa aistivia soluja. Kyseessä on ryhmä sairauksia, jotka ovat eri geenien aiheuttamia. PRA:ta on montaa tyyppiä, eri rotujen PRA:t ovat erilaisia ja jopa samassa rodussa voi olla useita eri muotoja. PRA voi esiintyä millä tahansa rodulla. Yleisin periytymismekanismi on autosomaalinen resessiivinen.

Kliinisten oireiden ilmenemiskä ja eteneminen vaihtelevat liittyen PRA-muodon syntymekanismiin. Hyvin nuorella koiralla esiintyvä PRA:n muoto liittyy epänormaaliin näköhermosolujen kehitykseen. Myöhemmällä iällä alkavassa PRA:ssa sen sijaan näköhermosolut kehittyvät normaalisti, mutta alkavat rappeutua.

Useimmissa PRA:n muodoissa koira muuttuu ensin hämärässä epävarmaksi ja pelokkaaksi. Tämä johtuu hämäränäössä tärkeiden verkkokalvon sauvasolujen surkastumisesta. Myöhemmin koira sokeutuu kokonaan verkkokalvon tappisolujenkin surkastuessa. Silmäterä on laaja ja silmänpohjan lisääntynyt heijaste näkyy erityisen selvästi valon kohdistuessa laajentuneeseen pupilliin.

PRA:han ei ole hoitoa, mutta tutussa ympäristössä sokea koira voi pärjätä erittäin hyvin. Diagnoosi tehdään yleensä silmänpohjan oftalmoskooppisessa tutkimuksessa. Verkkokalvon

sähköisessä tutkimuksessa (ERG) voidaan havaita muutoksia näköhermosoluissa jo ennen oftalmoskooppisessa tutkimuksessa nähtäviä selviä verkkokalvon rappeutumamuutoksia. PRA-sairasta koira ei saa käyttää jalostukseen. Geenitestillä kantajaksi todettua koira voidaan käyttää jalostukseen geneettisesti terveen kumppanin kanssa.
(Lähde: SKL)

Suomessa basset houndien silmätutkimuksissa on todettu 1kpl.

Kuivasilmäisyys (KCS)

Keratokonjunktivitis sicca (KCS) eli kuivasilmäisyys on monella rodulla perinnölliseksi epäilty sairaus jossa kyynelnesteen tuotto vähenee osin tai kokonaan aiheuttaen silmään sarveiskalvon ja sidekalvon tulehdusta, kipua ja näkökyvyn heikkenemistä sarveiskalvomuutosten takia. Kuivasilmäisyyttä esiintyy erityisesti kääpiöroduilla. Kuivasilmäisyyden syynä voi olla perinnöllisen alttiuden lisäksi mm eri lääkeaineet, kyynelrahasen hermotuksen häiriöt, aineenvaihduntasairaudet, infektiot ja autoimmuunisairaudet. Perinnölliseksi oletetut paikalliset tiettyyn kudostyyppiin kohdistuvat autoimmuunisairaudet ovat todennäköisesti tavallisin kuivasilmäisyyden syy koirilla.

Oireet alkavat sidekalvon punoituksena ja silmän rähmimisenä. Silmä rähmii usein runsaasti ja rähmä on tyypillisesti silmän pintaan tarttuvaa ja hyvin sitkeää. Silmä voi olla valoarka ja potilas herkästi siristelee tai ”vinkkaa” silmää. Sarveiskalvo voi samentua, verisuonittua ja pigmentoitua aiheuttaen näkökyvyn heikkenemistä. Sarveiskalvon haavaumat ovat melko tavallisia. Silmä kutiaa ja on kivulias.

Diagnoosi tehdään mm. mittaamalla kyynelnesteen tuotto nk. Schirmerin kyyneltestillä (STT, Schirmer Tear Test). Normaali STT tulos on 15-25 mm /min. Hoitona käytetään paikallisesti silmävoiteita ja -tippoja jotka parantavat kyynelnesteen tuottoa ja kosteuttavat silmää.

Kuivasilmäistä yksilöä, mikäli syyksi voidaan epäillä perinnöllistä kuivasilmäisyyttä, ei pidä käyttää jalostukseen.
(Lähde: SKL)

Suomessa basset houndien silmätutkimuksissa ei löydy yhtään kuivasilmäisyystapausta, mutta terveystutkimuksessa raportoidaan 9kpl (4n/5u) tämä ongelma. Niistä 3kpl 2010 tai aiemmin, sekä myös 2011-2015 ja sen jälkeen 3kpl

ERILAISET KASVAINSAIRAUDET JA SYÖVÄT

Luonnonvarakeskuksen selvityksessä kerrotaan, että syöpä aiheuttaa 15–27 % kaikista rotukoirien kuolemantapauksista. On arvioitu, että koirilla esiintyy syöpäsairauksia kymmenkertaisesti verrattuna ihmispopulaatioon.

Syöpä on yleensä ikääntymiseen liittyvä sairaus. Ikääntymiseen liittyvät syövät johtuvat usein sellaisista geenimuutoksista, jotka eivät periydy jälkeläisille. Varhain alkavien syöpien kehittymiseen taas vaikuttavat todennäköisemmin perinnölliset geenimuutokset. Syöpiä

esiintyy niin rotukoirilla kuin monirotuisillakin. Joissakin roduissa syöpien ja erityisesti tiettyjen syöpätyyppien riski on keskimääräistä korkeampi, mikä on merkki perinnöllisyydestä.

Basset houndeilla saattaa olla kohonnut taipumus erilaisiin kasvainsairauksiin. Rodussa on raportoitu tapauksia joissa nuori koira on sairastunut. Tavallisimmin syöpä diagnosoidaan vasta vanhemmalta koiralta, jota on mahdollisesti jo ehditty käyttää jalostukseen. Kuolinsyökyselyssä basset houndien omistajille ja kasvattajille tehdyn terveystarkastuksen mukaan vuonna 2022 syöpäsairaudet nousivat suurimmaksi kuolinsyöksi. 119 koirasta 31:n koiran ilmoitetaan kuolleen tai lopetetun kasvainsairauden vuoksi. Syöpään sairastuneet ovat kuolleet n. 8,5-vuoden ikäisinä. 50% eli kuitenkin 10-13 -vuotiaiksi, 30% 6-9-vuotiaiksi, mutta 2-5-vuotiaana on kuollut kasvainsairauksiin 20% vastanneista.

Terveystarkastuksen kasvainsairaus-kysymykseen saatiin 270 vastausta, joista 68% ilmoitti, ettei koiralla oltu todettu kasvainsairauksia. Suurimmaksi kasvainsairaudeksi nousivat ihokasvaimet, joita oli 17% vastaajista, mutta suurin osa oli hyvänlaatuisia ja reilu 3%:ia pahanlaatuisia. Maitorauhaskasvaimet nousivat seuraavaksi suurimmaksi vajealla 4%:lla tapauksista. Perna – ja maksakasvaimista kertoi 2,5% ja suolistosyövästä sekä imusolmukesyövästä raportoi vajaa 1,5%. Kyselyn perusteella basset houndin riski sairastua kasvainsairauksiin kasvaa jyrkästi 6-vuoden jälkeen.

MUUT BASSET HOUNDEILLA ESIINTYVÄT SAIRAUDET

Vatsalaukunkiertymä

Vatsalaukunkiertymä tarkoittaa vatsalaukun kiertymistä itsensä ympäri. Vatsalaukku täyttyy kaasusta ja aiheuttaa hengenvaarallisen tilan. Vatsalaukunkiertymä on yleisin suurikokoisilla koirilla sekä koirilla, joilla on syvä rintakehä. Vatsalaukku kiertyy, sulkeutuu, eikä vatsassa oleva kaasu pysty poistumaan vatsasta. Vatsalaukku kehittää jatkuvasti lisää kaasua, minkä vuoksi mahalaukku alkaa turvota. Koira saattaa yrittää oksentaa, mutta mitään ei tule ulos. Pullistunut vatsalaukku alkaa painaa palleaa, mikä aiheuttaa koiralle hengitysvaikeuksia. Rintakehän takaosa ja vatsan etuosa pullottavat ja niitä koputtaessa kuuluu rummutusmainen ääni. Itse kiertyminen ja sen aiheuttamat komplikaatiot voivat tapahtua hyvinkin nopeasti. Koira saattaa menehtyä jopa muutamassa tunnissa, jos oireita ei oteta vakavasti tai huomata. Vatsalaukunkiertymä on hengenvaarallinen, ja siksi koira tulee viedä eläinlääkäriin välittömästi. (Lähde: Agria)

Hoito tapahtuu tyhjentämällä vatsalaukku sinne kertyneestä kaasusta ja mahdollisista ruoantähteistä. Tyhjennys tehdään leikkauksella. Leikkauksen jälkeen vatsalaukku ommellaan kiinni. Usein vatsalaukku ommellaan paikalleen, jotta kiertyminen ei toistuisi jatkossa. (Lähde: Agria)

Basset houndilla on kohonnut riski saada vatsalaukunkiertymä fysiologisten ominaisuuksien johdosta. Basset houndeille tehdyn terveystarkastuksen mukaan se on neljänneksi yleisin kuolinsyö. 270 vastanneesta 12 (4u/8n) ilmoitetaan kuolleen vatsalaukunkiertymän seurauksena. 10(4u/6n) näistä on syntynyt 2010 tai ennen ja kaksi 2011-2015.

Samaisessa terveystutkimuksessa isoimmaksi ruoansulatuskanavan ongelmaksi ilmoitetaan vatsalaukunkiertymä. 270 vastaajasta 84% (130n/99u) ilmoittaa, ettei koiralla ole todettu merkittäviä ruoansulatuskanavan ongelmia, mutta 18(11n/7u) on ollut vatsalaukunkiertymä ja 6(5n/1u) myös toistuvaa närästystä, jonka on todettu joissakin tapauksissa olleen etukäteisoire ennen turpoamista. Suurin osa 14kpl (8n/6u) vatsalaukunkiertymätapauksista on tapahtunut 2010 tai ennen ja 3kpl(2n/1u) 2011-2015 sekä yksi narttu 2016 tai jälkeen.

Persistentti Müllerian kanavaoireyhtymä (PMDS) uroksen kaksineuvoisuus

Persistentti Müllerian kanavaoireyhtymä (PMDS) diagnosoitiin urosbassetilla Hollannissa 1990-luvulla. Uros, jolla on PMDS, on normaali uroksen sukuelimet ja se on hedelmällinen, mutta uroksella on myös kohtu. Kohtu on kiinnittynyt eturauhaseen ja joissakin PMDS-tapauksissa kohtu on yhdistynyt eturauhasen kautta virtsatiehyeen. Tässä tapauksessa virtsaa voi päästä kohtuonteloon, joka voi aiheuttaa vakavan hengenvaarallisen infektion. PMDS on todettu basset houndeilla perinnölliseksi. (Lähde: NBHC)

Nederlandse Basset Hound Club tutkii yhdessä Utrechtin yliopistosta eläinlääketieteellisen tiedekunnan kanssa sairautta ja on jo vuosia pyrkinyt kehittämään geenitestin sairaudelle, siinä kuitenkin onnistumatta. Hollannissa kaikki jalostuskäytettävät urokset on magneettikuvattava sairauden varalta. Muissa maissa, kuten Suomessa tätä ei tehdä. (Lähde: NBHC)

Suomessa ei ole tullut tietoon PMDS diagnosoituja uroksia, mutta sukulinjamme ovat samoja kuin esimerkiksi jotka Hollannissa, Belgiassa, Englannissa tai Norjassa tunnetuilla sairastuneilla uroksilla. Kasvattajia kehoitetaan seuraamaan sairautta ja rotujärjestöä kartoittamaan miettimään mahdollisuutta magneettikuvausdiagnosointiin, jos tapauksia ilmenisi.

Utrechin yliopisto on myös luonut tietokannan, josta kasvattajat voivat halutessaan tarkistaa ympärimaailmaa olevien basset houndien todennäköisyyden sairastua ko. sairauteen tai lähettää uudet sukutaulutiedot tietokantaan, jolloin sairastumistodennäköisyyks lasketaan. (Lähde: NBHC)

Laforan tauti

Laforan tauti on autosomaalinen resessiivinen perinnöllinen glykogeeniaineenvaihdunnan häiriö, joka aiheuttaa etenevää myoklonista epilepsiaa. Mutaation on löydetty olevan NHLRC1-geenissä (kutsutaan myös EPM2B:ksi) ja sairaus on tunnistettu basset houndeissa jo vuosia sitten, mutta rodun ihmisten tietoisuuteen se tuli vasta vuonna 2021. Sairaus on etenevä ja sairaus puhkeaa yleensä 5-7 vuoden iässä ja se etenee paheneviin epileptisiin kohtauksiin. On paljon, mitä emme vielä tiedä Laforasta. Eurooppalaisissa laboratorioissa samoin kuin USA:n laboratorioissa tehdyt testit viittaavat siihen, että mutaatio on laajalle levinnyt rodussa, mutta harvoilla koirilla on kliinisiä oireita. Sairauteen siis on olemassa geenitesti ja kaikki jalostuskäytössä olevat koirat on syytä tutkia tutkituttaa. (Lähde: BHCA)

Tämän hetkisen tiedon mukaan Suomalaista alkuperää tai Suomessa syntyneissä tai Suomeen tuoduissa koirissa on löytynyt vajaa 7% sairaita ja 46% kantajia. Kukaan sairaaksi geenitestin mukaan luokiteltu ei ole kuitenkaan Suomessa toistaiseksi vielä sairastunut.

Trombopatia

Trombopatia on autosomaalinen resessiivinen perinnöllinen immuunivälitteinen verihitaleiden toimintahäiriö. Johtuu mutaatiosta RASGRP1-geenissä. BHCA suosittelee jalostukseen käytettävien koirien geenitestausta. Geenivirheen kantajia ei suositella käytettäväksi, jos sekä isä että emä ovat kumpikin kantajia tai sairaita. Kesäkuussa 2022 4 % Yhdysvalloissa testatuista 545 koirasta oli n kantajia, yksikään ei saanut tulosta sairas. (Lähde: BHCA)

Suomessa sairautta ei tiedossa olevan tiedon mukaan ole esiintynyt, mutta koska Suomessa on Amerikan mantereelta olevien koirien jälkeläisiä, niin jalostuksessa olevat koirat suositellaan testattavaksi.

Von Willebrandin tauti

Verisairaus: (vWD, tyyppi 1) Veren geneettinen hyytymishäiriö, joka voi aiheuttaa kohtalaisen tai vaikean verenvuodon. Samantyyppinen kuin hemofilia. Amerikkalaisessa kannassa on arvioitu noin 15 % basset houndeista kantavan tätä verihitaleiden poikkeavuutta. (Lähde: BHCA)

Suomessa sairautta ei tiedossa olevan tiedon mukaan ole esiintynyt, mutta koska Suomessa on Amerikan mantereelta olevien koirien jälkeläisiä, niin jalostuksessa olevat koirat suositellaan testattavaksi.

Mukopolysakkaridoosi tyyppi I (MPS1)

MPS1 löydettiin Basset Houndista vuonna 2019. Se on harvinainen, perinnöllinen geneettinen sairaus. Siinä on laaja valikoima oireita koska se voi vaikuttaa moniin kehon osiin ja aiheuttaa elinvaurioita. Tauti tyypillisesti johtaa varhaiseen pentukuolemaan. Tällä hetkellä vain Missourin yliopiston genetiikkalaboratoriossa USA:ssa voidaan tehdä geenitesti. Kesäkuuhun 2022 mennessä 532 pääasiassa Amerikkalaista koira on testattu ja näistä 7 % oli kantajia ja 2 % sairaita. (Lähde: BHCA)

Suomessa sairautta ei tiedossa olevan tiedon mukaan ole esiintynyt, mutta koska Suomessa on Amerikan mantereelta olevien koirien jälkeläisiä, niin jalostuksessa olevat koirat suositellaan testattavan.

Ylipaino

Ylipaino on yleisin koirien terveyttä haittaavista tekijöistä. Ylipaino lyhentää lemmikin elinikää ja altistaa monille sairauksille; nivelongelmat, diabetes, sydänvaivat. Nämä sairaudet eläinlääkäri Maria Konkonen nimeää merkittävimiksi ja yleisimmiksi ylipainon haitoiksi.

Monille ylipainoisille lemmikeille kehittyy nivelrikko, sillä paino rasittaa ja kuluttaa niveliä tavallista enemmän. Nivelrikko tekee liikkumisesta kivuliasta, mikä taas altistaa lemmikin lihomaan entistä enemmän. Ylipaino altistaa sydämen vajaatoiminnalle ja muille sydänongelmille.

Painon tunnistamisen kriteerit:

- Alipaino: Harvinaista, sillä yleensä ruokaa on säännöllisesti saatavilla ilman, että lemmikin tarvitsee liikkua sen saamiseksi. Alipainoisen koiran kylkiluut erottuvat katsomalla ja vyötärö on korostunut.
- Normaalipaino: Normaalipainoisen koiran kylkiluut tuntuvat kevyesti koskettamalla, mutta niitä ei erota katsomalla. Vyötärö erottuu ylhäältä ja sivusta katsomalla.
- Ylipaino: Ylipainoisen koiran kylkiluita on vaikea löytää kevyesti koskettamalla tai ne eivät tunnu ollenkaan ja vyötärö ei erotu. Koirilla vatsa on ylhäältä ja sivusta katsottuna pyöreä.
(Lähde: Omaeläinklinkka.fi)

Terveyskyselyssä ei valitettavasti kysytty ylipainosta, mutta näyttelyarvostelujen perusteella ylipaino on hyvin yleinen ongelma rodussa. Basset houndin ruumiinrakenne saattaa hämätä omistajaa, eikä omistaja miellä koiraa ylipainoiseksi. Ongelman vakavuutta ei voi liikaa painottaa basset houndien omistajille.

SYDÄNSAIRAUDET

Eteiskammioläppien myksomatoosi rappeuma eli "läppävika"

Krooninen mitraaliläpän eli hiippaläpän myksomatoosi rappeuma on yleisin hankitun sydänvian muoto. Arvioidaan, että noin kolmasosa 10 vuotta vanhemmista koirista sairastaa sitä.

Läppävikaa esiintyy yleisesti pienikokoisilla koiraroduilla.

Eteiskammioläppien rappeumasta johtuvaa vajaatoimintaa esiintyy jonkin verran enemmän uroksilla kuin nartuilla. Trikuspidaaliläpässä eli kolmiliuskaläpässä on usein samanaikaisesti muutoksia, mutta vain 10 % läppävikaisista koirista muutokset ovat ainoastaan trikuspidaaliläpässä. Perinnöllinen kollageenin rappeutuminen ja aminoglykaanien kertyminen eteiskammioläppäkudokseen ovat todennäköisiä syitä läppien vähittäiseen rappeutumiseen. Koiraa, jolla esiintyy muutoksia sydänlähissä, ei tule käyttää jalostukseen. (Lähde: SKL)

Basset houndeilla tehdyn terveystarkastuksessa reilu 5% (10n/5u) koiran vastauksesta käy ilmi sivuääni tai sydämen läppävuoto. Vastauksissa sairastuneista 10kpl (6n/4u) on syntynyt 2010 tai aiemmin, 2011-2015 4kpl (3n/1u) ja vuoden 2016 jälkeen syntynyt 1kpl (1n). Läppävika basset houndilla tulee esille useasti vasta 7 ikävuoden jälkeen ja koiraa on ehditty jo käyttää jalostukseen.

Kuolintilastoissa myös sydänsairauksiin kerrotaan kuolleen 7 koiran, mutta tarkempaa tietoa sydänsairauden syistä ei ole tiedossa. Samoin synnyntäilmoituksissa raportoitaan muutamasta sydänviasta, mutta niissä ei ole tarkkaa tietoa, millaisista sydänsairauksista niissä on ollut kyse.

Viime vuosina virallisia sydäntutkimuksia ei ole tehty.

Sydäntutkimustilasto lausuntovuosittain (2013 – 2022): (Lähde SKL jalostustietokanta)

Vuosi	Tutkittu	0	1	2	Yhteensä
2013	4	4	0	0	4
2014	3	3	0	0	3
2015	1	1	0	0	1
2016	0	0	0	0	0
2017	0	0	0	0	0
2018	0	0	0	0	0
2019	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0
2021	0	0	0	0	0
2022	0	0	0	0	0
Yhteensä	8	8	0	0	8

4.4. Ulkokuoto

4.4.1 Rotumääritelmä

Basset houndien rotumääritelmä on hyväksytty FCI:ssä 27.1.2011.

Rodun kotimaa UK on päivittänyt rotumääritelmää huhtikuussa 2023, joka ei ole vielä saapunut hyväksymiskierrokselle Suomeen.

Alkuperämaa: Iso-Britannia

KÄYTTÖTARKOITUS: Ajava ja jäljestävä koira.

FCI:N LUOKITUS: Ryhmä 6 ajavat ja jäljestävät koirat, alaryhmä 1.3 pienet ajokoirat

Käyttökoetulos vaaditaan.

LYHYT HISTORIAOSUUS: Ranskalaisten munkkien uskotaan kehittäneen bassetit keskiajalla metsästämään hyvin tiheäkasvuisessa maastossa, missä niiden oli tärkeää työskennellä maavainuisesti. Vaikka basset hound onkin läheistä sukua ranskalaisille bassetille, se kehitettiin lopullisesti Iso-Britanniassa. Basset hound kykenee ajamaan luonnollista riistaansa, jänistä, sinnikkäästi suhteellisen rauhallisella vauhdilla hyvinkin pitkiä matkoja.

YLEISVAIKUTELMA: Matalaraajainen, huomattavan vankka, sopusuhtainen ja hyvärakenteinen. On tärkeää muistaa, että kyseessä on metsästyskoirarotu, jonka on sovelluttava käyttötarkoitukseensa, eli sen tulee olla voimakas, aktiivinen ja kykenevä erittäin kestävään työskentelyyn maastossa.

KÄYTTÄYTYMINEN / LUONNE: Ikivanhaa syntyperää oleva koira, joka metsästää sitkeästi hajujäljen perusteella. Se on ajuekoira, jolla on kumea ja sointuva ääni. Rauhallinen ja lempeä, ei koskaan arka tai vihainen.

Yleisvaikutelma: Matalaraajainen, huomattavan vankka, sopusuhtainen ja hyvärakenteinen. On tärkeää muistaa, että kyseessä on metsästyskoirarotu, jonka on sovelluttava

käyttötarkoitukseensa, eli sen tulee olla voimakas, aktiivinen ja kykenevä erittäin kestäväan työskentelyyn maastossa.

PÄÄ: Otsalla ja silmien vieressä voi olla vähäiset poimut. Pään nahka on sen verran joustavaa, että se muodostaa hieman poimuja, jos nahkaa vedetään eteenpäin tai koira laskee päänsä alas. Kuononselkä on lähes yhdensuuntainen kallon ylälinjan kanssa. Kuono-osa on hieman pitempi kuin kallo-osa.

Kallo: Kupolimainen, korostunut niskakyhmy, kulmakaarien kohdalta kohtuullisen leveä ja kapenee hieman kuono-osaa kohti.

Otsapenger: Kohtuullinen.

Kirsu: Täysin musta, paitsi vaaleilla yksilöillä, joilla kirsu voi olla ruskea tai maksanvärinen. Suuret, avoimet sieraimet. Kirsun kärki voi ulottua hieman huulilinjan etupuolelle.

Kuono: Yleisvaikutelmaltaan kapeahko, ei kuitenkaan suippo.

Huulet: Ylähuulet peittävät selvästi alahuulet. **Leuat / hampaat:** Leuat voimakkaat. Täydellinen, säännöllinen ja täysihampainen leikkaava purenta, ts. alaleuan etuhampaat koskettavat kevyesti yläleuan etuhampaiden takapintaa. Hampaat kohtisuorassa leukoihin nähden.

Silmät: Vinoneliön muotoiset, eivät ulkonevat eivätkä liian syvällä sijaitsevat. Tummat, mutta vaaleammilla yksilöillä sallitaan vaaleampi sävy aina keskiruskeaan saakka. Ilme rauhallinen ja vakava. Vaaleat tai keltaiset silmät ovat erittäin virheelliset.

Korvat: Matalalle, juuri silmien tason alapuolelle kiinnittyneet. Pitkät; ulottuvat vain hieman yli oikeanpuoleisen kuononkärjen. Korvat eivät saa olla liioitellun pitkät. Koko pituudeltaan kapeat ja selvästi sisäänpäin kiertyvät. Hyvin taipuisat, ohuet, pinnaltaan samettimaiset.

KAULA: Lihaksikas, selvästi kaareutuva, melko pitkä. Runsaasti, muttei liioitellusti löysää kaulanalusnahkaa.

RUNKO: Pitkä ja kauttaaltaan syvä; säkä ja lantio suunnilleen samalla korkeudella.

Selkä: Melko leveä ja vaakasuora. Ei liioitellun pitkä säästä lantioon.

Lanne: Voi olla hieman kaartuva. **Rintakehä:** Edestäpäin katsottuna eturinta täyttää tiiviisti kaareutuneiden kyynärvarsien muodostaman tilan. Rintalastan kärki esiin työntyvä. Rintakehä ei kapea eikä liioitellun syvä. Hyvin kaareutuneet normaalinmuotoiset kylkiluut, jotka ulottuvat pitkälle taakse. **Alalinja ja vatsa:** Maavaran tulee olla riittävä rintakehän syvimässä kohdassa, jotta koira pystyy liikkumaan vaivattomasti kaikenlaisessa maastossa.

HÄNTÄ: Korkealle kiinnittynyt, melko pitkä, tyvestään paksu ja kapenee kärkeä kohti. Hännän alapuolella kohtuullisesti jäykkää karvaa. Koiran liikkeessä häntä on pystyasentoinen hieman sapelimaisesti kaartuen. Häntä ei koskaan saa olla kiertyvä tai selän päälle kaartuva.

RAAJAT

ETURAAJAT:

Yleisvaikutelma: Kyynärvarret hieman sisäänpäin viistot, mutta ei niin voimakkaasti, että se haittaisi vapaata liikuntaa tai että eturaajat koskettaisivat toisiaan koiran seistessä tai liikkeessä. Välikämmissä voi olla jonkin verran poimuja, mutta ei liioitellun runsaasti.

Lavat: Viistot, ei raskaat.

Kyynärpäät: Tiiviisti rungonmyötäiset, eivät sisä- eivätkä ulkokierteiset.

Kyynärvarret: Lyhyet, voimakkaat ja vankkaluustoiset

Välikämmenet: Eteen taipuva ranne on erittäin vakava virhe.

Etukäpälät: Suuret, hyvin kaareutuneet varpaat, vahvat päkiät. Etukäpälät voivat olla suoraan eteenpäin suuntautuneet tai hieman ulospäin kääntyneet, mutta joka tapauksessa koira seisoo aina tasapainoisesti ja sen paino jakautuu tasaisesti sekä varpaille että päkiöille siten, että käpälän jälki on suuren koiran ja vain päkiät koskettavat maata.

TAKARAAJAT:

Yleisvaikutelma: Erittäin lihaksikkaat ja tukeva-asentoiset. Takaa katsottuna takaosa näyttää lähes pallomaiselta. Väljalassa voi olla hieman poimuja ja kinnernivelen alapuolella pieni nahkapussi, mutta nämä eivät missään tapauksessa saa olla liioiteltuja.

Polvet: Hyvin kulmautuneet.

Kintereet: Matalat kintereet ja sivusta katsoen hieman viistoasentoiset, eivät sisäeivätkä ulkokierteiset. Koiran seistessä vapaasti kinner on tukevasti juuri rungon alla.

Takakäpälät: Suuret, hyvin kaareutuneet varpaat, vahvat päkiät. Koira seisoo aina tasapainoisesti ja sen paino jakautuu tasaisesti sekä varpaille että päkiöille siten, että käpälän jälki on suuren koiran ja vain päkiät koskettavat maata.

LIIKKEET: On erittäin tärkeää, että koira pystyy liikkumaan käyttötarkoituksensa mukaisesti. Liikunta on joustavaa, voimakasta ja vaivatonta, eturaajat ojentuvat pitkälle eteen ja takaraajojen työntö on voimakas. Koira liikkuu yhdensuuntaisesti sekä edestä että takaa katsottuna. Liikkeessä kintereet ja polvet eivät ole koskaan jäykät eikä koira saa laahata varpaitaan.

NAHKA: Irtonainen ja joustava, ei liioitellun runsas.

KARVAPEITE:

Karva: Sileää, lyhyttä, pinnanmyötäistä, ei liian hienolaatuista. Koira on ääriivoiltaan kokonaisuudessaan sileä ilman hapsuja. Pitkä, pehmeä tai hapsuinen karvapeite on erittäin vakava virhe.

Väri: Tavallisesti mustan, valkoisen ja ruskean kirjava (kolmivärinen) tai keltaisen ja valkoisen kirjava (kaksivärinen), mutta kaikki englantilaisperäisten ajokoirien värit hyväksytään.

KOKO:

Säkäkorkeus: 33–38 cm.

VIRHEET: Kaikki poikkeamat edellä mainituista kohdista luetaan virheiksi suhteutettuna virheen vakavuuteen ja sen vaikutukseen koiran terveyteen ja hyvinvointiin sekä sen kykyyn toimia perinteisessä käyttötarkoituksessa.

HYLKÄÄVÄT VIRHEET:

- Vihaisuus tai liiallinen arkuus.
- Selvästi epänormaali rakenne tai käyttäytyminen.

HUOM. Uroksilla tulee olla kaksi normaalisti kehittyntä kivistä täysin laskeutuneina kivespussiin.

Jalostukseen tulee käyttää vain toiminnallisesti ja kliinisesti terveitä, rakenteeltaan rodunomaisia koiria.

Ulkomuototuomareiden liioiteltujen piirteiden rotukohtainen arvosteluohje

Rotumääritelmässä yllä mainittuihin liioiteltuihin piirteisiin viittaaviin kohtiin tulee kiinnittää huomiota. Rodulle on laadittu 'Ulkomuototuomarin liioiteltujen piirteiden rotukohtainen arvosteluohjeessa'.

Ensin yleisessä osuudessa olevat asiat, jotka yhteispohjoismaisen ulkomuototuomariohjeessa mainitaan kaikille roduille ja jotka myös pätevät basset hound rodulle:

- koiran tulee olla terveet, kirkaat silmät, joissa ei näy merkkejä ärsytyksestä.
- koira ei saa olla lihava tai ylipainoinen ja sen tulee olla hyvässä lihaskunnossa.
- koiralla tulee olla terve iho, jossa ei näy merkkejä ärsytyksestä.
- Kun kysessä on kondrodystrofisten rotujen piiriin laskettava rotu, jossa esiintyy luuston pituuskasvun pysähtymistä. Kondrodystrofisten piirteiden liioittelu voi johtaa vakaviin luuston epämuodostumiin ja epäterveisiin liikkeisiin. Lisäksi ongelmaksi voi tulla riittämätön maavara, joka haittaa rodun työskentelykykyä. Sen tulee liikkua vaivattomasti ja terveesti, rodunomaisella liikemuodolla.
- Työskentelevä metsästyskoirarotu, jolla terve rakenne on äärimmäisen tärkeä. Kondrodystrofisilla roduilla tämä voi aiheuttaa epätervettä etuosan rakennetta, esim. kápäliä joiden varpaiden polkuanturat eivät kunnolla koske maahan. Erityistä huomiota on kiinnitettävä rintakehään, joka voi olla epämuodostunut, kylkiluut heikot ja rintalasta lyhyt.
- Matalaraajaisessa roduissa on kiinnitettävä huomiota etuosan rakenteeseen ja symmetrisyyteen, sekä mahdolliseen niukkaan maavaraan, joka heikentää koiran toimintakykyä.

Ulkomuototuomari ohjeessa on ryhmän erillinen osio ryhmästä 6

Basset hound rodulle yksilöity seuraavat erityiskohdat tarkkailtaviksi:

Basset hound – kondrodystrofinen tyyppi

Liioiteltu rotutyyppi. Jotkin rotupiirteet saattavat altistaa terveysongelmille.

Tarkkailtava:

1. Nahka: Epäterve ja/tai liian runsas löysä nahka voi aiheuttaa tulehduksia ihopoimuissa. Rotumääritelmän mukaan nahka on "irtonainen ja joustava, ei liioitellun runsas".
2. Etu- ja takaosa: Huono rakenne ja liioitellun lyhyistä raajoista johtuva riittämätön maavara voivat heikentää liikkeitä ja koiran työskentelykykyä.
3. Silmäluomet: Hyvin löysät, liian runsaat ja/tai kiertyvät silmäluomet. Runsa nahka lähellä silmää voi ärsyttää tai vahingoittaa silmän pintaa, erityisesti jos silmä on ulkoneva. Paksut, raskaat poimut naamassa tai sen ympärillä sekä raskaat huulet ja

silmät saattavat vääristää luomiaukon muotoa. Näiden piirteiden asteesta riippuen silmäripset voivat hangata sarveiskalvoa ja aiheuttaa ärsytystä tai vaurioita silmän pintaan Silmäluomi voi eri osiltaan kiertyä sisäänpäin – entropium. Alaluomi voi myös kiertyä ulospäin paljastaen sidekalvon – ektropium.

Eriyistäpaus ovat timantin muotoiset silmät, missä silmäaukko on vinoneliön muotoinen ja saattaa aiheuttaa yhdistelmän entropiumia ja ektropiumia. Silmän tai silmänympäryskudosten ärsytyksen ja kivun oireita ovat: Rungas kyynelvuoto, rähmiminen ja ruskehtava tahra silmän alla. Märät luomien reunat. Punoitus. Toistuva silmien siristely ja räpyttely. Himmeä, pigmentoitunut tai samea sarveiskalvo.

4. Korvat: Liioitellun pitkät korvat. Tavoitteena tyypilliset mittasuhteet, silmät, korvat ja nahka. Raskaat korvat ja nahka voivat aiheuttaa ongelmia silmäluomissa. Vieläkin tärkeämpää on oikea liikunta: ”joustavaa, voimakasta ja vaivatonta, eturaajat ojentuvat pitkälle eteen ja takaraajojen työntö on voimakas. Koira liikkuu yhdensuuntaisesti sekä edestä että takaa katsottuna. Liikkeessä kintereet ja polvet eivät ole koskaan jäykät eikä koira saa laahata varpaitaan.”

”On tärkeää muistaa, että kyseessä on metsästyskoirarotu, jonka on sovelluttava käyttötarkoitukseensa, eli sen tulee olla voimakas, aktiivinen ja kykenevä erittäin kestävään työskentelyyn maastossa.”

Rodun kotimaan liioiteltuja piirteitä koskeva ohje (Lähde: Kennel Club UK)

Rodun kotimaa UK, otti käyttöön seuraavat ohjeet vuonna 2014. Käytännössä tämä on listaus ominaisuuksista, jotka liioiteltuina saattavat vaikuttaa rodun tulevaisuuteen.

Ennen vuotta 2014 alla luetellut ominaisuudet perustuivat terveystutkimuksiin, eläinlääkärin neuvoihin, tuomareiden palautteeseen näyttelyissä tai yksittäisten rotuyhdistysten/neuvostojen kanssa rodun terveyskoordinaattorien kautta.

Vuodesta 2014 lähtien ns. rodun tarkkailuryhmä on mahdollistanut tuomareiden raportoimaan ja seurantaan.

Tuomareiden erityishuomioitavat asiat:

- Liiallinen löysä iho pään alueella, joka vaikuttaa ylä- ja/tai alaluomien rakenteellisiin virheisiin, että silmäluomen eivät ole normaalissa kosketuksessa silmään, kun koira on luonnollisessa asennossaan (esim. ne kääntyvät sisään ja/tai ulos). Koiran esittäjän ei tulisi vetää nahkaa pään ja silmien yli.
- Liian pitkät korvat
- Tulehtunut iho, karvattomat kohdat tai arpeutumia aiemmista ihotulehduksista
- Riittämätön maavara – liian syvä runko ja/tai liiallinen nahan määrä
- Virheellinen purenta
- Huomattava ylipaino
- Ihottuman merkkejä ihopoimuissa

Rodun kotimaa oli ennen vuotta 2018 kuului erityistarkkailun kategoria 3 rotujen piiriin, mutta panostamalla terveyden parantamiseen, siirrettiin kategoria 2 rotuihin.

Rodun näyttelukäynnit

Rodun koirien näyttelykäynnit vuosina 2013-2022 (Lähde: SKL jalostustietokanta)

Vuosi Tulos	ERI	EH	H	T	EVA	HYL	Yhteensä
2013	74% (344 tulosta)	23% (106 tulosta)	3% (15 tulosta)	0% (0 tulosta)	0% (2 tulosta)	0% (0 tulosta)	467 tulosta
2014	81% (373 tulosta)	16% (73 tulosta)	2% (11 tulosta)	0% (0 tulosta)	0% (0 tulosta)	0% (1 tulosta)	458 tulosta
2015	78% (189 tulosta)	15% (36 tulosta)	6% (14 tulosta)	0% (1 tulosta)	0% (0 tulosta)	0% (1 tulosta)	241 tulosta
2016	84% (305 tulosta)	13% (48 tulosta)	3% (10 tulosta)	0% (1 tulosta)	0% (0 tulosta)	0% (1 tulosta)	365 tulosta
2017	82% (354 tulosta)	15% (65 tulosta)	3% (11 tulosta)	0% (0 tulosta)	0% (0 tulosta)	0% (0 tulosta)	430 tulosta
2018	81% (305 tulosta)	16% (61 tulosta)	1% (5 tulosta)	0% (1 tulosta)	1% (2 tulosta)	0% (1 tulosta)	375 tulosta
2019	79% (282 tulosta)	19% (67 tulosta)	2% (6 tulosta)	0% (0 tulosta)	0% (0 tulosta)	1% (2 tulosta)	357 tulosta
2020	85% (72 tulosta)	12% (10 tulosta)	1% (1 tulosta)	1% (1 tulosta)	1% (1 tulosta)	0% (0 tulosta)	85 tulosta
2021	0% (0 tulosta)	0% (0 tulosta)	0% (0 tulosta)	0% (0 tulosta)	0% (0 tulosta)	0% (0 tulosta)	0 tulosta
2022	89% (244 tulosta)	10% (26 tulosta)	1% (3 tulosta)	0% (0 tulosta)	0% (0 tulosta)	0% (0 tulosta)	273 tulosta
Yhteensä	81% (2642 tulosta)	16% (522 tulosta)	2% (80 tulosta)	0% (5 tulosta)	0% (5 tulosta)	0% (7 tulosta)	3261 tulosta

Basset houndien ulkomuodollinen taso on näyttelytulosten perusteella melko hyvä, sillä 81 % vuosina 2013–2022 rekisteröidyistä, näyttelyissä käyneistä koirista on saanut vähintään laatumaininnan ERI. Vähintään EH:n saaneiden osuus on noin 16 % ja vain pari prosenttia on saanut H. Näyttelyaktiivisuus on laskenut viime vuosina ja pienentynyt joukkio on myös palkittu paremmin näyttelyissä.

Keskeisimmät ongelmakohdat

Ulkomuodoltaan basset houndin tulee olla kaikkea muuta kuin sarjakuvien karikatyyrihahmo. Basset hound on suuri, matala, lyhytraajainen ikivanhaa syntyperää oleva englantilainen ajava ja jäljestävä koira, jolla on pitkä runko ja enemmän luustoa ja massaa kun millään muulla saman korkuisella koiralla.

- Koiralla tulee olla riittävä maavara pystyäkseen liikkumaan.

Säkäkorkeus on 33-38 cm. Täyskasvuisena koira painaa parista kymmenestä reiluun kolmeenkymmeneen kiloon.

- Koiran ei saa olla liioitellun kokoinen.
- Sukupuolileiman tulee olla selkeästi erottuva. Etenkin narttujen sukupuolileimoja kannattaa tarkkailla.

Löysän paksun nahan turvin koira pystyy liikkumaan risukkoisessakin maastossa saamatta naarmuja uljaasti vahva suora selkälinja ja sapelinmuotoinen valkea hännänpää ylhäällä iloisesti kannettuna.

- Selkälinja ei saa pettää liikkeessä.
- Nahan määrän tulee olla kohtuullinen.
- Hännän ei tule kääntyä liikaa selälle.

Koiran tulee olla kaikin puolin tasapainoinen rakenteeltaan ja koirasta muodostuu kaunis silhuetti sivusta katsottaessa. Terve, vapaa, joustava ja kestävyyttä uhkuva liikunta on erittäin tärkeää.

- Koiran tulee pysyä kasassa liikkeessä, eikä se saa olla kömpelö.
- Koira ei saa olla eturaskas 'köyhällä' takaosalla.
- Liikkeen tulee olla eteenpäin vievää, askeleen pitkä ja joustava, eikä töpöttävää lyhyttä askellusta

Koiran tulee olla hyvin voimakkaasti kulmautunut, edestä ja takaa 90 astetta.

- Olkavarsi ei saa olla lyhyt, eikä lapa pysty tai raskas.
- Kinner ei saa olla korkea, eikä polvikulma puutteellinen

Edestä katsottuna raajat ovat lyhyet ja jyrkät, joiden kädäpäät ovat suoraan eteenpäin suuntautuneet tai kääntyvät hieman ulospäin ja eturaajat lepäävät matalan ja selvästi esiin työntyvään eturintaa vasten. Ranteen eteen taipuminen on vakava virhe.

- Ranteet eivät myöskään saa olla ylitaipuneet, vaan kädäpäät osoittaa suoraan eteen tai vain vähän sivulle.
- Koira ei saa olla edestä katsottuna leveä, vaan kyynärvarsi lepää selvästi voimakasta rintakehää vasten (puhutaan wrap-around etuosasta).
- Eikä etuosa saa olla myöskään kapea, että ranteet osuvat toisiinsa.

Perä on vanha ja koiralla on ns. omenapylly.

- Etuosan ja takaosan tulee olla tasapainossa.
- Perä ei saa olla kevyt, eikä takaa katsottuna länkisäärinen tai kinnerahdas.

Basset hound ei ole päärotu, mutta pään tulee olla jalo, sen linjat yhdensuuntaiset ja niskakyyhmy selvästi erottuva.

- Kallon tulee olla jalo, kupolin muotoinen, kuonon tulisi olla hieman kallo pidempi ja kuonon ja kallon linjat yhdensuuntaiset.
- Kuono ja kirsu ovat vahvat, mutta eivät liioitellut.

Korvat ovat pitkät, ohuet, kapeat ja samettiset kiertyen kauniisti ja alas kiinnittyneet. Raskaat taipumattomat ylös kiinnittyneet korvat eivät ole toivottavat.

Ilme on levollisen lempeä ja surumielinen.

- Silmien tulee olla tummemmat kuin turkin väri
- Terveen ja ärtymättömän oloiset silmät

Kylkiluut kaareutuvat tasaisesti ja ulottuvat pitkälle taakse.

- Kyseessä on pitkä koira, joten rintakehän tulee yltää pitkälle, kylkiluiden tulee olla kauniin pyöristyneet, eikä kylkiluuswingejä saisi olla.

Luonne on rauhallinen ja lempeä, ei koskaan arka tai vihainen.

Purenta tulisi olla saksipurenta

- Vanhoilla koirilla voi olla jo tasapurenta.

Turkki on tiivis ja säänkestävä. Kaikki perinteisiä englantilaisperäisten ajokoirien värit ovat sallittuja, mutta turkki ole koskaan ole pitkä.

- Huom myöskään pitkät vatsakarvat, kiharat karvat selässä eivät ole toivottavia.

(Koostettu SKL:n arvosteluista, rodun kotimaan ja BHCA:n arvosteluohjeista)

Jalostustarkastukset

Rodussa ei ole tehty jalostustarkastuksia.

Keskeisimmät ongelmakohdat

Jalostukseen tulee käyttää vain toiminnallisesti ja kliinisesti terveitä, rakenteeltaan rodunomaisia koiria. Ulkomuodoltaan rotumääritelmän mukainen, terve, hyväluonteinen, rodunomaiseen käyttöön kykenevä basset hound tulisi olla jalostuksen päämäärä.

5. YHTEENVETO AIEMMAN JALOSTUKSEN TAVOITEOHJELMAN TOTEUTUMISESTA

Tämä on virallinen ensimmäinen basset houndien jalostusentavoiteohjelma.

6. JALOSTUKSEN TAVOITTEET JA TOTEUTUS

6.1 Jalostuksen tavoitteet

Ohessa tavoitteet jalostuspohjalle, luonteelle, käyttöominaisuuksille, terveydelle, lisääntymiselle ja ulkomuodolle.

Käyttöomianisuudet ja ulkomuoto

Basset hound on rotumääritelmän mukaan ajavat ja jäljestävä koirarotu. Vaikka se tänä päivänä ani harvoin toimii metsästyskäytössä, niin sen käyttöominaisuuksia tulee vaalia ja ylläpitää.

Rotumääritelmä kuvaa, että sen on sovelluttava käyttötarkoitukseensa ja painottaa koirarodun voimakkuutta sekä sen aktiivista ja kykenevää erittäin kestävään työskentelyä maastossa.

Luonne

Se on ajuekoira, jolla tulee olla rauhallinen ja lempeä luonne, eikä se saa koskaan olla arka tai vihainen. Arkoja, aggressiivisia tai keskittymiskyvyttömiä yksilöitä ei pidä käyttää jalostukseen.

Terveys ja lisääntyminen

Rodun terveydentilan vaaliminen on erittäin tärkeää, jotta periytyvät sairaudet eivät lisääntyisi ja niiden leviäminen saataisiin estettyä. Kasvattajia kannustetaan suosimaan yhdistelmiä, joissa jalostukseen käytettävät yksilöt ovat mahdollisimman kaukaista sukua keskenään. Lisäksi tulee korostaa lähisukulaisten terveyden ja pitkäikäisyyden merkitystä valinnoissa. Geneettisen monimuotoisuuden lisäämiseksi myös ulkomailta tuotavia erilinjaisia koiria suositellaan käytettäväksi jalostukseen ja jalostuskoirien jälkeläismäärissä suositellaan Kennelliiton jalostusstrategian sekä Suomen Bassetkerho ry:n jalostustoimikunnan laatimien jalostusohjesääntöjen noudattamista.

Niin suomalaisten kuin ulkomaalaistenkin koirien terveydelliset taustat tulee selvittää mahdollisimman tarkkaan ennen niiden käyttöä jalostukseen ja jalostuskoirille suositellaan tehtäväksi mahdollisimman kattavat terveystutkimukset.

Menetelmät saavuttaa tavoitteet

Tehokas tiedottaminen, terveyden seuranta, terveystutkimussuositusten pitäminen ajan tasalla sekä jalostustoimikunnan ja kasvattajien yhteistyö ovat avainasemassa terveen, pitkäikäisen sekä niin ulkomuodollisesti kuin käyttöominaisuuksiltaan rotumääritelmää vastaavan basset houndin jalostamisessa.

Jalostuksen tavoitteiden mittaus

Tavoitteiden saavuttaminen on mitattavissa sukusiitosasteen/sukukatokertoimen muutoksissa, terveystilastoissa, terveystutkimustuloksien tilastoissa, jalostukseen käytetyn tehollisen populaation koon kasvussa sekä näyttelyihin ja kokeisiin osallistuvien koirien määrissä ja niiden saavutuksissa.

6.2 Suositukset jalostuskoirille ja yhdistelmille

Suomen bassetkerhon ry:n 1.1.2022 voimaan tullessa jalostusohjeessa on mainittu basset hound rodulle seuraavat suositukset:

1. Jalostukseen käytettävien koirien tulee olla kaikin puolin terveitä, rotumääritelmän vaatimukset täyttäviä rodunomaisia yksilöitä, joiden voi luonteensa, ulkomuotonsa ja sukutaulunsa perusteella olettaa soveltuvan jalostukseen.
2. Epileptisiä -tai kipusyndroomakohtauksia saanutta tai atopiaa sairastavaa koiraa ei saa käyttää jalostukseen.
3. Jalostukseen käytettävä narttu on pentujen syntyessä vähintään kaksi (2) vuotta ja korkeintaan seitsemän (7) vuotta. Ensisynnyttäjän suositellaan olevan alle viisi (5) vuotta.
4. Basset hound on tarkastettu perinnöllisten silmäsairauksien varalta ja terveeksi todettu vakavien perinnöllisten sairauksien osalta (tRD, HC, PRA ja glaukoma).
 - a. Silmäpeilauslausunto on voimassa 24 kuukautta. Gonioskopiausunto on voimassa yli vuoden ikäiselle koiralle tehtynä 4 vuoden ikään asti. Koiran täytettyä 4 vuotta tutkimus on uusittava ja se on voimassa 7 vuoden ikään asti. 7 vuoden ikäiselle tai vanhemmalle tehty tutkimus on voimassa koiran loppuiän.

- b. Koiria, joilla on todettu iris-iris PPM, PHTVL/PHPV aste 1, multifokaali RD (mRD), geograafinen RD (gRD), makroblepharon, entropium, ektropium, lievä tai kohtalainen ICAA kammiokulman muutos, voidaan käyttää jalostukseen harkitusti. Toisella osapuolella tulee tällöin olla terveet ja oireettomat silmät kyseisen vaivan suhteen.
 - c. Koiralle, jolla on silmätutkimuksessa tai geenitestillä todettu glaukooma tai ICAA kammiokulman muutos, suositellaan tonometriä (silmänpainemittaus) teettämistä säännöllisesti.
5. Basset houndilla ei ole tiedossa merkittävässä määrin esiintyvää avokulmaglaukoomaa (POAG), joten on tärkeämpää gonioskopiatutkimus sulkukulmaglaukooman (PCAG) poissulkemiseksi.
 - a. Geenitestin perusteella geneettisesti sairaaksi todettua koiraa ei saa käyttää jalostukseen. Kahta kantajaa ei saa astuttaa keskenään.
 6. Suositellaan lonkka-, kyynär- (bassetroduilla INC) ja selkäkuvausta sekä polvilumpiotutkimusta.
 7. Populaation monimuotoisuuden turvaamiseksi yksittäiselle urokselle suositellaan maksimissaan neljä (4) pentuetta, nartulle kolme (3). Saman yhdistelmän uusimista suositellaan vain erittäin painavista jalostuksellista syistä.
 - a. Nuorelle urokselle ei suositella suurta jälkeläisten määrää lyhyellä aikavälillä. Veteraani-ikäistä, hyvän jälkeläisnäytön omaavaa urosta, voi harkitusti ja perustellusti käyttää suositetun pentuemäärän yli.
 8. Koemuotoja ovat ajo- ja mejäkie. Suositellaan koetulosta molemmille vanhemmille.
 9. Jalostuskoira on palkittu yli 12 kuukauden iässä vähintään kahdesti palkinnolla "erittäin hyvä" kahden eri ulkomuototuomarin toimesta taikka sillä on hyväksytty jalostustarkastuslausunto.
 10. Pentueen kasvattaja on Suomen Bassetkerho ry:n jäsen.

Nämä vaatimukset, lukuun ottamatta kohtaa 1 ja 2, eivät koske ulkomailla ulkolaisella koiralla suoritettuja astutuksia, eikä tuontispermalla suoritettuja siemennyksiä.

Mikäli jalostusohjeessa ei ole otettu erikseen kantaa johonkin jalostamiseen liittyvään asiaan, noudatetaan niissä Suomen Kennelliiton linjauksia.

Alla olevaan taulukoon on koottu Jalostusohjeen kohdista 4, 5, 6 ja 8 rotukohtaiset ohjeet ja suositukset (suluissa).

Kohdissa 1, 2, 3, 7, 9 ja 10 olevat ohjeet ja suositukset koskevat kaikkia Bassetkerhon alaisia rotuja.

(Lähde: Suomen Bassetkerho ry jalostusohjesääntö)

6.3 Rotujärjestön toimenpiteet

Rotujärjestö pyrkii saavuttamaan jalostustavoitteet seuraavin toimenpitein:

Rotujärjestö seuraa jatkuvasti koirien terveystilannetta. Ilmenevien sairauksien leviäminen kannassa pyritään pysäyttämään ennen niiden muuttumista ongelmaksi. Tämän vuoksi myös niitä sairauksia, joita ei ole osoitettu suoranaisesti periytyviksi tai joiden periytymistapaa ei tunneta, esiintymistä seurataan jatkuvasti.

Jalostustoimikunta tiedottaa rodun terveydestä ja lisääntymiseen liittyvistä asioista kirjoittamalla artikkeleita yhdistyksen lehteen ja internet-sivuille sekä pitämällä yhteyttä rodun kasvattajiin.

Jalostustoimikunta seuraa rodun parissa tehtävää tieteellistä tutkimusta tiiviisti ja avustaa siinä tarvittaessa esimerkiksi hankkimalla DNA-näytteistä halutuista, tutkimuksen kannalta oleellisista koirista.

Järjestetään tarvittaessa geenitestien näytteenottoilaisuuksia ja joukkotarkastuksia.

Koirien omistajia kannustetaan ilmoittamaan koirien terveydellisistä ongelmista. Sairauksista, niiden syistä, hoidosta ja ehkäisemisestä käydään avointa keskustelua.

Jalostustoimikunta pyrkii järjestämään kasvattajapäiviä avatakseen terveysongelmien lisäksi avoimuutta ja kasvattajien välistä yhteistyötä.

Annetaan rodun kasvattajille tarvittaessa jalostusneuvontaa ja ohjataan lisätiedon pariin.

Rotujärjestö ohjaa koirien omistajia harrastamaan koiriensa kanssa eri lajeja, jotta eri koelajien harrastamisen aktiivisuus nousisi. Ohjausta ja koulutusta annetaan erillisten koulutusviikonloppuja yhteydessä.

Rotujärjestö pyrkii lisäämään vuosittain järjestettävien kokeiden määrää (MEJÄ & DRAJ, Nosework jne.)

Basset houndin profiilia pyritään nostamaan harrastuskoirana. Tätä kautta aktiiviset harrastajat voisivat kiinnostua rodusta.

Rotujärjestö on mukana ulkomuototuomareiden koulutuksessa ja pyrkii parantamaan ulkomuototuomarikoulutuksen tilannetta rodussa.

Rotujärjestöllä on pentuvälitys, jonka tehtävänä on kertoa rodusta, toteutuneista astutuksista sekä syntyneistä pentueista rodusta kiinnostuneille. Rotujärjestöllä on myös oma rodun rescue-toimintaa pentuvälityksen alaisuudessa, jotta yksikään kodin vaihtaja ei joudu kiertolaiseksi.

Kansainvälinen yhteistyö rodussa on aktiivista, mutta sitä pyritään lisäämään formaalimpaan suuntaan. Pyritään lisäämään yhteistyötä eläinlääkäreiden, muiden rotujärjestöjen sekä eri maiden rotujärjestöjen kanssa.

6.4 Uhat ja mahdollisuudet sekä varautuminen ongelmiin

Suomen Bassetkerhon on hyvin pieni rotujärjestö. Jäsenmäärä on ollut laskusuunnassa jo vuosia. Uusia aktiivisia jäseniä ei saada mukaan toimintaan ja vanhat väsyvät ja poistuvat. Rotujärjestön toiminnan hiipuminen on todellinen uhka. Paremmalla pitkäjänteisellä suunnittelulla ja työllä sekä uusien aktiivien rekrytoinneilla pyritään eliminoimaan tämä uhka.

Basset hound populaatio on geneettisesti pieni maailmanlaajuisesti vaikka määrällisesti rodussa on vielä materiaalia ympäri maapalloa. Jalostuspohjan liiallinen kaventuminen on todellinen uhka. Riski vältetään säilyttämällä sukuja monipuolisemmin ja tekemällä harkittuja tuonteja eri suvuista ulkomailta. Tarvittaessa tulee harkita harkittujen roturisteytysten tekoa monimuotoisuuden lisäämiseksi.

Erilaisten sairauksien lisääntyminen on uhka rodulle. Kapeasta jalostuspohjasta seuraa geneettisen vaihtelun kaventumista ja sitä kautta mahdollisesti elinvoiman laskua ja uusia piilossa olleiden perinnöllisten sairauksien ilmentymää. Tähän varaudutaan seuraamalla tilannetta jatkuvasti ja vältetään karsimalla sairaat yksilöt jalostuksesta.

Liioiteltu ulkomuoto on rodun uhka. Kasvattajien tiedottamisella rodun liioiteltujen piirteiden 'vastustamisessa' voidaan uhka kumota. Rotujärjestö tulee luoda mahdollisuuksia käydä avointa keskustelua rodun tilasta. Avoimen ilmapiirin kautta, tiedottamalla sairauksista ja sairastuneista yksilöistä leimaamatta ketään.

Rodun monipuolisuus voidaan nähdä rodun mahdollisuutena.

Rotujärjestön piirissä toimivat pienet rotuharrastavat aktiiviset yhdistykset ovat mahdollisuus, joka tulee käyttää ja jakaa toimintaa heille.

Rodun käyttökoetoiminnan ja erilaisen harrastuneisuuden lisääminen rodussa on mahdollisuus, jota kautta voidaan lisätä rodun terveyttä.

6.5 Toimintasuunnitelma ja tavoiteohjelman seuranta

Toimintasuunnitelma:

Vuosi	Tehtävä
Jatkuva	*Terveystiedon kerääminen, analysointi sekä tiedottaminen *Jalostustilastojen julkaisu *Pentuvälityksen ylläpito
Jatkuva	Terveystutkimustukien maksaminen

Jatkuva	*Kannustetaan kokeisiin osallistumista ja pyritään edistämään koeaktiivisuutta koetoimikunnan kanssa *Koeaktiivisuuden tilastointi ja julkaisu *Tuetaan koe- ja harjoitustoiminnan järjestämistä toimintapalkkioilla
2022	*Jalostusentavoiteohjelmaan liittyvä läpikäynti terveys-, käyttö-, ja luonnekysely-päivä
2023	*Terveysasioiden tiimoilta webinaareja
2024	*Järjestetään kasvattajapäivät ja terveys-webinaareja *Palkitaan käyttökoearvon saavuttamisesta
2025	*Lähdetään kartoittamaan rodun ihanneprofiilia
2026	*Järjestetään kasvattajapäivät ja terveys-webinaareja
2027	*Kennelliiton terveyskyselyn jatkaminen
2028	*Jalostuksen tavoiteohjelman päivittäminen

Rotujärjestö ottaa huomioon jalostuksen tavoiteohjelman tavoitteet vuotuista toimintasuunnitelmaansa laatiessaan ja toimintaa toteuttaessaan. Hallitus ja toimikunnat vastaavat jalostuksen tavoiteohjelman tavoitteiden seurannasta ja tilanteiden muutoksista tiedottamisesta jäsenistölle. Jalostustoimikunta laatii vuosittain tärkeimmät terveys- ja jalostustilastot. Tarpeen tullen ryhdytään aktiivisiin toimenpiteisiin, jos kehityssuunta ei ole positiivinen.

7. LÄHTEET

1. Basset hound historia. Suomen Basset Hound yhdistys ry. (Viitattu 11.5.2023)
<https://bassethoundyhdistys.com/>
2. Marianne R.Nixon (1999). The Basset Hound. Kingdom Books, England.
3. Maurice Leblanc (1982). Le basset artésien normand. Edition De Vecchi S.A., Paris.
4. Margaret S Walton. (1993). The New Basset Hound. Howell Book House, New York.
5. George Johnston. (1968). The Basset Hound. The Anchor Press Ltd., Tiptree, Essex.
6. Suomen Bassetkerho ry:n jäsenjulkaisu Basset Bulletin No. 6-1975
7. Suomen Bassetkerho ry:n jäsenjulkaisu Basset Bulletin No. 8-1976
8. Suomen Bassetkerho ry:n jäsenjulkaisu Basset Bulletin No. 12-1978
9. Suomen Bassetkerho ry:n jäsenjulkaisu Basset Bulletin No.13-1979
10. Suomen Bassetkerho ry:n jäsenjulkaisu Basset Bulletin No.15-1981
11. Kesäyön Uni, suomentanut Lauri Sipari. Love kirjat, 1989 ISBN 951-8978-01-8
12. Basset historia Ruotsissa. Svenska Basset Hound Sällskapet (Viitattu 7.8.2023)
<https://sbhs.se/>
13. Kennelliiton jalostusstrategia. Suomen kennelliitto. (Viitattu 11.5.2023).
<https://www.kennelliitto.fi/lomakkeet/kennelliiton-yleinen-jalostusstrategia-2018-2023>
14. SKL jalostustietokanta. Suomen kennelliitto. (Viitattu 11.5.2023).
<https://jalostus.kennelliitto.fi/frmEtusivu.aspx?Lang=fi&R=163>

15. Basset hound rotumääritelmä. Suomen kennelliitto. (Viitattu 11.5.2023).
https://www.kennelliitto.fi/sites/default/files/attachments/rotumaaritelmat/fci_6/6baseth.pdf
16. Basset hound historia ja terveys. American Kennel Club. AKC. (Viitattu 7.8.2023)
<https://www.akc.org/dog-breeds/basset-hound/>
17. Basset hound rekisteröinnit Ruotsi. SKK Avelsdata (Viitattu 11.5.2023).
https://hundar.skk.se/avelldata/Flikar.aspx?sida=Ras_info&id=610
18. Basset hound rekisteröinnit Norja. Norsk Kennel Klub. (Viitattu 11.5.2023).
<https://www.dogweb.no/dogweb/dw/openPage/oppdateringer.html>
19. Basset hound rekisteröinnit UK. The Kennel Club. (Viitattu 11.5.2023).
<https://www.thekennelclub.org.uk/media/2394/10yrstatshound.pdf>
20. Basset hound rekisteröinnit DE. VDH. (Viitattu 11.5.2023). <https://www.vdh.de/ueber-den-vdh/welpenstatistik/>
21. Koiran terveyteen liittyvät artikkelit. Suomen kennelliitto. (Viitattu 11.5.2023)
<https://www.kennelliitto.fi/kasvatus-ja-terveys/koiran-terveys>
22. Koiran käyttäytyminen. Suomen kennelliitto. (Viitattu 30.8.2023)
<https://www.hankikoira.fi/koiratietoa/koiran-kayttaytyminen>
23. Basset houndin terveys rodun kotimaassa. Basset hound healthy group. UK Basset Hound Club. (Viitattu 11.5.2023). <http://www.bassetsrus.uk/concerns.html>
24. Basset houndin terveys USA:ssa. BHCA Basset hound Club of America. (Viitattu 11.5.2023). <https://basset-bhca.org/about-bassets/health-research/>
25. Basset houndin terveys. PDMS database. NBHC Nederlandse Basset Hound Club.Hollannin basset hound yhdistys. (Viitattu 11.5.2023).
<https://www.nbhc.nl/pmds/pmds-database-2/>
26. Basset hound malassezia-dermatitis-dogs. Illinois eläinlääketieteellinen yliopisto. Clarissa Souza, DVM, MSc, PhD. (Viitattu 6.6.2023)
<https://vetmed.illinois.edu/2019/04/16/malassezia-dermatitis-dogs-cats/>
27. Malassezia Dermatitis. University of Illinois. Jennifer L. Matousek, DVM, MS, DACV Karen L. Campbell, DVM, MS, DACVIM, DACVD (Viitattu 6.6.2023)
http://assets.prod.vetlearn.com.s3.amazonaws.com/mmah/be/cecf9899164428a4a8e5d8f1a8002a/filePV_24_03_224.pdf
28. Vatsalaukunkiertymä. Agria. (Viitattu 6.6.2023)
<https://www.agria.fi/koira/artikkeleita/sairaudet-ja-terveys/koiran-vatsalaukunkiertyma-vaatii-pikaista-hoitoa/>
29. Panostiittis. AKC.org. (Viitattu 6.6.2023) <https://www.akc.org/expert-advice/health/panosteitis-growth-based-health-concerns-puppies/>
30. Laforan tauti. Labokin. (Viitattu 6.6.2023) <https://shop.labogen.com/fi/genetic-test-order/koira/basset-hound/2202/lafora-disease>
31. POAG. Canine Genetics Research Group, Kennel Club Genetics Centre, Animal Health Trust, Lanwades Park, Kentford, Newmarket, Suffolk, United Kingdom. (Viitattu 6.6.2023) <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC6377385/>
32. Trombobatia. Pawprintgenetics, US (Viitattu 6.6.2023)
<https://www.pawprintgenetics.com/products/tests/details/95/?breed=169>

33. Von Willebrand's Disease. BHCA. (Viitattu 6.6.2023= <https://basset-bhca.org/wp-content/uploads/2018/11/FAB-DISCOVER-THE-BASSET-WEBSITE-EDITION-edit.pdf>)
34. Basset Health Survey. Basset Hound Health Group, UK. Basset Hound Club UK. (Viitattu 7.8.2023) <http://www.bassetsrus.uk/2014%20Health%20Survey%20Final%20Report.pdf> ja <http://www.bassetsrus.uk/2020%20Health%20Survey%20Final%20Report.pdf>
35. Suomen Bassetkerhon jalostusohjesääntö. Suomen Bassetkerho ry. (Viitattu 11.5.2023) https://suomenbassetkerho.com/?page_id=174
36. Ulkokuototuomarin liioiteltujen piirteiden rotukohtainen arvosteluohje. Suomen kennelliitto. (Viitattu 11.5.2023) <https://www.kennelliitto.fi/lomakkeet/ulkokuototuomarin-liioiteltujen-piirteiden-rotukohtainen-arvosteluohje-rko>
37. Basset hound rodun liioitellut piirteet. The Kennel Club UK. (Viitattu 30.8.2023) <https://www.thekennelclub.org.uk/events-and-activities/dog-showing/judging-dog-shows/breed-watch/> ja <https://www.thekennelclub.org.uk/events-and-activities/dog-showing/judging-dog-shows/breed-watch/basset-hound-category-2/>
38. Mäki, K. & Kempe, R. 2023. Eläinjalostukseen liittyvän eläinsuojelulainsäädännön toimeenpanon tehostaminen : Osa III: Koiranjalostuksen ongelmat ja valvontakriteerit. Luonnonvara- ja biotalouden tutkimus 16/2023. Luonnonvarakeskus. Helsinki. 154 s. (Viitattu 7.8.2023) https://www.luke.fi/sites/default/files/2023-02/Koiranjalostuksen%20ongelmat%20ja%20valvontakriteerit%2C%20Luke%2016_2023.pdf
39. Basset houndin käyttöominaisuudet. Club du Basset Hound, Ranska. (Viitattu 7.8.2023) <https://www.centrale-canine.fr/club-du-basset-hound/articles/la-chasse-avec-un-hound>
40. INCOC lausuntopalvelu. Ell Anu Lappalaisen ja Elli Vilma Reunasen seulontaröntgenkuvien lausuntopalvelu. (Viitattu 8.8.2023) <https://www.incoc.fi/incoc-lausuntopalvelu/>
41. Häntämutka. Julkaistu Koiramme-lehdessä kesäkuussa 2018 (Viitattu 8.8.2023) <https://www.koiramme.fi/jutut/koiramme-juttuarkisto/887-haentaemutka-vakava-vikavai-kauneusvirhe>
42. Koiran ylipaino. Ell Maria Konkonen (Viitattu 26.10.2023) <https://omaelainklinikka.fi/koiran-ja-kissan-ylipaino/>

8. LIITTEET

Yhteenveto basset houndien terveys, luonne, käyttöominaisuuksien kyselyn tuloksista basset houndien omistajille ja kasvattajille vuonna 2022. Suomen Basset Hound yhdistys ry.